

*Załącznik nr 1 do uchwały nr
Rady Gminy Oświęcim z dnia 2018 r.*

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OŚWIĘCIM

PROJEKT, Luty 2018

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	5
II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	7
II.1. Położenie w regionie, charakterystyka ogólna.....	7
II.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.....	8
III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	10
IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA.....	11
IV.1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu.....	11
IV.2. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna.....	15
IV.3. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	15
IV.4. Zasoby wodne.....	18
IV.4.1 Zasoby hydrogeologiczne.....	18
IV.4.2 Zasoby hydrograficzne.....	21
IV.5. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania.....	24
IV.5.1 Wody.....	24
IV.5.2 Powietrze.....	25
IV.5.3 Odpady.....	27
V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW.....	27
V.1. Wykaz obiektów i źródeł zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.....	28
V.2. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	30
V.3. Obiekty i założenia na obszarze gminy ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (województwa małopolskiego) :.....	32
V.4. Stanowiska archeologiczne.....	38
VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	39
VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	41
VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	41
VIII.1. Potrzeby gminy.....	41
VIII.2. Potrzeby mieszkańców.....	42
VIII.3. Możliwości rozwoju gminy.....	42
IX. ANALIZY ZWIĄZANE Z BILANSEM TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	42
X. WYSTĘPOWANIE TERENÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	47
X.1. Ochrona zasobów przyrodniczych.....	47
X.2. Proponowane formy ochrony przyrody.....	53
X.3. Zagrożenia geologiczne.....	54
XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN,	

ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH.....	55
XI.1. Złóża kopalin.....	55
XI.2. Tereny górnicze.....	59
XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	59
XII.1. Zaopatrzenie w wodę.....	59
XII.2. Odprowadzanie ścieków.....	60
XII.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło.....	61
XII.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	62
XII.5. Komunikacja drogowa i kolejowa.....	62
XIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	63
XIV. WIZJA I CELE ROZWOJU GMINY.....	65
<hr/>	
XV. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	66
XVI. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY.....	67
XVI.1. Obszary zabudowy ekstensywnej, jednorodzinnej i zagrodowej – MNZ.....	68
XVI.2. Obszary mieszkaniowo – usługowe MU.....	69
XVI.3. Obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie wielorodzinnej – MW.....	70
XVI.4. Obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie jednorodzinnej – MN.....	71
XVI.5. Obszary usług – U.....	72
XVI.6. Obszary sportu i rekreacji – US.....	73
XVI.7. Obszary działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej – P.....	73
XVI.8. Obszary powierzchniowej eksploatacji surowców – PG.....	74
XVI.9. Obszary użytków rolnych – R.....	75
XVI.10. Obszary użytków rolnych z możliwością zalesienia – RL.....	76
XVI.11. Obszary rolniczego wykorzystania wód – stawy hodowlane – RPO.....	77
XVI.12. Obszary ogrodów działkowych – ZD.....	77
XVI.13. Obszary cmentarzy – ZC.....	78
XVI.14. Obszary dolin cieków, zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzewień – Zł.....	78
XVI.15. Obszary lasów – ZL.....	78
XVI.16. Obszary wód powierzchniowych – W.....	79
XVI.17. Obszary urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej - IT.....	79
XVII. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	80
XVII.1. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	80
XVII.2. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych.....	80

XVII.3. Ochrona powietrza.....	81
XVII.4. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym.....	81
XVII.5. Złoża kopalin i warunki ich eksploatacji.....	82
XVII.6. Prawne formy ochrony wartości przyrodniczych.....	84
XVIII. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	86
XIX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	90
XIX.1. Komunikacja drogowa.....	90
XIX.2. Komunikacja kolejowa.....	91
XIX.3. Komunikacja piesza i rowerowa.....	91
XX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	91
XX.1. Zaopatrzenie w wodę.....	91
XX.2. Odprowadzanie ścieków.....	92
XX.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło.....	92
XX.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną i ochrona przed promieniowaniem niejonizującym.....	93
XXI. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	93
XXII. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	94
XXIII. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE LOKALIZACJA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	95
XXIV. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	96
XXV. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	96
XXV.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	96
XXV.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.....	96
XXVI. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	96
XXVI.1. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych.....	96
XXVI.2. Zagrożenie powodziowe.....	97
XXVII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	97
XXVIII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.....	97
XXIX. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	98
XXX. TERENY ZAMKNIĘTE.....	98
XXXI. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ – SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	99

I. WPROWADZENIE

Wprowadzone w dokumencie zmiany (w stosunku do obowiązującego obecnie dokumentu) zostały wyróżnione kolorem pomarańczowym.

Zgodnie z uchwałą intencyjną (uchwała nr X/103/15 Rady Gminy Oświęcim z dnia 26 sierpnia 2015 r.) opracowana zmiana studium dotyczy aktualizacji dokumentu, przede wszystkim w części dotyczącej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jak również udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów i terenów górniczych. Dokument studium został również dostosowany do przepisów obowiązującego prawa, tj. wymagań (analizy i bilanse) określonych w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a wynikających z wejścia w życie ustawy o rewitalizacji.

Niniejsze opracowanie stanowi III edycję Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Oświęcim. Pierwsza edycja studium została opracowana w 1999 roku pod kierunkiem dr inż. arch. Barbary Zastawniak. Druga edycja (zmiana dla sołectwa Babice) studium została opracowana pod kierunkiem mgr inż. Justyny Maśko – Osiadacz, a następnie przyjęta uchwałą Rady Gminy w Oświęcimiu nr XLVI/356/10 z dnia 16 czerwca 2010 r.

Trzecia edycja studium obejmuje w swoim zakresie przede wszystkim aktualizację zagadnień zawartych w części tekstowej i graficznej (w tym aktualizację proponowanych kierunków rozwoju gminy), ujawnienie złóż surowców mineralnych, jak również dostosowanie układu tekstu studium do wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (PZP). Opracowanie niniejsze stanowi więc aktualizację i rozwinięcie kierunków i celów rozwoju nakreślonych w obowiązującym dotychczas dokumencie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim zostało opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:

- *ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu u zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 poz. 1073 ze zm.),*
- *rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).*

Podstawę formalną opracowania stanowią:

- *uchwała nr XIX/141/12 Rady Gminy w Oświęcimiu w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim z dnia 25 stycznia 2012 roku,*
- *umowa nr 37/P/2012 zawarta w dniu 29.11.2012 r. pomiędzy Gminą Oświęcim a Pracownią*

Projektową pro – FORMA s.c. z siedzibą w 44 – 200 Rybnik, ul. Kościuszki 22.

Studium określa politykę przestrzenną gminy, a także lokalne zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu zasad określonych w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pełni zatem trzy podstawowe funkcje:

- stanowi dokument określający politykę przestrzenną gminy oraz ogólne warunki i kierunki jej przyszłego przestrzennego rozwoju,
- wpływa na zasady kształtowania przestrzeni określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koordynując ich ustalenia,
- stanowi jeden z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

Studium, określając ogólne zasady i kierunki rozwoju przestrzennego gminy stanowi kompromis pomiędzy polityką rozwoju prowadzoną przez władze gminy, oczekiwaniami mieszkańców oraz obiektywnymi potrzebami i wymaganiami funkcjonalnymi danej jednostki osadniczej. Sporządzenie niniejszego studium polega na odczytaniu obecnej struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, a następnie skorygowaniu kierunków zmian tej struktury założonych w obecnie obowiązującym dokumencie.

W toku prac nad stworzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta gminy Oświęcim korzystano z następujących opracowań:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, 2003 r.
- Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020,
- Strategii Rozwoju Gminy Oświęcim 2007 – 2013,
- Gminnego Programu Aktywności Lokalnej Gminy Oświęcim na lata 2009 – 2013,
- tekstu i rysunków Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Oświęcim z 2010 roku,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opracowania ekofizjograficznego.

Niniejszy dokument składa się z trzech części:

- A – uwarunkowania rozwoju (analiza i diagnoza stanu istniejącego),
- B – kierunki zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium.
- C – uzasadnienie przyjętych rozwiązań. Synteza ustaleń studium.

Integralną część studium stanowią następujące rysunki:

- rysunek nr 1: Uwarunkowania rozwoju – istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenów; skala 1:15000,
- rysunek nr 2: Uwarunkowania rozwoju – stan środowiska przyrodniczego, środowisko kulturowe; skala 1:15000,
- rysunek nr 3: Kierunki zagospodarowania przestrzennego – ustalenia studium; skala 1:10000.

Integralny element opracowania stanowi również prognoza oddziaływania na środowisko, wykonana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008 nr 199, poz. 1227).

Oddzielną część opracowania stanowi dokumentacja prac planistycznych prowadzonych w trakcie prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmująca czynności formalno – prawne i merytoryczne związane z jego opracowaniem.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

II.1. Położenie w regionie, charakterystyka ogólna

Gmina Oświęcim leży w powiecie oświęcimskim, w zachodniej części województwa małopolskiego. Do 1973 r. należała do województwa krakowskiego, w latach 1973 – 1998 do województwa bielskiego. Gminę posiada powierzchnię około 74 km², którą zamieszkiwało około 17.750 mieszkańców. Gminę tworzy 14 jednostek:

- Babice,
- Broszkowice,
- Brzezinka,
- Dwory Drugie,
- Grojec,
- Harmęże,
- osada Stawy Grojeckie,
- Łazy,
- Pławy,
- Poręba Wielka,
- Rajsko,
- Stawy Monowskie,

- Włosienica,
- Zaborze.

Tereny wymienionych wsi otaczają z trzech stron (od strony zachodniej, południowej i wschodniej), niespełna 40 tysięczne, przemysłowe miasto Oświęcim. Takie położenie gminy sprawia, że gmina i miasto Oświęcim są silnie powiązane przestrzennie i funkcjonalnie. Charakterystyczne w układzie komunikacyjnym gminy są bezpośrednie powiązania poszczególnych sołectw z miastem, przy braku lub drugorzędnym znaczeniu ich wzajemnych powiązań.

Z racji położenia gminy w bezpośrednim sąsiedztwie przemysłowego miasta, oraz struktury zatrudnienia i źródeł utrzymania ludności, można mówić o przemysłowo rolniczym charakterze gminy. Natomiast z racji struktury miejsc pracy w samej gminie i sposobu jej zagospodarowania, o charakterze rolniczym, ze znaczącym udziałem gospodarki rybnej.

Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Oświęcimia a zwłaszcza zakładów chemicznych, sprawia, że obszar gminy podlega niekorzystnym skutkom działalności przemysłu w postaci zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb. Kolejnym aspektem tego sąsiedztwa są powiązania obszaru miasta i gminy z racji istnienia muzeum martyrologii Auschwitz – Birkenau, którego część znajduje się na terenie wsi Brzezinka.

II.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Obecnie zadania z zakresu gospodarki przestrzennej realizowane są w oparciu o następujące dokumenty planistyczne:

- a) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Oświęcim z 2010 r. (uchwała Rady Gminy Oświęcim nr XLVL/356/10 z dnia 16 czerwca 2010 r.),
- b) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
 - Poręba Wielka – Kółko Rolnicze (uchwała RGO nr XLII/336/02 z dnia 29.05.2002r.),
 - Poręba Wielka – ul. Przedzieleń, Wadowicka, Nowy Świat (uchwała RGO nr XLVI/357/10 z dnia 16.06.2010 r.),
 - Poręba Wielka – boisko (uchwała RGO nr XXXIX/277/06 z dnia 29.03.2006 r.),
 - Poręba Wielka – ul. Krokusowa (uchwała RGO nr XII/88/03 z dnia 12.11.2003 r.),
 - Poręba Wielka – ul. Grottgerówka, Sośnina, Wadowicka (uchwała RGO nr XLV/354/10 z dnia 07.05.2010 r.),
 - Brzezinka – MPZP terenu położonego w otoczeniu strefy PMA-B (uchwała RGO nr XLII/326/10 z dnia 17.02.2010 r.),
 - Brzezinka – ul. Szkolna, Babicka (uchwała RGO nr XXIX/211/05 z dnia 01.06.2005 r.),
 - Rajsko – stara szkoła (uchwała RGO nr XXXIX/302/02 z dnia 13.02.2002 r.),

- Rajsko – teren gimnazjum (uchwała RGO nr III/25/02 z dnia 30.12.2002 r.),
- Rajsko – ul. Pszczyńska, Wilamowicka (uchwała RGO nr XIV/111/03 z dnia 30.12.2003 r.),
- Rajsko – ul. Tarninowa (uchwała RGO nr XXXI/227/05 z dnia 06.07.2005 r.),
- Stawy Monowskie – KZEK (uchwała RGO nr XLII/336/02 z dnia 29.05.2002 r.),
- Broszkowice – ul. Zgodna, Jodłowa (uchwała RGO nr III/25/02 z dnia 30.12.2002 r.)
- Harmężę – ul. Borska, Browarna (uchwała RGO nr XXXI/226/05 z dnia 06.07.2005 r.),
- Zaborze – działki nr 222/59, część działki nr 222/149 (uchwała RGO nr XXXVI/283/01 z dnia 24.10.2001 r.),
- Zaborze – obwodnica (uchwała RGO nr XXXIX/328/02 z dnia 24.04.2002 r.),
- Zaborze – ul. Borowiec (uchwała RGO nr XV/118/04 z dnia 18.02.2004 r.),
- Zaborze – ul. Jaworowa (uchwała RGO nr III/24/02 z dnia 31.12.2002 r.),
- Zaborze – ul. Witaminka, Borowiec, Grojecka (uchwała RGO nr XXIX/214/05 z dnia 01.06.2005 r.),
- Grojec – ul. M. Radziwiłł (uchwała RGO nr XVI/125/04 z dnia 31.03.2004 r.),
- Grojec – al. Ogrodowa, ul. Przecznicza (uchwała RGO nr XXIX/212/05 z dnia 01.06.2005 r.),
- Włosienica – ul. 1Maja, Dąbrówki, Widok, Młyńska, Sośnina (uchwała RGO nr XXXVI/263/05 z dnia 29.12.2005 r.),
- Włosienica – ul. 1Maja, Długa, Lazurowa (uchwała RGO nr XIII/89/07 z dnia 17.10.2007 r.),
- Babice – ul. Starowiślna, Soleniec (uchwała RGO nr XIII/104/03 z dnia 10.12.2003 r.),
- Babice – działki nr 1487, 1488, 1489/1, 1490/1, 1491/1, 1491/2 (uchwała RGO nr XXXI/225/05 z dnia 06.07.2005 r.),
- Babice – ul. Spacerowa (uchwała RGO nr XXIV/170/12 z dnia 30.05.2012 r.),
- Babice – ul. Krakowska (uchwała RGO nr IV/12/10 z dnia 29.12.2010 r.),
- Babice – ul. Spacerowa, Gregłów, Załawie (uchwała RGO nr XXIX/210/05 z dnia 01.06.2005 r.).

Zgodnie ze sporządzoną planszą uwarunkowań rozwoju – *istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu*, na jej obszarze występują następujące zgeneralizowane formy przeznaczenia terenów:

- obszary zabudowane i zagospodarowane (bez dróg i kolei) zajmujące powierzchnię około 1032 ha,
- tereny leśne zajmujące powierzchnię około 529 ha,
- tereny niezabudowane z przewagą terenów rolnych zajmujące powierzchnię około 3105 ha,
- tereny dolin rzek i potoków zajmujące powierzchnię około 1438 ha,

- tereny wód powierzchniowych zajmujące powierzchnię około 1154 ha,
- tereny cmentarzy zajmujące powierzchnię około 4,2 ha.

W układzie elementów liniowych wyróżniają się w szczególności doliny rzek Soły i Wisły, linie kolejowe nr 93 (relacji Trzebinia - Zebrzydowice), nr 94 (relacji Kraków-Płaszów – Oświęcim), nr 138 (relacji Zebrzydowice – Katowice), oraz sieci dróg krajowych i wojewódzkich.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje ład przestrzenny jako *„takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”*. Ocena stanu ładu przestrzennego jest sprawą dyskusyjną, gdyż jest ona zawsze w pewnym sensie subiektywna.

Ze względu, na swoje specyficzne położenie (w otoczeniu miasta) w gminie Oświęcim nie wykształcił się centralny ośrodek gminny. Poszczególne wsie są bezpośrednio powiązane z miastem, gdzie usytuowany jest urząd gminy, przy minimalnych powiązaniach wzajemnych. Wzajemne powiązania mają znaczenie głównie w przypadku wsi małych oraz przysiółków, korzystających z podstawowych urządzeń usługowych (szkoły, przedszkola, sklepy) usytuowanych w większych wsiach. W tych warunkach wytworzenie się silniejszych więzi społecznych w obrębie gminy i traktowanie gminy jako wyodrębnionej z otoczenia „małej ojczyzny”, jak to ma miejsce w wielu innych gminach – jest praktycznie niemożliwe, a co najmniej niezwykle utrudnione. Struktura przestrzenna gminy Oświęcim jest więc w swych zasadniczych zarysach, już ukształtowana i zdeterminowana:

1. przyrodniczymi cechami terenu:
 - a) położeniem prawie całości obszaru gminy w rozległej, płaskiej dolinie Wisły i Soły u jej ujścia do Wisły, charakteryzującej się występowaniem wysokich poziomów wód gruntowych z licznymi podmokłościami oraz kompleksami stawów,
 - b) położeniem południowo – wschodniej części gminy na pograniczu Pogórza Wilamowskiego charakteryzującego się bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu, zagrożonych erozją i osuwiskami,
 - c) występowaniem terenów, które powinny podlegać ochronie ze względów przyrodniczych
 - d) minimalną ilością lasów,
2. istniejącym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenu:
 - a) brakiem (i niemożnością wykształcenia) głównego ośrodka/centrum gminy,
 - b) podmiejskim charakterem zespołów zabudowy mieszkaniowej położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów intensywnego zagospodarowania miasta Oświęcimia,

- c) położeniem części terenów gminy w sąsiedztwie zakładów chemicznych „Dwory”, w strefie uciążliwości tych zakładów,
- d) ograniczeniami w zagospodarowaniu terenów położonych w bezpośrednim otoczeniu Muzeum w Brzezince (wyznaczona strefa ochronna) i potrzebą odpowiedniego urządzenia partii wejściowej do Muzeum,
- e) wykształconymi zespołami zabudowy wsi w pozostałej części gminy położonymi w obrębie kompleksów użytków rolnych (gruntów ornych bądź użytków zielonych oraz w sąsiedztwie kompleksów stawów rybnych),
- f) wykształconym układem komunikacyjnym i planowanymi przedsięwzięciami w tym zakresie,
- g) ograniczeniami związanymi z przebiegiem przez obszar gminy magistralnych sieci infrastruktury technicznej, wymagającymi zachowania odpowiednich stref ochronnych i technicznych,
- h) wyposażeniem terenów zabudowy w stosunkowo dobrze rozwinięte systemy infrastruktury technicznej (zaopatrzenia w wodę, gaz i energię elektryczną, telekomunikację) przy istotnych brakach wyposażenia w systemy kanalizacyjne.

W zagospodarowaniu przestrzennym gminy należy zachować i chronić elementy wartościowe (pod względem przyrodniczym, kulturowym oraz użytkowym) oraz usankcjonować istnienie elementów których nie da się zmienić lub usunąć. Niezbędne jest przy tym zachowanie zasady zrównoważonego rozwoju. Stwarza to konieczność takiego kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, by poszczególne rodzaje działalności, o zróżnicowanych wymaganiach rozwojowych, wywołujące rozmaite następstwa i wchodzące w różnorakie wzajemne relacje (i konflikty) mogły koegzystować i rozwijać się na jej obszarze. Rozwiązania zawarte w Studium gminy Oświęcim nie są również kolizyjne w stosunku do dotychczasowych zamierzeń rozwojowych w pozostałych gminach sąsiadujących.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

IV.1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu

Opracowanie obejmuje teren gminy Oświęcim. Administracyjnie gmina Oświęcim położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim. Teren gminy sąsiaduje odpowiednio: od zachodu z gminami Miedzna, Bojszowy i Bieruń, od północy z gminą Chełmek i Libiąż oraz miastem Oświęcim, od wschodu z gminami Przeciszów i Polanka Wielka, od południa z gminami Osiek, Kęty i Brzeszcze. Wg bazy danych TERYT na gminę składa się trzynaście sołectw i jedna osada: Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmęże, Łazy, Pławy, Poręba Wielka, Puściny (osada), Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze. W ramach poszczególnych sołectw baza danych TERYT wyróżnia tzw. części miejscowości oraz przysiółki, podział ten przedstawiono poniżej. Wg danych GUS za 2011 r. powierzchnia gminy wynosiła 7484 ha, w gminie zamieszkiwało 17637 osób, a średnia gęstość

zaludnienia wynosiła 236 osób na 1 km².

Tabela nr 1. Części sołectw i miejscowości w gminie Oświęcim wg bazy TERTY GUS.

Sołectwa	Przysiółki	Części miejscowości
Babice	Chropań, Kąty	-
Broszkowice	-	Za Sołą
Brzezinka	-	Chropań, Czernichów, Skotnica
Dwory Drugie	Machnaty, Przerwa, Suchodębie, Żaki	-
Grojec	Adolfin, Czajki, Czarna, Skotnica, Stawy Grojeckie, Żabia Ulica	Łęg, Na Zapłociu
Harmęże	-	Kurniki, Stara Wieś
Łazy	-	
Pławy	-	Pakuz, Przy Wiśle
Poręba Wielka	-	Dąbrowy-Gaj, Kasia, Kmiecie, Lachetówka, Odnoga, Podlesie, Podstawie, Pólka, Przedzieleń
Puściny (osada)	-	-
Rajsko	-	Cegielnia, Majer, Obroczenia
Stawy Monowskie	-	Zalesie
Włosienica	Granice, Maśloch	Dół, Sośnina, Włosienica Górna
Zaborze	Borowiec	Jeziro, Węgielnik

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (1998) obszar gminy znajduje się w obrębie: prowincji – Karpaty i Podkarpacie (51/52), podprowincji – Północne Podkarpacie (512), makroregionie Kotlina Oświęcimska (512.2), mezoregionie – Dolina Górnej Wisły (512.22). Jedynie niewielki południowo – wschodni fragment gminy znajduje się w granicach mezoregionu Podgórze Wilamowickie (512.23). Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski omawiany obszar leży w Dziale Wyżyn Południowopolskich C, Krainie Kotliny Oświęcimskiej C.7, Okręgu Oświęcimskim C.7.1, Podokręgu Doliny Wisły Ustroń – Ujście Skawy C.7.1.c.

Rzeźba obszaru gminy jest mało urozmaicona. W części zachodniej gminy, a więc pomiędzy dolinami Soły i Wisły rzędne terenu wynoszą od 230 do 238 m n.p.m., a teren jest płaski. Najniżej położonym sołectwem tej części gminy są Broszkowice położone na wysokości ok. 228 m n.p.m. W tym rejonie Soła łączy się z Wisłą, a nieco wcześniej Wisłę zasila Przemsza. Rzędne terenu w miejscu złączenia dwóch rzek to 228 m n.p.m., a rzędna lustra wody to 225 n.p.m. Podobnie rzędne terenu układają się w najniżej położonej części gminy, a więc w sołectwie Dwory Drugie. W miejscu wypływu Wisły z terenu gminy, w rejonie Żaków, rzędne terenu wynoszą 225 m n.p.m. Rzędne lustra wody Wisły w tym terenie to 219 m n.p.m. W części wschodniej sołectwa rzędne terenu również wynoszą od 230 do 240 m n.p.m. Bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu cechuje się południowo – wschodnia część gminy, a więc sołectwa Grojec, Łazy, Puściny i Poręba Wielka, gdzie w południowych częściach tych sołectw rzędne terenu dochodzą do 270 – 280, a nawet miejscami do niemal 300 m n.p.m. Najwyżej położony punkt w gminie znajduje się

w południowej części sołectwa Puściny – 296 m. n.p.m. Lokalnymi kulminacjami terenu są również Grojecka Góra 271 m n.p.m. oraz wzniesienie na południe od Grojca 281 m n.p.m. Pod względem morfologicznym gmina położona jest w obrębie dwóch głównych poziomów teras rzecznych:

- holocenińskiej, która obejmuje dna dolin Wisły, Soły i Macochy nadbudowywanych w okresach większych powodzi, z licznymi starorzeczami częściowo wypełnionymi wodą oraz ze stawami rybnymi,
- plejstocenińskiej, obejmującej obszary garbów i wysoczyzn pokrytych utworami lessowymi, użytkowane głównie rolniczo. Dominującymi procesami denudacyjnymi jest erozja wąwozowa o stosunkowo dużym natężeniu, wietrzenie chemiczne, splotkiwanie ługowanie, sufozja oraz procesy antropogeniczne.

Na terenie gminy nie występują znaczące antropogeniczne formy geomorfologiczne takie jak wysokie wały, nasypy. Powierzchnia ziemi była silnie przekształcona tylko w jednym miejscu, w rejonie eksploatacji złóż kruszyw w Rajsku. Lokalnymi formami morfologicznymi są również obwałowania rzek, a także Kanał Dwory.

Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym obszar gminy zaliczany jest do regionu:

- wg Romera (1949) - klimatu podgórskich nizin i kotlin (E7) łagodnego, o opadach korzystnie rozłożonych dla rolnictwa i najdłuższym okresie wegetacyjnym,
- wg Gumińskiego (1948) - do XV dzielnicy rolniczo-klimatycznej wydzielonej na podstawie rozwoju roślin i wskaźników fenologicznych,
- wg Baca (1991) - agroklimat w półroczu letnim charakteryzowany w oparciu o bilans wodny i energii zaliczany jest do bardzo wilgotnego podtyp: umiarkowanie ciepły i słoneczny oraz umiarkowanie ciepły i pochmurny,
- wg Wosia (1995) - śląsko-krakowskiego (XXVI), który wyróżnia się stosunkowo niewielką liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą z opadem (średnio 34 dni), ciepłą z dużym zachmurzeniem i opadem (50 dni), natomiast mniej jest dni umiarkowanie ciepłych i pochmurnych oraz chłodnych i pochmurnych (średnią roczną liczbę dni z poszczególnymi typami pogody przedstawiono na załączonej tablicy).

Warunki klimatyczne gminy są kształtowane pod wpływem mas powietrza napływających nad ten teren. W ogólnej cyrkulacji dominują masy powietrza polarnomorskiego i polarnokontynentalnego napływające z sektora zachodniego, w tym ok. 27% układów cyklonalnych i 17% antycyklonalnych. Kotlina Oświęcimska podobnie do innych form wklęsłych charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami anemologicznymi. Rozkład kierunków wiatru jest zgodny z przebiegiem Kotliny, dominują wiatry z sektora zachodniego (ok. 52%) i wschodniego (ok. 24%), a istotny wpływ wywierają również doliny głównych

dopływów Wisły, Soły, Przemszy i Gostynki. Rejon ten jest słabo przewietrzany, cisze stanowią ok. 17%, a łącznie z wiatrami do 2 m/s blisko 70% ogólnej liczby przypadków. Wiatry o prędkościach powyżej 7 m/s występują sporadycznie i w większości związane są z występowaniem wiatrów fenowych. Nieco korzystniejsze warunki anemologiczne występują na terenach wyżej położonych w południowej części gminy. Charakterystykę podstawowych elementów klimatu przedstawiono w formie tablicy. Pod względem cech klimatu naturalnego, obszar ten zaliczany jest do terenów bardzo korzystnych zwłaszcza dla rolnictwa, a wskaźnik klasyfikacji bonitacyjnej osiąga wartość 94-96 (100 - maksymalna wartość w Polsce - Górski. Atlas... 1994).

Tabela nr 2. Charakterystyka wybranych elementów klimatu (okres badań 1965 – 1995, Ostródka 1996, Atlas... 1994).

Element	Wartość
Średnia roczna temperatura	8,0 (°C)
Średnia roczna temperatura maksymalna	12,6 (°C)
Absolutne maksimum	(°C) 36,3
Średnia roczna temperatura minimalna	3,5 (°C)
Absolutne minimum	-28,0 (°C)
Liczba dni z temperaturą minimalną < - 10 °C < 0,0 °C	17 112
Liczba dni z temperaturą maksymalną < 0,0 °C > 25,0 °C	32 33
Średnia roczna wilgotność powietrza (%)	80,2
Liczba dni z wilgotnością < 40 % = 90 %	0,2 141,2
Liczba dni z mgłą	40-60
Roczna suma opadów (mm)	740,7
Liczba dni z opadem = 0,1 mm = 1,0 mm = 10,0 mm	176,6 121,4 19,3
Liczba dni z pokrywą śnieżną > 10 cm	30 - 40
Długość okresu gospodarczego śr. t. dób. > 2,5 °C (dni)	240 - 250
Długość okresu wegetacyjnego śr. t. dób. > 5,0 DC (dni)	210 - 220
Średnie daty ostatnich przymrozków	26 IV – 5 V
Średnie daty pierwszych przymrozków	6 X – 15 X

W stosunku do ogólnie - korzystnych warunków makroklimatycznych Kotliny Oświęcimskiej, w jej obrębie możemy wyróżnić dwa typy mezoklimatów (Atlas ... 1981):

- mezoklimat den dolinnych Wisły i Soły charakteryzujący się krótkim okresem bezprzymrozkowym,

o dużych wahaniami temperatury i wilgotności powietrza w czasie doby (w dzień - silnie przegrzewanych i wysuszanych, w nocy – bardzo wilgotnych i silnie wychładzających), położonych w zasięgu inwersji temperatury i wilgotności powietrza stanowiących przeważnie zastoiska powietrza ze względu na słabą wentylację,

- mezoklimat wyższych teras rzecznych o dłuższym o około 20 dni okresie bezprzymrozkowym i wyższych o ok. 1,0°C średnich rocznych temperatur minimalnych niż w dnach dolinnych, wentylacja naturalna umiarkowana.

IV.2. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy zajmują ok. 400,37 ha, co stanowi ok. 5,4% powierzchni gminy. Niewielki jest również udział zadrzewień, które zajmują tylko 151,22 ha. Wszystkie powierzchnie leśne i zadrzewione zajmują zatem ok. 551,59 ha, co stanowi ok. 7,4% powierzchni terenu. Jest to wartość znacznie niższa niż średnia województwa małopolskiego (30,3%). W południowej części sołectwa Włosienica znajduje się jedyny większy kompleks leśny gminy. Lasy te w głównej mierze stanowią Lasy Państwowe o charakterze gospodarczym, powierzchnia kompleksu to ok. 150 ha. Z terenów leśnych należy jeszcze wymienić niewielkie powierzchnie lasów, które są niejako „wciśnięte” pomiędzy kompleksy stawów w Grojcu, Zaborzu i Porębie Wielkiej. Są to lasy Brzezina, Jasieniec, Las na Kępie, Podlesisko i Las Zaborski. Lasy te należą również do Lasów Państwowych. W południowej części sołectw Puściny i Grojec znajdują się niewielkie płyty lasu tzw. Kmiece Goje. Zachodnie część gminy właściwie pozbawiona jest większych kompleksów leśnych. Znajduje się tu jeden większy fragment tzw. Wykopaniska. Lasy gminy Oświęcim nie tworzą większych kompleksów, nie posiadają też wzajemnego powiązania między sobą, jak również nie znajdują kontynuacji w gminach sąsiednich.

IV.3. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gmina Oświęcim posiada zdecydowanie rolniczy charakter. Według danych z mapy ewidencyjnej (patrz tabela nr 3) aż 84,4% powierzchni gminy stanowią grunty pozostające w gospodarowaniu rolnym, leśnym bądź też nieużytki. W strukturze użytkowania zdecydowanie przeważają grunty rolne, które stanowią 71% powierzchni gminy. Wśród gruntów rolnych przeważają grunty orne (40,1% powierzchni gminy). Mniejszy udział mają łąki i pastwiska (odpowiednio 11,3% i 6,7%). Znaczny jest również udział stawów hodowlanych, które dominują w krajobrazie. Łącznie zajmują one powierzchnię około 913 ha, co stanowi 12,25% powierzchni gminy. Łączny udział użytków rolnych to 5295,64 ha, co stanowi 71% powierzchni gminy. Lasy zajmują ok. 400,37 ha, co stanowi ok. 5,4% powierzchni gminy. Niewielki jest również udział zadrzewień, które zajmują tylko 151,22 ha. Wszystkie powierzchnie leśne i zadrzewione zajmują zatem ok. 551,59 ha, co stanowi ok. 7,4% powierzchni terenu. Jest to wartość znacznie niższa niż średnia województwa małopolskiego (30,3%).

Gleby występujące na terenie gminy związane są bezpośrednio z budową geologiczną i rzeźbą

terenu. Reprezentowane są głównie przez:

- mady brunatne, które występują w dolinach Wisły i Soły. Są to gleby w większości o średnim lub ciężkim składzie mechanicznym, o bardzo zróżnicowanych warunkach wilgotnościowych, charakteryzujące się dość wysoką urodzajnością,
- gleby pseudobielicowe utworzone z lessu występują na terenach płaskich lub łagodnych stokach, słabo przepuszczalne, jednak zaliczane do gleb dobrych. W okresach długotrwałej suszy cierpiące na brak wilgotności, o słabej zasobności w składniki pokarmowe, kwaśne wymagające wapniowania, a także intensywnego nawożenia organiczno-mineralnego. Charakteryzują się dużą podatnością na intensywną erozję wodną,
- gleby brunatne utworzone z lessu położone na terenach płaskich lub łagodnych stokach charakteryzują się dobrą strukturą i bardzo korzystnymi stosunkami powietrzno-wodnymi, słabo przepuszczalne, łatwo zaskorupiające się na powierzchni, wylugowane bądź kwaśne wymagające wapniowania.

Na niewielkich obszarach gminy występują również:

- gleby brunatne namyte utworzone z lessu o głębokim poziomie próchnicznym (obniżenia nieckowate, dna dolin),
- gleby brunatne utworzone z piasków - lekkie, przepuszczalne i przewiewne, łatwe w uprawie,
- mady glejowe utworzone z pyłu, dobre gleby łąkowe,
- gleby glejowe namyte utworzone z lessu na torfach występują tylko pod użytkami zielonymi,
- gleby murszowe na podłożu mineralnym.

W zakresie rolniczej przydatności gleb w gminie dominuje kompleks drugi – pszenno-dobry (48,0%), ósmy - zbożowo-pastewny mocny (34,0%) oraz pierwszy - pszenno-bardzo dobry (6,4%). Udział pozostałych kompleksów glebowych w powierzchni gminy nie przekracza 4,0% powierzchni gruntów ornych. Natomiast w użytkach zielonych dominuje kompleks 2z - średni, klas III i IV, (87,0%) i kompleks 3z - użytki zielone słabe i najsłabsze, klas V i VI (12,2%) w stosunku do ich powierzchni.

Na terenie gminy przeważają grunty orne klas dobrych (IIIa i IIIb) i średniodobrych (IVa, IVb). Zajmują one łącznie 64,49% wszystkich gruntów pozostających w użytkowaniu rolnym. Zdecydowanie mniejszy udział prezentują łąki (18,96% użytków rolnych na terenie gminy) oraz pastwiska (13,15% wszystkich użytków rolnych na terenie gminy). Dość duży jest udział gleb klasy III – łącznie ok. 40,81% wszystkich gruntów. W sumach bezwzględnych jest to aż 1863,04 ha. Gleby poszczególnych klas rozprzestrzenione są dość równomiernie we wszystkich sołectwach gminy. Słabsze płaty gleb można wyróżnić jedynie w sołectwach Harmężę i Pławy oraz w sołectwach Zaborze i Poręba Wielka, pomiędzy kompleksami stawów. Generalnie teren gminy cechuje się dużymi walorami pokrywy glebowej. Jako ciekawostkę można tu wskazać, że na terenie gminy znajdują się płaty gleb najwyższych klas: I i II. Strukturę

pokrycia klasami gleb przedstawiono na załączniku mapowym nr 5 do ekofizjografii oraz w tabeli poniżej.

Tabela nr 3. Użytkowanie powierzchni gminy Oświęcim na podstawie mapy ewidencyjnej.

Grupa użytków gruntowych	Rodzaj użytku gruntowego	Oznaczenie	Gmina Oświęcim		
			ha / %		
Użytki rolne	Grunty orne	R	2988,91	40,10	
	Sady	S	12,38	0,17	
	Łąki trwałe	Ł	843,34	11,31	
	Pastwiska trwałe	Ps	501,00	6,72	
	Użytki rolne zabudowane	BR	-	0,00	
	Grunty pod stawami	Wsr	913,01	12,25	
	Rowy	W	37,00	0,50	
	Użytki rolne razem			5295,64	71,04
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Lasy	Ls	400,37	5,37	
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	151,22	2,03	
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem			551,59	7,40
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe	B	521,91	7,00	
	Tereny przemysłowe	Ba	39,28	0,53	
	Inne tereny zabudowane	Bi	231,06	3,10	
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	Bp	2,52	0,03	
	Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe	Bz	12,32	0,17	
	Użytki kopalne	K			
	Tereny komunikacji				
	Drogi	Dr	238,92	3,21	
	Tereny kolejowe	Tk	85,42	1,15	
	Inne tereny komunikacyjne	Ti	5,47	0,07	
	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem			1136,9	14,8

Użytki ekologiczne	Użytki ekologiczne	E	Brak	
Nieuzytki	Nieuzytki	N	66,40	0,89
Grunty pod wodami	Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	Wm	Brak	
	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	Wp	226,89	3,04
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	Ws	124,22	1,67
	Grunty pod wodami razem		351,11	4,71
Tereny różne	Tereny różne	Tr	52,50	0,70
Razem			7454,14	100%

Tabela nr 4. Klasy gleb gminy Oświęcim na podstawie mapy ewidencyjnej.

Klasa Gleby	RI	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	łII	łIII	łIV	łV	łVI	PsII	PsIII	PsIV	PsV	PsVI
Gmina Oświęcim ok.4564,6 ha	13,4 1	169,0 1	526,0 2	707,0 0	1016,3 1	512,1 7	149,6 9	5,4 6	14,1 6	298,1 9	378,1 2	151,0 4	23,7 6	4,3 6	130,8 9	338,1 5	105,3 4	21,5 2
100%	0,29	3,70	11,52	15,49	22,27	11,22	3,28	0,1 2	0,31	6,53	8,28	3,31	0,52	0,1 0	2,87	7,41	2,31	0,47

IV.4. Zasoby wodne

IV.4.1 Zasoby hydrogeologiczne

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków i ark. Bielsko-Biała analizowany obszar wchodzi w skład przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego XXII, podregion przedkarpacko – śląski XXII7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych. Potencjalna wodoność utworu studziennego wynosi od 30 – 70 m³/h, a zwierciadło swobodne wody znajduje się do głębokości 30 m, w utworach rzecznych.

Teren gminy Oświęcim jest mocno rozciągnięty w przestrzeni, w związku z czym stan zasobów hydrogeologicznych opisują aż cztery Mapy Hydrogeologiczne Polski: ark. Oświęcim, ark. Chrzanów, ark.

Kęty i ark. Wadowice. Zgodnie z tymi mapami użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych (północna i niewielka, południowa część gminy) oraz w utworach karbońskich (rejon Grojca). W pasie terenu, który obejmuje sołectwa Rajsko, Grojec, Łazy i Porębę Wielką oraz w sołectwach Stawy Monowskie i Dwory Drugie nie występują użytkowe poziomy wodonośne¹. Na terenie, który obejmuje ark. Wadowice nie wydzielono użytkowych poziomów wodonośnych. W rejonie sołectwa Dwory Drugie i Stawy Monowskie, pomimo, że występują tam warstwy wodonośne nie wydzielono użytkowych poziomów wodonośnych, gdyż warstwy te zostały trwale zdegradowane na skutek zalania wodami Wisły w czasie powodzi z 1997 r., które niosły ogromny ładunek zanieczyszczeń wyługowany ze składowiska Oświęcim-Dwory.

Piętro wodonośne czwartorzędu budują piaszczysto – żwirowe osady związane z dolinami Wisły i Soły. Miąższość zawodnionego czwartorzędu dochodzi do kilkunastu metrów – średnio w granicach 7 m. Zwierciadło ma na ogół charakter swobodny, a podłoże warstw wodonośnych tworzą ilaste utwory miocenu. W czwartorzędowym piętrze wodonośnym wydzielono jednostki hydrogeologiczne: 6aQIV, 7bQIII (ark. Oświęcim), 15bQIII (ark. Chrzanów) oraz 8aQII (ark. Kęty).

Jednostka hydrogeologiczna 6aQIV związana jest głównie z utworami rzeczno-lodowcowymi doliny Wisły. Zwierciadło wody występuje płytko, w granicach od 0,2 do 0,6 m p.p.t. zaś miąższość utworów wodonośnych mieści się w przedziale 5 – 16 m. Średnia wydajność studni wierconej wynosi 10 – 30 m³/h, ale w rejonie doliny Wisły jest mniejsza niż 10 m³/h. W rejonie Broszkowic mieści się zaś w przedziale 30 – 50, a nawet 50 do 70 m³/h. Stopień zagrożenia tych wód jest średni, ze względu na generalny brak ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia, woda wymaga uzdatnienia (IIb).

Jednostka hydrogeologiczna 7bQIV związana jest głównie z utworami rzeczno-lodowcowymi doliny Soły. Miąższość utworów wodonośnych wynosi ok. 8 m. Średnia wydajność studni wierconej wynosi 30 – 50 m³/h, a w rejonie Zaborza 50 do 70 m³/h. Stopień zagrożenia tych wód jest średni, ze względu na generalny brak ognisk zanieczyszczeń oraz istnienie słabej warstwy izolującej. Jakość wód jest średnia, woda wymaga uzdatnienia (IIb). W obrębie tej jednostki znajduje się ujęcia Zaborze.

Jednostka hydrogeologiczna 15bQII związana jest głównie z utworami rzeczno-lodowcowymi doliny Wisły i Soły. Utwory wodonośne związane są z systemem dolin kopalnych, który w nieznacznym stopniu pokrywa się ze współczesnym systemem hydrograficznym i bezpośrednio nawiązuje do struktur podłoża czwartorzędowego. Warstwy wodonośne wykształcone są w postaci żwirów i piasków o znacznej miąższości, z przewarstwieniami półprzepuszczalnych i nieprzepuszczalnych glin, pyłów i iłów. Miąższość warstwy wodonośnej zawiera się w granicach 10 – 20 m. Zwierciadło wody jest generalnie swobodne lub czasami słabonaporowe co ma związek z przykryciem utworami nieprzepuszczalnymi lub przewarstwieniami warstwy wodonośnej przez te utwory. Średnia wydajność studni wierconej wynosi 10 – 30 m³/h w części południowej, a w części północnej 30 – 50 m³/h. Stopień zagrożenia tych wód jest średni, ze względu na

¹ Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, Chrzanów, Kęty i Wadowice, PIG, Warszawa;

generalny brak ognisk zanieczyszczeń oraz istnienie słabej warstwy izolującej. Jakość wód jest średnia, woda wymaga uzdatnienia (IIb).

Jednostka hydrogeologiczna 8aQII związana jest głównie z utworami rzeczno-lodowcowymi doliny Soły i obejmuje niewielki południowy fragment sołectwa Grojec. Średnia wydajność studni wierconej wynosi 10 – 30 m³/h. Stopień zagrożenia tych wód jest wysoki, ze względu na obecność ognisk zanieczyszczeń oraz brak warstwy warstwy izolującej. Jakość wód jest średnia, woda wymaga uzdatnienia (IIb).

Piętro wodonośne karbonu budują piaskowce i zlepieńce krakowskiej serii piaskowcowej. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne, pozostające ze sobą w więzi hydraulicznej w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w zasięgu prowadzonych robót górniczych. Tworzą one jeden zbiornik karboński o charakterze porowo-szczelinowym, przepływowy, zakryty i częściowo zakryty. Naturalne warunki hydrogeologiczne w zachodniej części obszaru wyznaczonego zbiornika karbońskiego zostały zakłócone na skutek prowadzonej eksploatacji węgla kamiennego w kopalni „Brzeszcze”. Południowo-zachodnia część gminy znajduje się w granicach leja depresji wywołanego eksploatacją węgla w tej kopalni. Górnicza eksploatacja złoża i prowadzone odwodnienie górotworu od blisko stu lat spowodowały przeobrażenia warunków hydrogeologicznych do głębokości 740 m, w tym obniżenie zwierciadła wody do głębokości 170 – 230 m. Przepuszczalność i wodonośność piaskowców i zlepieńców zwiększyła się w wyniku prowadzenia eksploatacji. Jej efektem są poeksploatacyjne spękania i szczeliny w górotworze, ułatwiające infiltrację wód opadowych oraz powstanie więzi hydraulicznej między zawodnionymi warstwami. W warunkach drenującego wpływu kopalni, zasięg i głębokość występowania użytkowego poziomu wodonośnego wyznaczają wypływy wód zwykłych w wyrobiskach górniczych. Poprzez powstałe nowe drogi przepływu system szczelin, spękań i wyrobiskami górniczymi następuje infiltracja wód zwykłych do głębszych poziomów eksploatacyjnych kopalni. Wody zwykle z tych poziomów są wypompowywane na powierzchnię szybami kopalni w ilości 5750 m³/d. Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Kęty wydziela na analizowanym terenie jednostkę hydrogeologiczną 3bcC3II. Zajmuje ona południowy fragment sołectwa Grojec. Charakteryzuje się ona naturalnymi warunkami hydrogeologicznymi, lej depresji oraz drenujący wpływ eksploatacji w kopalni Brzeszcze ma miejsce w odległości ok. 300 – 500 metrów od granic jednostki. Średnia wydajność studni wierconej wynosi mniej więcej 10 - 30 m³/h, stopień zagrożenia tych wód jest niski, ze względu na brak ognisk zanieczyszczeń oraz istnienie warstwy izolującej. Jakość wód jest dobra, nie wymagają one uzdatniania. Parametry wszystkich jednostek hydrogeologicznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 5. Główne parametry jednostek hydrogeologicznych.

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
6aQIV	Q	5-15	10,3	36,8	296	402	302
7bQIII	Q	5-15	7,7	57,3	421	443	288
8aQII	Q	<5	5,6	31,8	187	266	160
15bQII	Q	5-15	2,6 – 15,5	11,5 – 67,0	30 -658	171	128
3bcC3II	C	50 – 100	20 - 40	0,4	16	328	164

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003), materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878) na obszarze gminy nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren gminy Oświęcim znajduje się w dwóch JCWPd nr 142 (część zachodnia gminy) i 148 (część wschodnia).

IV.4.2 Zasoby hydrograficzne

Obszar gminy charakteryzuje się bogatą, dobrze rozwiniętą siecią rzeczną, systemem kanałów i rowów melioracyjnych oraz dużymi obszarami stawów rybnych. W całości odwadniany jest poprzez prawobrzeżne dopływy Wisły. Wisła - stanowi północną i zachodnią granicę gminy. Na tym odcinku Wisła przyjmuje:

- lewobrzeżne dopływy (poza terenem gminy): Pszczynekę, Gostynię, Potok Goławiecki, Przemszę;
- prawobrzeżne dopływy z terenu gminy: Młynówki Harmęską i Oświęcimską, Pławiankę, Harmężówkę, Dopływ spod Brzezinek i Sołę. Już poza obszarem gminy do Wisły wpływa Włosanka, która odwadnia wschodnią część gminy.

Wisła ma charakter rzeki nizinnej o spadku 0,36%, krętym przebiegu, koryto wąskie 10-20 m., na całym odcinku obwałowane. W 1977 roku w ramach regulacji Wisły rozpoczęto budowę kanału żeglownego Dwory-Las o długości 7,5 km, co spowodowało w 1997 roku zmianę ujścia Macochy-Poręby i skierowanie jej bezpośrednio do kanału.

Soła – pierwszy, główny beskidzki dopływ Wisły o długości 88,9 km i powierzchni dorzecza 1390,6 km². Odcinek ujściowy o długości 11 km znajduje się na terenie gminy. Koryto kręte, z licznymi starorzeczami tylko częściowo jest uregulowane - wały przeciwpowodziowe, narzuty kamienne, opaski faszynowe. Średni spadek rzeki na odcinku Kęty-Oświęcim wynosi 1,86%. Eksploatacja żwirów bezpośrednio z koryta rzeki, budowa zbiorników wodnych w środkowym biegu Soły zwiększyła średni spadek rzeki od 1855 roku o 0,2%, a w okresach powodzi wywołuje częste zmiany koryta. Soła na terenie gminy właściwie nie ma większych dopływów. Jedynym dopływem który posiada hydronim wg KZGW jest Macocha Łęki (inna niż Macocha Poręba uchodząca do Kanału Dwory odwadniająca północno-wschodnią część gminy). Do Soły uchodzą

również Potok Różany i Czarna, ciekły te jednak nie posiadają oficjalnych hydronimów. Odprowadzają one wodę ze stawów hodowlanych.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej jest niezwykle gęsta sieć rowów i kanałów melioracyjnych, czy też młynówek. Bezpośrednio do Wisły i Soły odprowadzane są wody ze stawów poprzez sieć kanałów i sztucznych przekopów między zlewniami. Wyznaczone działki wodne na tym obszarze są niepewne, gdyż w zależności od stanów wody lub potrzeb gospodarki wodnej na stawach, wody kierowane są systemem śluz i zastawek do różnych zlewni. Naturalny reżim przepływów Wisły i Soły jest mocno zakłócony w wyniku gospodarczej działalności człowieka przez gospodarkę wodną na zbiornikach powyżej położonych, zrzuty wód kopalnianych, przemysłowe użytkowanie wód oraz pobór na potrzeby komunalne. Przepływy są bardzo zróżnicowane; maksima występują w kwietniu i lipcu, a minima w styczniu i we wrześniu. Szczególnie ważne są maksymalne przepływy związane z opadami katastrofalnymi, nawałnymi lub roztopami wywołującymi powodzie. Prawdopodobieństwo występowania tych przepływów, jak i wartości rzeczywiste zmierzone dla największych powodzi w XX w. przedstawiają tabele. Położenie gminy w kotlinie (węzeł hydrologiczny) powoduje, że w przypadku wystąpienia powodzi w rejon ten spływają ogromne ilości wód z różnych kierunków w tym samym czasie. Sieć hydrograficzną gminy przedstawiono na załączniku mapowym nr 3.

Zbiorniki wodne

Ważnym elementem zagospodarowania terenu gminy są wody stojące mające głównie charakter stawów hodowlanych. Zbiorniki sztuczne to głównie stawy rybne, posiadające na tym terenie stare tradycje („Żabi kraj”). Koncentrują się głównie w dolinie Wisły i Soły, w mniejszym stopniu na płaskiej wierzchołku. Ogólna ich powierzchnia wg danych z mapy ewidencyjnej wynosi 913,01 ha, tj. 12,25% powierzchni gminy. Powierzchnia wszystkich wód stojących zliczona z ortofotomapy wynosi ok. 918 ha, co świadczy o tym, że stawy zostały właściwie zaklasyfikowane w ewidencji gruntów.

Na obszarze gminy występują 452 mniejsze lub większe stawy, oczka wodne i tym podobne zbiorniki wód powierzchniowych. Stawy hodowlane rozlokowane są właściwie na całej powierzchni gminy i grupują się w siedem większych kompleksów: stawy w Harmężach i Rajsku, Stawy Adolfińskie i Stawy Grojeckie (sołectwo Grojec), stawy w Zaborzu, stawy w Porębie Wielkiej oraz Stawy Monowskie. Ogółem znajdują się tu aż 102 stawy o powierzchni powyżej 1 ha. Największe pod względem powierzchni są stawy Lekarc (40,03 ha), Stawy Adolfińskie (37,60 ha) oraz staw Grabowiec Duży (33,82 ha). Tak duże kompleksy stawów położonych w dolinach rzek Wisły i Soły wpływają na warunki klimatyczne, gospodarkę wodną, a także na gospodarcze korzystanie ze środowiska. Ze zbiorników wodnych należy również wymienić występowanie starorzeczy - wiślick i solisk, które choć będące w stadium zaniku mają jednak wielkie znaczenie przyrodnicze. Wśród zbiorników wód powierzchniowych należy również wymienić zbiorniki powstałe w wyniku zalania wyrobisk po eksploatacji kruszyw w Rajsku.

Tabela nr 6. Ważniejsze kompleksy stawów gminy Oświęcim.

Kompleks	Nazwa	Powierzchnia (ha)
Stawy w Harmężu (kontynuacja stawów z gminy Brzeszcze)	Staw Oszust	28,43
Stawy w Harmężu i Rajsku	Przysiak Duży	1,88
	Przysiak Mały	1,57
	Bocianek	2,32
	Mojszczyk	12,12
	Bliźniak	18,54
	Cyranka	22,96
	Lekarc	40,03
	Duża i Mała Mewa	7,02
	Pośredni	18,61
	Gamrot	4,09
Stawy w Rajsku	Duży Strzelec	7,19
	Gliniak	4,36
Stawy Adolfińskie (sołectwo Grojec)	Stawy Adolfińskie	37,60
	Krzemieńczyk Duży	18,28
	Adam Duży	12,95
	Staw Średni	12,98
	Staw Górny	14,98
	Staw Zimowy	19,00
	Staw Letni	4,75
	Staw Malinowski	6,22
Stawy Grojeckie	Czesław	22,76
	Gniewus	5,72
	Ryszard	6,34
	Stanisław	2,41
	Antoni	5,21
	Marszałek	2,42
	Dziurawiec	8,38
	Szerszeń	2,56
	Ryszkowiec	6,10
	Orny	8,42
	Smutny	8,51
	Czechowiec	10,88
	Pośredni	0,95
	Michałowiec	4,35
	Wesoły	2,36
Stawy w Zaborzu	Węgielnik	6,21
	Wójtowiec	20,83
	Mały Wójtowiec	2,77
	Staw Dolny	16,32
	Marian Górny	26,52
	Borowski	27,90
	Żurawiec	9,64
	Zdzisław	7,40
	Wierzchowaty	6,55
Stawy w Porębie Wielkiej	Granicznik	5,33
	Grabowiec Duży	33,82
	Grabowiec Mały	5,69
	Jeżówki	11,46
Ciąg stawów w dolinie Macochy (sołectwo Łazy)	Łącznie 10 stawów, nie posiadają one jednak nazwy	Powierzchnia od 0,63 do 4,07
Stawy Monowskie	Góral	5,90
	Wiśniewski	12,27
	Jeziorki	10,09
	Klin	11,83
	Przepustka	1,22
	Przedzielin Stary	5,04

	Przedzielin Nowy	3,64
	Stara Cząstka	28,75
	Nowa Cząstka	9,37
	Olszyna	29,23
	Marszałek	21,58
	Trzynastka	17,56

IV.5. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania

IV.5.1 Wody

Powierzchniowe

Spośród cieków przepływających przez obszar gminy objętych państwowym monitoringiem jakości powierzchniowych wód płynących (prowadzonym przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska) była Wisła i Soła. Generalnie stan/potencjał ekologiczny rzeki Wisły został określony jako słaby, stan chemiczny został określony jako poniżej stanu dobrego (przekroczone stężenia roczne), a ogólny stan jednolitej części wód został określony jako zły. Natomiast stan/potencjał ekologiczny rzeki Soły został określony jako dobry i powyżej dobrego, stan chemiczny został określony jako dobry, a ogólny stan jednolitej części wód również został określony jako dobry.² Powyższe badanie stanu wód oparte jest na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008). To rozporządzenie wprowadza nowe sposoby oceny stanu wód. Można stwierdzić, że jakość wód powierzchniowych cieków przepływających przez teren gminy jest niezadowolająca. Głównym winowajcą tego stanu jest niski stan skanalizowania gminy, oraz duża ilość substancji przechodzących do wód w wyniku prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej. Za zły stan fizykochemiczny odpowiadać może również zbytne przenawożenia stawów hodowlanych. Cieki w gminie posiadają często mętną barwę, ale jest ona uwarunkowana naturalnymi czynnikami (duża ilość substancji ilastej). Według danych GUS za 2011 r. z kanalizacji korzystało zaledwie 14% ludności gminy, ale należy zauważyć tutaj tendencję zwyżkową, gdyż jeszcze w 2009 r. było to zaledwie 6,6%.

Cieki gminy Oświęcim nie były badane pod kątem Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.

Wody Soły były badane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. nr 204, poz. 1728). Badania wykazały, że wody Soły można zaliczyć do klasy A2, czyli wody wymagające typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji (chlorowanie końcowe). Przekroczone były ogólna liczba bakterii coli oraz liczba bakterii coli fekalnych.

Podziemne

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się

² Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2011 r, WIOŚ, Kraków 2012

w JCWPd nr 142 i 148. Na terenie gminy na dwóch ujęciach prowadzone były badania jakości wód podziemnych prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008 Nr 143, poz. 896). Badaniem oparte było jedno ujęcie w mieście Oświęcim i jedno ujęcie w Broszkowicach. Przedstawiono również wyniki badań z ujęcia w Przeciszowie, które znajduje się nieopodal granic gminy. Niestety wykonane badania wykazały, że wody ujmowane do spożycia przez ludzi nie spełniały wymogów rozporządzenia. Jak głównego winowajcę wskazywano zanieczyszczenia antropogeniczne.

Tabela nr 7. Jakość wód podziemnych gminy Oświęcim.

I.p.	Nr ppk	Typ chemiczny wody	Miejscowość	Gmina	JCWPd	Przekroczenia wymagań
8	2249	HCO ₃ -SO ₄ -Ca	Oświęcim	Oświęcim	148	NH ₄ , Mn, Fe
9	2251	HCO ₃ -Ca	Przeciszów	Przeciszów	148	NH ₄ , Mn, Fe
10	2909		Broszkowice	Oświęcim	148	pH, Mn, Fe

IV.5.2 Powietrze

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 85) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na stan powietrza na terenie gminy Oświęcim mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja,
- emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja transgraniczna (spoza terenu gminy),
- emisja niezorganizowana.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(a)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej. Przy spalaniu odpadów

z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichlorku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany. O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. I tak:

- sezon zimowy, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji,
- sezon letni, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2011 r.³ pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie. Ocena przeprowadzona jest w wyodrębnionych strefach na terenie województwa małopolskiego zaliczonych do odpowiednich klas od A do C, od klasy najbardziej do najmniej korzystnej ze względu na stopień oddziaływania zanieczyszczeń na stan zdrowia ludzkiego – kryterium ochrony zdrowia. W raporcie WIOŚ przeprowadzono ocenę stanu powietrza atmosferycznego w wyodrębnionych strefach m.in. w strefie małopolskiej, do której należy gmina Oświęcim, na tle całego województwa małopolskiego.

Tabela nr 8. Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w roku 2012.

	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											Ogólna klasa strefy
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Rok 2012	C	A	C	A	A	A	A	C	A	A	A	C

Klasyfikacja według kryterium ochrony zdrowia na terenie strefy małopolskiej wykazała klasę C ze względu na przekraczane dopuszczalne stężenia 24 godzinne i roczne dla benzoalfapirenu B(a)P, pyłu zawieszonego oraz dwutlenku siarki. Przeprowadzona klasyfikacja dla pozostałych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu (NO₂), ołów (Pb), ozon (O₃), tlenek węgla (CO), arsen (As), nikiel (Ni) oraz benzen (C₆H₆) wykazała klasę A. Przyznana klasa ogólna w roku 2012 to klasa C, przy czym zaliczenie do klasy C nastąpiło na skutek przekroczeń benzoalfapirenu B(a)P, pyłu zawieszonego oraz dwutlenku siarki. Klasyfikacja w roku 2012 była prowadzona dla strefy małopolskiej, w której wyżej wymienione substancje były przekroczone. Należy zauważyć, iż najwyższe stężenia zanieczyszczeń (przekroczenia wartości dopuszczalnych) występują w sezonie jesienno – zimowym, co związane jest ze spalaniem paliw w celach grzewczych (niska emisja). Na terenie gminy problem ten szczególnie zauważalny jest w terenach najintensywniej zabudowanych, czyli w centrach poszczególnych sołectw. Jednocześnie na terenie gminy istnieje duża ilość terenów otwartych, co powoduje skuteczne rozpraszanie zanieczyszczeń. Rzeczywista jakość powietrza atmosferycznego w gminie Oświęcim jest lepsza niż wynika to z przedstawionych wyżej badań, które co należy podkreślić, wykonywane

³ Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r., WIOŚ, Kraków 2013 r.

są praktycznie dla całego województwa. Mapy stężenia zanieczyszczeń zamieszczone w wymienionej wyżej „Ocenie jakości...” wskazują, że stężenia zanieczyszczeń w gminie Oświęcim należą do najniższych w województwie małopolskim.

IV.5.3 Odpady

Na terenach wiejskich zarówno ilość, jak i skład odpadów komunalnych różnią się w istotny sposób od odpadów powstających w dużych miastach. Odpady komunalne z terenów gmin wiejskich zawierają zwiększone ilości drobnej frakcji, w której występuje najczęściej popiół z palenisk domowych oraz szereg innych drobnych składników mineralnych. Składniki mineralne, takie jak żużel, kamienie, gruz itp., występują w zwiększonych znacznie ilościach, osiągających 20%, we frakcji "pozostałe nieorganiczne". Ponadto odpady z terenów wiejskich zawierają bardzo zróżnicowane ilości składników organicznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Powstają tu również odpady niebezpieczne w związku ze stosowaniem zabiegów agrochemicznych oraz eksploatacją maszyn i pojazdów rolniczych. W gminach wiejskich ich ilość nie jest duża - 2-5%, ale stwarzają one poważne zagrożenie dla środowiska. Szczególne zagrożenie stanowią silnie toksyczne środki ochrony roślin i opakowania po nich. Często praktyką jest spalanie tworzyw sztucznych w piecach domowych lub na wolnym powietrzu, co powoduje emisję do atmosfery dużej ilości niebezpiecznych substancji chemicznych (dioksyn, furanów, fosgeny).

Prowadzona w gminie gospodarka w zakresie odpadów opiera się na segregowaniu już w miejscu ich powstawania. Zorganizowanym wywozem odpadów objęto ok. 98% mieszkańców. W obrębie poszczególnych posesji odpady segregowane są w workach (szkło, metale, tworzywa sztuczne), które odbierane są przez firmę prywatną ECO-COMBID z Włosienicy, a koszty wywozu pokrywa gmina. Ponadto gospodarstwa domowe wyposażone są w pojemniki typu SM o pojemności 0,11 m³ na odpady nieposegregowane. Ich wywozem zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Oświęcimiu, a odpady wywożone są na komunalne składowisko odpadów w mieście Oświęcimiu przeznaczone dla obsługi miasta i gminy Oświęcim.

W gminie prowadzona jest również w okresie wiosennym i jesiennym zbiórka odpadów wielkogabarytowych, a ich wywozem zajmuje się także ZUK w Oświęcimiu. Odpady niebezpieczne mogą być składowane na nowym składowisku odpadów szkodliwych Firmy Chemicznej "Dwory" S.A. w Oświęcimiu, które jest zlokalizowane w sąsiedztwie składowiska odpadów komunalnych.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

Zasoby kulturowe gminy Oświęcim obejmują:

1. historyczne szlaki handlowe,
2. zespoły i obiekty architektury sakralnej:

- a) kościoły w Grojcu, Porębie Wielkiej, Włosienicy
- b) kapliczki i figury przydrożne w Babicach, Broszkowicach, Brzezince, Grojcu, Harmężach, Łazach, Pławach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Zaborzu,
- 3. założenia dworsko – parkowe:
 - a) pałac w Grojcu,
 - b) dwory w Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Zaborzu,
- 4. domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze w Babicach, Broszkowicach, Dworach, Grojcu, Łazach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Stawach Monowskich, Włosienicy, Zaborzu,
- 5. zabytki techniki i obiekty użyteczności publicznej:
 - a) młyn wodny w Grojcu,
 - b) spichlerz w Łazach,
 - c) remiza strażacka i budynek przedszkola w Porębie Wielkiej,
 - d) magazyn i budynek szkoły w Rajsku,
 - e) remiza i wiadukt kolejowy we Włosienicy,
- 6. cmentarze w Grojcu, Porębie Wielkiej, Włosienicy,
- 7. archeologiczne obiekty nieruchome.

Niektóre z tych obiektów i zespołów są objęte ochroną konserwatorską (w rozumieniu ustawy o ochronie dóbr kultury, tj. wpisane do rejestru zabytków); inne ujęto w postaci ewidencji.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej następuje obecnie i będzie realizowana nadal poprzez:

- 1) utrzymanie istniejących oraz wyznaczenie nowych stref ochrony konserwatorskiej,
- 2) zachowanie i ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- 3) ochronę obiektów zabytkowych ujętych w ewidencji zabytków województwa oraz przewidzianych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków,
- 4) ochronę zabytków archeologicznych,
- 5) dokonywaną okresowo (co najmniej raz w trakcie kadencji Rady Miasta przez Gminną Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną) analizę stanu oraz wartości estetycznych obiektów zrealizowanych i realizowanych obecnie oraz ich ewentualne zaliczenie w poczet dóbr kultury współczesnej.

V.1. Wykaz obiektów i zespołów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków

Zabytek (nazwa, opis)	Sołectwo, adres	(opis stanu zachowania)
ruiny tzw. ziemniaczarek i kwaszarni	Brzezinka, ul. Piwniczna	[A 1205/M], 10.06.2010
kościół p.w. św. Wawrzyńca	Grojec	A70 z 4.12.1968, aktual. A 277/78 z 27.02.1978 [A836/M]
zespół pałacowy: pałac, park, resztówka	Grojec	A 673/91 z 10.02.1994 (B) [A835/M]

zabudowań gospodarczych,		
zespół dworsko-parkowy,	Harmęże	A606/94 z 11.10.1994 (B) [A842/M]
kościół p.w. św. Bartłomieja, cmentarz wraz z drzewami	Poręba Wielka	A118 z 30.04.1934 oraz A364/78 z 17.10.198 [A981/M]
dwór, otoczenie, drzewostan,	Poręba Wielka	A392 z 17.11.1972 oraz A 290/78 z 30.03.1978 (B) [A980/M]
pałac, park	Rajsko	A 395 z 17.11.1972, aktual. A 286/78 z 24.03.1978 (B) [A879/M]
dawny obóz koncentracyjny „Auschwitz-Birkenau”	Brzezinka	A-714/95 z 02.08.1995 [A-959/M]

Charakterystyka obiektów i zespołów zabytkowych objętych ochroną:

Brzezinka

Teren byłego obozu koncentracyjnego KL II Auschwitz-Birkenau w Brzezince wraz z historycznymi ogrodzeniami, wszystkimi zabudowaniami i urządzeniami, które związane były z funkcjonowaniem obozu, a znajdują się na terenie obecnego Państwowego Muzeum. Są to: ruiny krematoriów i komór gazowych, II, III, IV, V, wartownia główna SS - "Brama Śmierci", stosy spaleniskowe, łaźnia obozowa, 10 obiektów latryn i umywalni więźniarskich, 36 baraków murowanych, 20 baraków drewnianych, wieże wartownicze lokowane wzdłuż ogrodzeń, rampa wyładownicza, stawek, do którego zsypywano ludzkie popioły, masowe mogiły jeńców radzieckich, układ przestrzenny, relikty po nieistniejących barakach, Międzynarodowy Pomnik Ofiar Faszyzmu.

Grojec

Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca, zbudowany w 1671 r. przez Zygmunta Porębskiego. W latach 1764 – 1767 niemalże od podstaw przebudowała go Anna Szembekowa. Jest to kościół drewniany, konstrukcji zrębowej, z prezbiterium zamkniętym wielobocznie, jednonawowy. Wieża od strony zachodniej konstrukcji słupowej, kwadratowa, w połowie nad nawą nadwieszona, nakryta hełmem namiotowym z latarnią. W II poł. XIX w. przystawiono od południa murowane dobudówki, a od północy kaplicę i zakrystię. Ochronie podlega budynek w całości wraz z najbliższym otoczeniem w granicach ogrodzenia (wraz z wyposażeniem).

Neogotycki pałac związany z siedzibą rodową Bobrowskich, murowany, piętrowy, zadaszony dachem mansardowym, powstały w I poł. XIX w. po gruntownej przebudowie barokowego dworu z XVII w. wraz ze skrzydłem powstałym w końcu XIX w. W latach 50 XX w. rozbudowany i nadbudowany z adaptacją poddasza, w całości przystosowany dla potrzeb Państwowego Zakładu Specjalnego, obecnie Państwowego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego dla Dzieci. Pałac otacza park krajobrazowy z połowy XIX w. o pomnikowym drzewostanie, z budynkiem gospodarczym dawnej stajni, obecnie obory. Zespół pałacowo-parkowy jest czołowym przykładem wiejskich rezydencji szlacheckich ziemi oświęcimskiej. Odnotowany w XVII w. i XVIII w. na mapach dawnego Księstwa Oświęcimsko-Zatorskiego.

Harmęże

Dwór w Harmężach zbudowany w początku XIX w. przez rodzinę Zwillingów, przekomponowany wewnątrz po pożarze w końcu II wojny światowej, piętrowy, z bocznymi ryzalitami flankowanymi parzyście kolumnami, piano nobile ozdobione fryzem ażurowym, nakryty dachem wielospadowym. Dwór posiada zachowaną unikalną formę fasady nawiązującej do stylu dworku romantycznego. W otoczeniu dworu resztówka założenia parkowego w kształcie prostokątnym z kilkoma drzewami pomnikowymi. Ochronie konserwatorskiej podlega budynek dworu wraz z otoczeniem tj. zabytkowego parku.

Poręba Wielka

Dwór (obecnie szkoła podstawowa) wzniesiony w 1769 r. przez hrabiego Ignacego Bobrowskiego według planów Franciszka Marii Lanci'ego w stylu neogotyckomauretańskim, murowany, piętrowy, częściowo zniekształcony przebudową dokonaną w 1958 r.. Stanowi przykład eklektycznej architektury dworskiej. W sąsiedztwie dworu znajduje się oficyna drewniano-murowana (tzw. "Grottgerówka") z 1768 r., w której w 1866 r. mieszkał Artur Grottger, tworząc tu rysunki z cyklu "Wojna". Obiekty zlokalizowane są na terenie angielskiego krajobrazowego parku roślinno-wodnego z poł. XVIII w. Ochronie konserwatorskiej podlega budynek dworu, oficyna oraz park.

Kościół pw. Św. Bartłomieja zbudowany w 1 ćw. XVI w. drewniany, późnogotycki, kryty gontem, z trzech stron otoczony otwartymi drewnianymi sobotami. Ołtarze: główny, dwa boczne, ambona oraz organy wykonane są w stylu rokoko. Wieża kościoła pochodzi sprzed 1644 r., zakończona jest nadwieszoną izbicą, zwieńczoną cebulastym hełmem z ostrosłupem. W otoczeniu kościoła znajduje się cmentarz oraz starodrzew. Ochronie konserwatorskiej podlega budynek kościoła w całości, wraz z najbliższym otoczeniem, tj. cmentarz wraz ze starodrzewem oraz wyposażenie kościoła.

Rajsko

Pałac (obecnie szpital Miejski w Oświęcimiu) wzniesiony w II poł. XVIII w. przez rodzinę Bobrowskich, znacznie przebudowany w XIX/XX w.. Murowany, piętrowy, z wieloboczną basztą narożną, z attykami krenelażowymi, stanowi dobry przykład eklektycznej architektury rezydencjonalnej. Budynek pałacu otacza dawna zabudowa gospodarcza (5 obiektów). Całość zlokalizowana jest na terenie zabytkowego parku krajobrazowego z pomnikowym drzewostanem. Ochroną konserwatorską objęty jest budynek pałacu w całości wraz z najbliższym otoczeniem parkowym.

V.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

Tradycja strefowej ochrony konserwatorskiej doprowadziła do wyodrębnienia w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Oświęcim następujących rodzajów stref ochrony konserwatorskiej: *strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”*, *strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”*, *strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych OW* oraz, w niektórych planach, *strefa archeologicznej ochrony konserwatorskiej „W”*.

- 1) Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” - strefa pełnej ochrony historycznej struktury

przestrzennej. Na obszarze gminy obejmuje ona bezpośrednio otoczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

W obrębie strefy prace remontowe i inwestycyjne wymagają każdorazowo uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i poprzedzone powinny być opiniami konserwatorskimi lub specjalistycznymi badaniami. Celowe jest także opracowanie planu miejscowego uwzględniającego szczegółowo problematykę rewaloryzacji. Działalność konserwatorska powinna zmierzać do :

- zachowania historycznie rozplanowanego układu ulic i placów,
- rewaloryzacji przekroju ulic poprzez likwidację współczesnych, naziemnych elementów infrastruktury oraz przywrócenie w miarę możliwości historycznych nawierzchni brukowych,
- restauracji i modernizacji technicznej obiektów zabytkowych wraz z dostosowaniem współczesnych funkcji do wartości zabytkowych obiektów oraz nawiązania do historycznej funkcji terenów i obiektów,
- rewaloryzacji poszczególnych elementów zabudowy poprzez jej uzupełnienie oraz korektę brył i fasad istniejących obiektów wg wniosków zawartych w opracowaniach specjalistycznych,
- zachowania historycznych podziałów działek , ewentualnie nawiązania do dawnych podziałów poprzez zaznaczenie ich architektonicznymi podziałami brył lub elewacji, zaznaczenia granic za pomocą małej architektury,
- dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych,
- zachowania zasadniczych proporcji wysokościowych układu zabudowy, utrzymujących sylwetę zespołu wraz z historycznymi dominantami.

2) Strefa częściowej ochrony konserwatorskiej „B” - strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych. Obejmuje tereny historycznego układu przestrzennego znajdujące się poza dawnym centrum, przedmieścia, obrzeża miasta, obszary początkowo rolnicze, stopniowo poddawane parcelacji. Zachowana historyczna zabudowa jest bardziej przekształcona niż zabudowa zespołu śródmiejskiego. Występują w niej zachowane fragmenty dróg historycznych oraz fragmentarycznie zachowana średniowieczna parcelacja osadnicza. Zabudowa w wielu wypadkach uległa przekształceniu i nie reprezentuje wysokiej wartości zabytkowej. W strefie brak jest obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Występujące obiekty stanowią lokalną wartość kulturową, część z nich figuruje w ewidencji wojewódzkiej zabytków.

Działalność konserwatorska w strefie powinna zmierzać do :

- zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, układów przestrzennych i komunikacyjnych, zieleni naturalnej i komponowanej,
- restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem

współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,

- dostosowaniu nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy, bez tworzenia nowych dominant,
- dopuszcza się możliwość modyfikacji wysokości współczesnej zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej i pod warunkiem tworzenia nowych wartości estetycznych.

3) Strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych

Stanowiska archeologiczne stanowią dobra kultury prawnie chronione i w związku z tym stanowiska położone poza zabudowaną strefą gminy objęte są całkowitym zakazem prowadzenia w ich granicach takich działań niszczących jak głęboka orka, prace wybierzyskowe i niwelacyjne. Pozostała działalność inwestycyjna jak melioracje, gazyfikacja, prace wodno - kanalizacyjne, energetyczne, teletechniczne oraz budowlane w granicach wszystkich stanowisk, może być warunkowo dopuszczona wyłącznie w uzgodnieniu Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, na określonych indywidualnie warunkach, po wyprzedzającym przebadaniu na koszt inwestora. *Strefa ochrony konserwatorskiej stanowiska, poza przypadkami gdzie została wyznaczona indywidualnie, określona została jako obszar zawierający się w kole o promieniu 25 m którego środek stanowi centrum stanowiska.*

V.3. Obiekty i założenia na obszarze gminy ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (województwa małopolskiego) :

NR	Zabytek (nazwa, opis)	sołectwo	adres	Uwagi (opis stanu zachowania)
Nr 1	Figura św. Jana Nepomucena; kam. XVIII/XIX w.	Babice	Grunwaldzka (2)	Zniszczony cokół, figura pomiędzy drzewami i słupem
Nr 2	Figura św. Jana Nepomucena; kam., 1848, 1949	Babice	Grunwaldzka (21)	
Nr 3	Dom murowany, 1910/1920 r.	Babice	Grunwaldzka 22	
Nr 4	Dom murowany, 1920/1930 r.	Babice	Grunwaldzka 35	
Nr 5	Budynek dróżnika, mur. Ok 1900 r.	Babice	Grunwaldzka 38	Zdewastowany, zniszczenia
Nr 6	Dom mur, 1910, przebudowany	Babice	Grunwaldzka 41	Po remoncie, wym. okna, nowa elewacja
Nr 7	Dom mur, lata 20 XX w.	Babice	Grunwaldzka 44	Remont w 1989, wym. okna, nowa elewacja
Nr 8	Dom mur, 1922 r. przebudowany	Babice	Grunwaldzka 6/8	Po remoncie, przebudowany
Nr 9	Krzyż – Kalwaria, kam. 1894 r.	Babice	Grunwaldzka 7	Bardzo zniszczony,
Nr 10	Dom mur, ok. 1920 r.	Babice	Grunwaldzka 7	W trakcie remontu,
Nr 11	Dom mur. - drewn. 4 ćw XIX w.	Babice	Handlowa 6	Po remoncie (okładzina sajding), przekształcony
Nr 12	Chałupa drewn. ok. 1900 r.	Babice	Handlowa 9	Wyburzona; w tym miejscu nowy dom
Nr 13	Dom mur, ok. 1930 r.	Babice	Krańcowa 1	Przebudowany w 1997
Nr 14	Stodoła drewn. kon. XIX w.	Babice	Kwiatowa 2	Częściowo zmieniona na mieszkalną
Nr 15	Dom mur, kon. XIX w. przebudow.	Babice	Lipowa 1	Opuszczony, zaniedbany
Nr 16	Stanowisko archeologiczne nr 1	Babice	Obszar AZP 102-49 nr st. ob. 7	Stanowisko archeologiczne - epoka kamienna

Nr 17	Stanowisko archeologiczne nr 2	Babice	Obszar AZP 102-49 nr st. ob. 8	Stanowisko archeologiczne - epoka kamienna
Nr 18	Stanowisko archeologiczne nr 3	Babice	Obszar AZP 102-49 nr st. ob. 9 st. 3	Stanowisko archeologiczne - epoka kamienna
Nr 19	Dom mur. 1931 r. (1949 - 1950)	Babice	Ogrodowa 1	Wymieniona stolarka
Nr 20	Dom mur. 1910/1930 r, przebudow.	Babice	Orzechowa 1	Po remoncie, w części sklep,
Nr 21	Dom mur. XIX/XX w.	Babice	Orzechowa 3	Obiekt zdewastowany, ruina (wykreślić)
Nr 22	Dom mur. 1910 r, przebudow.	Babice	Orzechowa 6	Wymieniona stolarka
Nr 23	Stacja trafo mur. ok. 1930 r.	Babice	Różana 1	Stan dobry
Nr 24	Dom mur, lata 20 XX w.	Babice	Różana 3	Wymieniona stolarka
Nr 25	Dom murowany, 1910/1920 r.	Babice	Różana 5	Obiekt zdewastowany, ruina (wykreślić)
Nr 26	Dom murowany, 1910/1920 r.	Babice	Różana 8	Po remoncie, nowe okna i elewacja
Nr 27	Dom ok. 1910 r, przebudow.	Babice	Spacerowa 11	przebudowany
Nr 28	Dom ok. 1930 r,	Babice	Spacerowa 2	Po remoncie w 2007 r.
Nr 29	Dom mur. kon. XIX w. 1930 r.	Babice	Spacerowa 4	Wyburzony, budowa nowego domu
Nr 30	Dom lata 20 XX w.	Babice	Spacerowa 9	Zaniedbany, stare okna
Nr 31	Dom mur . lata 30 XX w.	Babice	Starowiślana 10	Przebudowany w 2010 r. nowa elewacja, okna, drzwi; (wykreślić)
Nr 32	Dom mur ok. 1935 r. przebud.	Babice	Starowiślana 13	
Nr 33	Dom mur. 1910/1920 r.	Babice	Śląska 10	Po remoncie, nowe okna,
Nr 34	Dom mur. 1910/1920 r.	Babice	Śląska 11	Po remoncie, przebudowany
Nr 35	Dom mur, ok. 1910 r.	Babice	Śląska 2	Brak budynku, (wykreślić)
Nr 36	Dom mur, ok. 1930 r.	Babice	Śląska 22	Wymienione okna
Nr 37	Dom mur, lata 20 XX w.	Babice	Śląska 27	Po remoncie, nowe okna,
Nr 38	Dom mur, lata 20 XX w.	Babice	Śląska 29	Po remoncie, nowe okna,
Nr 39	Dom mur, ok. 1930 r.	Babice	Śląska 3 + 1	Dwa budynki po remoncie, połączone
Nr 40	Chałupa drewn. kon. XIX w.	Babice	Śląska 30	Niezadbany, do remontu
Nr 41	Dom mur, lata 20 XX w.	Babice	Śląska 33	Wymienione okna i krzyż pod oknami
Nr 42	Chałupa drewn. 1895 r.	Babice	Śląska 34	Niezamieszkała, okna oryginalne,
Nr 43	Dom mur. 1925 r. przebud.	Babice	Śląska 36	Wymienione okna
Nr 44	Dom mur, lata 30 XX w.	Babice	Śląska 4	Wymienione okna, rynny, dach,
Nr 45	Dom mur, pocz. XX w. przebud.	Babice	Śląska 41	Spalony (wykreślić)
Nr 46	Dom mur, ok. 1920 r.	Babice	Śląska 7	
Nr 47	Dom mur, ok. 1930 r.	Babice	Topolowa 10	Dom ludowy w Babicach
Nr 48	Dom mur, ok. 1920 r.	Babice	Topolowa 7	Po remoncie, nowe okna,
Nr 49	Dom mur, ok. 1930 r.	Babice	Topolowa 8	Po remoncie, nowe okna,
Nr 50	Budowla drewn. ok. 1910 r.	Babice	Zatorze 3	
Nr 51	Chałupa drewn. 1910 r.	Babice	Zasławie 3	Po remoncie w 2006 r., nowe okna i dach,
Nr 52	Dom mur, lata 30 XX w.	Broszkowice	Jodłowa 4	Po remoncie, nowe okna i dach,
Nr 53	Kapliczka z figurą MB, mur. 1930 r.	Broszkowice	Klubowa 13	Po remoncie
Nr 54	Dom mur, lata 30 XX w.	Broszkowice	Świerkowa 5	Po remoncie, nowe okna i dach,
Nr 55	Stanowisko archeologiczne nr 13	Brzezinka	Obszar AZP 102-49 nr st. ob. 10	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa
Nr 56	Stanowisko archeologiczne nr 12	Brzezinka	Obszar AZP 103-49 nr st. ob. 7	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa
Nr 57	Kapliczka mur. XIX/XX w. odnow.	Brzezinka	Brzozowa 44	Stan zachowania – dobry,
Nr 58	Ruiny wodociągów	Brzezinka	Ofiar Faszyzmu	Obiekt poobozowy, ruina

Nr 59	Dawna komendantura obozu KL Birkenau, mur. 1942 r.	Brzezinka	Ofiar Faszyzmu 11	Część obozu, stan dobry
Nr 60	Kapliczka	Brzezinka	Skrzyż.Sportowej i Brzozowej 47	Po remoncie, pomalowana
Nr 61	Dom mur, lata 30 XX w. przebudowany	Brzezinka	Ofiar Faszyzmu 5	Po remoncie, wym. dach
Nr 62	Ziemniaczarki	Brzezinka	Piwniczna	Obiekt poobozowy
Nr 63	Ziemniaczarki	Brzezinka	Obiekt poobozowy, przy narożniku pd.-wsch. muzeum	
Nr 64	Stodoła mur, ok. 1910/1920 r.	Brzezinka	Sołtysów 5	Zniszczona, (wykreślić)
Nr 65	Dom murowany, 1920/1930 r.	Brzezinka	Szkolna 6	Po remoncie (dach, rynny), zachowane okna oryginalne
Nr 66	Stodoła mur, ok. 1910/1920 r.	Brzezinka	Zapłocie 17	Zniszczona (wykreślić)
Nr 67	Wieża wartownicza obozu KL Birkenau, drewn. 1941/1942 r.	Brzezinka	Część obozu	Część obozu, stan dobry
Nr 68	„Brama Śmierci” obozu KL Birkenau, 1941/1942 r.	Brzezinka	Część obozu	Część obozu, stan dobry
Nr 69	Bocznicza kolejowa do „Bramy Śmierci”	Brzezinka	Obiekt poobozowy	Część obozu, stan dobry
Nr 70	„Czerwony domek”	Brzezinka		Tablica upamiętniająca
Nr 71	Chałupa drewn. 1918 r.	Dwory II	Łopianowa 14	
Nr 72	Zagroda: chałupa, stodoła, drew. mur. ok. 1907 r.	Dwory II	Łopianowa 2	Chałupa w złym stanie, stodoła wyburzona
Nr 73	Zagroda: chałupa, stodoła, drew. mur. ok. 1890 r.	Dwory II	Łopianowa 4	W bardzo złym stanie,
Nr 74	Chałupa drewniana	Dwory II	Łopianowa 14	Przebudowana, nowy sajding, dach, okna plastik.)
Nr 75	Dom mur, ok. 1938 r.	Dwory II	Oświęcimska 42	
Nr 76	Stanowisko archeologiczne nr 7	Grojec	Obszar AZP 103-49 nr st. ob. 4	Stanowisko archeologiczne
Nr 77	Stanowisko archeologiczne nr 8	Grojec	Obszar AZP 103-49 nr st. ob. 5	Stanowisko archeologiczne - epoka kamienna
Nr 78	Stanowisko archeologiczne nr 2	Grojec	Obszar AZP 104-49 nr st. ob. 2	Stanowisko archeologiczne
Nr 79	Stanowisko archeologiczne nr 3	Grojec	Obszar AZP 104-49 nr st. ob. 3	Stanowisko archeologiczne - osada
Nr 80	Stanowisko archeologiczne nr 4	Grojec	Obszar AZP 104-49 nr st. ob. 4	Stanowisko archeologiczne
Nr 81	Stanowisko archeologiczne nr 5	Grojec	Obszar AZP 104-49 nr st. ob. 5	Stanowisko archeologiczne
Nr 82	Stanowisko archeologiczne nr 6	Grojec	Obszar AZP 104-49 nr st. ob. 1	Stanowisko archeologiczne
Nr 83	Zakrystia przy kościele paraf. pw. św. Wawrzyńca, mur. 4 ć.w XIX w.	Grojec		
Nr 84	Szkoła podst. mur. ok. 1920/ 1930	Grojec		Pozwolenie na rozbiórkę (wykreślić)
Nr 85	Młyn wodny „młyn Walusiów” (Helena Waluś)	Grojec		Zabytki techniki (turbina wodna, miewniki, 2 walce, gniotownik z 1913 r. 2 kamienie walcowe,
Nr 86	Dom mur, pocz. XX w. przebud.	Grojec	Beskidzka 4	
Nr 87	Dom mur, ok. 1930r.	Grojec	Beskidzka 49	Przebudowany, wym. stolarka
Nr 88	Kapliczka mur. 3 ćw. XIX w. (1880r.)	Grojec	Beskidzka, Leśna Grobel 2	Stan zachowania - zły
Nr 89	Dom mur. 1920/1930 r.	Grojec	Główna 21	

Nr 90	Dom mur ok. 1840 r.	Grojec	Główna 26	Obiekt zdewastowany, ruina
Nr 91	Dom mur ok. 1910 r.	Grojec	Jagiellończyka 64	Stan zachowania - zły
Nr 92	Dom mur ok. 1930 r.	Grojec	Jagiellończyka 19	
Nr 93	Dom mur ok. 1900 r.	Grojec	Jagiellończyka 3	Stan zachowania – dobry; oryg. stolarka i detale architekt.
Nr 94	Dom mur ok. 1930 r.	Grojec	Jagiellończyka 32	Stan zachowania – dobry; oryg. stolarka,
Nr 95	Chałupa drewn. ok. 1912 r.	Grojec	Jagiellończyka 40	Stan zachowania – dobry;
Nr 96	Dom mur ok. 1920 r.	Grojec	Jagiellończyka 67	Stan zachowania – zły, zdewastowany, opuszczony, przebudowany
Nr 97	Fig. Madonny, kam. 3/4 ćw. XIX w.	Grojec	Jagiellończyka 7	
Nr 98	Dom mur ok. 1930 r.	Grojec	Jagiellończyka 70	Stan zachowania – dobry; oryg. stolarka okienna i drzwi wejśc.
Nr 99	Dom mur. lata 30 XX w.	Grojec	Jagiellończyka 76	(realiz. w latach 50 XX ??)
Nr 100	Państw. Gosp. Rybackie, mur. XIX/XX w.	Grojec	Jagiellończyka 82	
Nr 101	Krzyż przydrożny kam, XIX/XX w.	Grojec	Kolista 42	
Nr 102	Dom mur ok. 1930 r. przebud.	Grojec	Kolista 42	
Nr 103	Cmentarz komunalny 1 ćw. XX w.	Grojec		
Nr 104	Kapliczka kam. z fig. Chrystusa	Harmęże	Borowskiego naprzeciw nr 29	Zburzona w 1941, odbud.- 1959 r. wyremontowana, odmalowana,
Nr 105	Krzyż przydrożny, kam.- drewn., pocz. XX w.	Harmęże	Browarna	Stan zachowania – dobry;
Nr 106	Kaplica, kon. XIX w.	Harmęże	Franciszkańska koło nr 16	remont dachu, wnętrza, zniszczony dół kaplicy
Nr 107	Stanowisko archeologiczne	Harmęże	Obszar AZP 103-49 ob. 6	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa pradziejowego i z epoki kamienia
Nr 108	Stanowisko archeologiczne – ślady warowni, ziem., XVII w.	Łazy	Obszar AZP 104-50 st. ob. 2	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa średniowiecznego; (1997 r. - zwalone dęby, tzw. Lanckorona: zachowane jedynie ślady umocnień ziemnych)
Nr 109	Chałupa drewn. ok. 1870/1880 r.	Łazy	31	
Nr 110	Chałupa drewn. 4 ćw. XIX w.	Łazy	32	
Nr 111	Kaplica z fig. św. Jana Nepomucena, drewno polichrom. pocz. XX w.	Łazy	Lanckorona 13	
Nr 112	Chałupa drewn. - mur. 1930	Łazy	Lanckorona 35	
Nr 113	Stodoła drewn. 3 ćw. XIX w.	Łazy	Przy bud. dworu	Stan zachowania - dobry,
Nr 114	Spichlerz dworski, drewn. 1851 r.	Łazy	Przy bud. dworu	(w spisie zabytków błędnie Grojec)
Nr 115	Kaplica mur. kon. XVII w.	Łazy	Przy drodze Łazy - Grojec	Obiekt zdewastowany, do remontu
Nr 116	Dwór, mur. ok. poł. XIX w.	Łazy	Puściny 1	Obiekt zdewastowany, do remontu
Nr 117	Chałupa, drewn. Kon. XIX w. (drewn.-mur. 1930)	Łazy		Obiekt zdewastowany, dach do remontu
Nr 118	Dom mur. ok. 1920 r.	Pławy	20	Dach po remoncie, zachowana stolarka okienna i drzwiowa,
Nr 119	Fig. św. Jana Nepomucena, kam. drewn. Kon. XIX w. odbud.	Pławy	Wojewódzka przy nr 20	Odnowiona, pomalowana
Nr 120	Chałupa drewn. 1 poł. XIX w.	Poręba Wielka	142 (Jan Sporysz)	1984 r. przeznaczony do rozbioru

Nr 121	Dom, mur. 1872 r.	Poręba Wielka	15	
Nr 122	Chałupa drewn. ok. 1870/1880 r.	Poręba Wielka	70	W 1984 r. - przeznacz. do rozbiórki
Nr 123	Chałupa drewn. 1864 r.	Poręba Wielka	72 (Antoni Filip)	W 1984 r. - przeznacz. do rozbiórki
Nr 124	Przedszkole Państwowe, mur. ok. 1930 r.	Poręba Wielka	Grojecka 54	
Nr 125	Dom mur. 4 ćw. XIX w.	Poręba Wielka	Na wsch. od pałacu	Stan zachowania - dobry,
Nr 126	Stanowisko archeologiczne 2	Poręba Wielka	Obszar AZP 103-50 st. ob. 10	Stanowisko archeologiczne – ślady osadnictwa, . - epoka kamienna i średniowiecze
Nr 127	Stanowisko archeologiczne 3	Poręba Wielka	Obszar AZP 103-50 st. ob. 11	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa średniowiecznego
Nr 128	Stanowisko archeologiczne 4	Poręba Wielka	Obszar AZP 103-50 st. ob. 12	Stanowisko archeologiczne – osadnictwo późnośredniowieczne
Nr 129	Stanowisko archeologiczne 5	Poręba Wielka	Obszar AZP 103-50 st. ob. 13	Stanowisko archeologiczne – ślad osadnictwa, pradziej, .
Nr 130	Stanowisko archeologiczne 1	Poręba Wielka	Obszar AZP 103-50 st. ob. 7	Stanowisko archeologiczne – ślady osadnictwa, z epoki kamiennej i średniowiecza
Nr 131	Kapliczka kam. XVIII/XIX w.	Poręba Wielka	Przy drodze do kościoła	Stan zachowania - dobry,
Nr 132	Fig. Chrystusa, kam. 1894 r.	Poręba Wielka	Przy parku	Stan zachowania - dobry,
Nr 133	Fig. św. Jana Nepomucena, kam. XVIII/XIX w.	Poręba Wielka	Przy parku	Stan zachowania - dobry,
Nr 134	Dawny sklep, mur. Lata 30 XX w.	Poręba Wielka	Przy remizie	Obiekt przebudowany z utratą wartości
Nr 135	Dom, mur. 1910/ 1920 r.	Poręba Wielka	Ruczaj 29	
Nr 136	Dom, mur. ok. 1910 r.	Poręba Wielka	Tyszkiewicza 57	
Nr 137	Dom, drewn. - kam. 1898 r.	Poręba Wielka	Tyszkiewicza 68	
Nr 138	Remiza strażacka mur.- drewn. 1928 r.	Poręba Wielka	Tyszkiewicza przy kościele	Stan zachowania - dobry,
Nr 139	Dom, mur. 1910/ 1920 r.	Poręba Wielka	Wadowicka 26	Stan zachowania - dobry,
Nr 140	Dom, mur. 1928 r.	Poręba Wielka	Wadowicka 47	
Nr 141	Fig. Madonny, kam., 1828 r.	Poręba Wielka	Wadowicka 7	
Nr 142	Dom, mur. drewn. 1920/ 1930 r.	Poręba Wielka	Wadowicka 81	Stan zachowania - dobry,
Nr 143	Cmentarz paraf. rzym.-kat. 1874 r.	Poręba Wielka		
Nr 144	Chałupa drewn. 1899 r.	Rajsko	26	Obiekt wyburzony (wykreślić)
Nr 145	Dom, mur. 1882 r.	Rajsko	28	1996r. pożar, 1997 r. wyburzony
Nr 146	Dom, mur. 1920/1930 r.	Rajsko	97	Budynek przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 147	Dom, mur. 1927 r.	Rajsko	Agrestowa 15	Stan dobry,
Nr 148	Dom, mur. 1920/1930 r.	Rajsko	Agrestowa 17	
Nr 149	Dom, mur. 1900/1910 r.	Rajsko	Bliska 4	Budynek przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 150	Dom drewn. - mur. ok. 1920 r.	Rajsko	Cyklamenów 21	
Nr 151	Dom, mur. ok. 1930 r.	Rajsko	Cyklamenów 9	Stan zachowania - dobry,
Nr 152	Dom, mur. 1934 r.	Rajsko	Dojazdowa 8	Budynek całk. przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 153	Przedszkole mur. lata 20 XX w.	Rajsko	Główna	Budynek całk. przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 154	Dom, mur. ok. 1930 r.	Rajsko	Gospodarska 1	Stan zachowania - dobry,
Nr 155	Szkoła Podstaw. mur. 1920/ 1930r.	Rajsko	Przesmyk	Opuszczony, niszczeje
Nr 156	Krzyż przydr. kam. ok. 1890 r.	Rajsko	Pszczyńska – przed pawilonem handl.	Stan zachowania - dobry,

Nr 157	Kapliczka mur. 4 ćw. XIX w.	Rajsko	Pszczyńska 12 – przed pawilonem handl.	Stan zachowania - dobry, między 2 lipami (starodrzew),
Nr 158	Chałupa drewn. 1920 r.	Rajsko	Pszczyńska 125	Stan zachowania - dobry,
Nr 159	Dom magazyn mur. lata 20 XX w.	Rajsko	Różany Potok 1	Opuszczony, niszczyje
Nr 160	Chałupa drewn. pocz. XX w.	Rajsko	Różany Potok 10	Budynek przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 161	Dom, mur. ok. 1930 r.	Rajsko	Słowiańska 1	
Nr 162	Dom, mur. 1920/1930 r.	Rajsko	Słowiańska 8	Stan zachowania - dobry,
Nr 163	Dom, mur. 1902 r. przebudowany	Rajsko	Za Sołą 1	Stan zachowania - dobry,
Nr 164	Dom, mur. pocz. XX w.	Rajsko	Za Sołą 4	
Nr 165	Dom, mur. 1916 r.	Stawy Monowskie	Centralna 16	
Nr 166	Dom, mur. 1929 r.	Stawy Monowskie	Dogodna 16	
Nr 167	Dom, mur. 1931 r.	Stawy Monowskie	Dogodna 7	
Nr 168	Dom, drewn. -mur. 1912 r.	Stawy Monowskie	Lawendowa 9	
Nr 169	Chałupa mur. - drewn. 1872 r.	Włosienica	Dębowa 3	
Nr 170	Wiadukt kolejowy ok. 1910 r.	Włosienica	Długa	
Nr 171	Stanowisko archeologiczne 5	Włosienica	Obszar AZP 103-50	Stanowisko archeologiczne – ślady osadn. - epoka kamienia
Nr 172	Stanowisko archeologiczne 1	Włosienica	Obszar AZP 103-50 st. ob. 4	Stanowisko archeologiczne – osada kultury łużyckiej
Nr 173	Stanowisko archeologiczne 2	Włosienica	Obszar AZP 103-50 st. ob. 5	Stanowisko archeologiczne – ślady osady - epoka kamienna
Nr 174	Stanowisko archeologiczne 3	Włosienica	Obszar AZP 103-50 st. ob. 6	Stanowisko archeologiczne – ślady osadnictwa - pradzieje i średniowiecze
Nr 175	Stanowisko archeologiczne 4	Włosienica	Obszar AZP 103-50 st. ob. 8	Stanowisko archeologiczne – ślady osadnictwa - pradzieje
Nr 176	Dawna plebania, mur. XIX/ XX w.	Włosienica	Rzeczna 10	W 1997 r. - budynek rozebrany
Nr 177	Dom, mur. lata 30 XX w.	Włosienica	Rzeczna 11	Stan zachowania - dobry,
Nr 178	Kościół paraf. pw. Michała Archanioła, mur. 1843 – 1844 r.	Włosienica	Rzeczna 12	Stan zachowania - dobry,
Nr 179	Dom, mur. 1930 r.	Włosienica	Rzeczna 14	Stan zachowania - dobry,
Nr 180	Budynek, mur. 1910 r. dawna remiza	Włosienica	Rzeczna 26	Stan zachowania - dobry,
Nr 181	Budynek drewn. -mur. 1910 r.	Włosienica	Rzeczna 5	Stan zachowania - dobry,
Nr 182	Tzw. Dwór, mur. 1911 r.	Włosienica	Rzeczna 6	Budynek przebudowany, utrata wartości (wykreślić)
Nr 183	Dom mur. 1934 r.	Włosienica	Suskiego 2	
Nr 184	Składzik, drewn. poł. XIX w.	Włosienica	Suskiego 20	Ruina, utrata wartości (wykreślić)
Nr 185	Chałupa drewn. poł. XIX w.	Włosienica	Suskiego 20	Ruina, utrata wartości (wykreślić)
Nr 186	Dom, mur. lata 30 XX w.	Włosienica	Suskiego 7	
Nr 187	Cmentarz parafialny, rzym. - kat. założony: stara cz. ok. XIX w, nowa część 1933 r.	Włosienica		
Nr 188	Fig. św. Jana Nepomucena, kam. - drewn. Kon. XIX w. odbudow.	Zaborze	20	Stan zachowania - dobry
Nr 189	Dom mur. 1910 r. przebud.	Zaborze	Grojecka	Stan zachowania - dobry
Nr 190	Dom mur. ok. 1920 r.	Zaborze	Grojecka 100	Stan zachowania - dobry
Nr 191	Chałupa drewn. ok. 1870 r.	Zaborze	Grojecka 37	Stan zachowania - dobry
Nr 192	Chałupa mur. drewn. ok. 1860 r. przebud.	Zaborze	Grojecka 39	Stan zachowania - dobry
Nr 193	Dom mur. ok. 1910 r. przebud.	Zaborze	Grojecka 63	Stan zachowania - dobry

Nr 194	Kapliczka kam.-mur. 3/4 ćw. XIX w.	Zaborze	Grojecka 69	Stan zachowania - dobry
Nr 195	Dom mur. ok. 1910/1920 r.	Zaborze	Grojecka 82	Stan zachowania - dobry
Nr 196	Dom, mur. 1910 r. przebud.	Zaborze	Grojecka 83	Stan zachowania - dobry
Nr 197	Dom mur. ok. 1920/1930 r.	Zaborze	Jezioro 17	Stan zachowania - dobry
Nr 198	Dom mur. 1928 r.	Zaborze	Jezioro 4	
Nr 199	Dom mur. 1928 r.	Zaborze	Jezioro 43	Stan zachowania - dobry
Nr 200	Kapliczka, mur. poł. XIX w. odnow.	Zaborze	Jezioro 5	Stan zachowania - dobry, starodrzew – 4 lipy ok. 150 lat
Nr 201	Dom mur. ok. 1930 r.	Zaborze	Pod Górką 7	Stan zachowania - dobry
Nr 202	Dom mur. ok. 1920/1930 r.	Zaborze	Pod Górką 13	Stan zachowania - dobry
Nr 203	Stanowisko archeologiczne 1	Zaborze		Stanowisko archeologiczne – osada pradziejowa
Nr 204	Zespół dworsko – parkowy (przedszkole) mur. XVIII / XIX w.	Zaborze		

V.4. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy Oświęcim, wg materiałów Muzeum Archeologicznego, istnieje 27 stanowisk archeologicznych, w tym 2 wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego. Stanowiska archeologiczne, o wartościach regionalnych wpisane do rejestru zabytków tworzą strefę „W” i „OW” - ochrony archeologicznej. W odniesieniu do stanowisk nie wpisanych do rejestru, ujętych w ewidencji zabytków, określono strefę „OW”. Przy ocenie ich wartości kierowano się następującymi kryteriami: znaczenie naukowe, wielkość i rodzaj obiektu, jego funkcja, przynależność chronologiczno-kulturowa, stopień rozpoznania i stopień zagrożenia. Strefy te wyznaczono na podstawie badań lub wskazówek źródłowych.

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Oświęcim:

Babice

1. stanowisko archeologiczne nr 1 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 7 (śląd osadniczy – epoka kamienna),
2. stanowisko archeologiczne nr 2 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 8 (śląd osadniczy – epoka kamienna),
3. stanowisko archeologiczne nr 3 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 9 nr st. 3 (śląd osadniczy – epoka kamienna),

Grojec

1. stanowisko archeologiczne i obszar 104-49 nr st. ob. 1 nr rej. A-438/84 grunty pól uprawnych nr 935/1, 935/2, 935/3, 935/4, 935/5, 935/8, 935/9, 935/10, 935/11, 939/1, 939/2, 938, 940, 941 (neolit, kultura łużycka, wczesne średniowiecze),
2. stanowisko archeologiczne 7 obszar AZP 103-49 st. ob. 4 (osadn. późnośredniow. i nowożytny),
3. stanowisko archeologiczne 8 obszar AZP 103-49 st. ob. 5 (epoka kamienna),
4. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 104-49 st. ob. 2 (osada wczesnośredniow. i średniow.),
5. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 104-49 st. ob. 3 (osada z okresu rzymskiego i śląd osady wczesnośredniowiecznej),
6. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 104-49 st. ob. 4 (osada średniowieczna),
7. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 104-49 st. ob. 5 (domniemana osada średniowieczna),
8. stanowisko archeologiczne 6 obszar AZP 104-50 st. ob. 1 (epoka brązu),

Harmeże

1. stanowisko archeologiczne i obszar AZP 103-49 ob. 6 (śląd osadnictwa pradziejowego i z epoki kamienia),

Łozy

1. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 104-50 st. ob. 3 rej. zab. nr A-441/84 nr kat. pgr 101/4,
2. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 104-50 st. ob. 2 (ślady osadnictwa średniowiecznego),

Poreba Wielka

1. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 103-50 st. ob. 7 (ślady osadnictwa z epoki kamiennej i średniowiecznej),
2. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 103-50 st. ob. 10 (ślady osadnictwa, epoka kamienna i średniowieczna),
3. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 103-50 st. ob. 11 (ślady osadnictwa średniowiecznego),
4. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 103-50 st. ob. 12 (osadnictwo późnośredniowieczne),
5. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 103-50 st. ob. 13 (ślady osadnictwa, pradziej),

Włosienica

1. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 103-50 st. ob. 4 (osada kultury łużyckiej),
2. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 103-50 st. ob. 5 (ślady osady epoka kamienia),
3. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 103-50 st. ob. 6 (ślady osadnictwa - pradzieje i średniowiecze),
4. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 103-50 st. ob. 8 (ślady osadnictwa - pradzieje),
5. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 103-50 (ślady osadnictwa – epoka kamienia),

Zaborze

1. stanowisko archeologiczne nr 1 - osada pradziejowa.

VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW⁴

Gmina Oświęcim pod względem demograficznym należy do gmin stosunkowo młodych. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19%, w wieku produkcyjnym 64,1%, a w wieku poprodukcyjnym 16,9% ogółu mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej wojewódzkiej (221 osób/km²) i wynosi 237 osób/km². Wskaźniki te są porównywalne z gminami ościennymi, jak również średnią dla województwa.

Tabela nr 9. Podstawowe dane demograficzne gminy na tle gmin ościennych i województwa.

		Oświęcim	Polanka Wielka	Zator	województwo
powierzchnia	km ²	75	24	52	15.183
liczba ludności	osoba	17.750	4.248	9.288	3.354.077
ludność na 1 km ²	osoba	237	178	180	221
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	103	102	101	106
udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
w wieku przedprodukcyjnym	%	19,0	20,2	19,1	19,4
w wieku produkcyjnym	%	64,1	63,1	64,2	63,4
w wieku poprodukcyjnym	%	16,9	16,7	16,7	17,3

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Wzrost liczby mieszkańców gminy nie wynika wprost z salda przyrostu naturalnego, który, na przestrzeni ostatnich kilku lat, był stosunkowo niewielki. Gminę Oświęcim charakteryzuje za to dodatnie saldo migracji ludności, co jest zjawiskiem często spotykanym w gminach otaczających miasta. Można zatem

⁴W niniejszym rozdziale wykorzystano dane GUS, stan na 31.XII.2012 r. (jeśli nie podano inaczej).

zakładać, iż rosnąca liczba mieszkańców gminy jest wynikiem zachodzących powszechnie procesów suburbanizacji/eksurbanizacji. Świadczy o tym chociażby spadająca liczba ludności w mieście Oświęcim.

Tabela nr 10. Stan i ruch naturalny ludności w gminie Oświęcim.

Rok	Liczba mieszkańców ogółem [osoba]	Saldo migracji ogółem [osoba]	Przyrost naturalny ogółem
2009	17385	179	-2
2010	17471	168	35
2011	17637	163	3
2012	17750	126	5

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Zasób mieszkaniowy gminy stanowiło 4301 mieszkań, spośród których 99,9 % stanowiło własność osób fizycznych. Najwięcej mieszkań (47,9%) zlokalizowanych było w budynkach wybudowanych w latach 1945 – 1970. W ogólnym zasobie mieszkaniowym najczęściej występowały mieszkania o powierzchni 120 m² i większej (24,6%), jak również o powierzchni 80 – 99 m² (24,4%). w ogólnym zasobie przeważały mieszkania składające się z 5 lub więcej izb (43%) jak również z 4 izb (35,2%).

Bazę edukacyjną gminy stanowi siedem szkół podstawowych i dwa gimnazja. Szkoły podstawowe znajdują się w sołectwach Babice, Brzezinka, Grojec, Rajsko, Poręba Wielka, Włosienica i Harmężę, gimnazja zaś w Rajsku i Zaborzu. Łącznie z oferty edukacyjnej gminy korzystało 1522 dzieci, w tym w szkołach podstawowych uczyło się 911 dzieci, a w gimnazjach 611. Gmina posiada na swoim terenie również osiem przedszkoli (w tym jedno niepubliczne), do których uczęszczało 601 dzieci. Uzupełnienie oferty edukacyjnej gminy stanowią placówki w gminach ościennych, w tym szczególnie w mieście Oświęcim.

Realizację potrzeb z zakresu podstawowej opieki medycznej zapewniają trzy przychodnie i prywatne praktyki lekarskie. Uzupełnienie tej oferty stanowią dwa punkty apteczne funkcjonujące na terenie gminy. Region obsługuje pogotowie ratunkowe w Oświęcimiu, a specjalistyczne usługi medyczne zapewniają szpitale w okolicznych miejscowościach (głównie miasto głównie Oświęcim).

Ogólna liczba osób pracujących na terenie gminy począwszy od roku 2007 do roku 2011 rosła, by w roku 2012 zanotować niewielki spadek. Analogicznie zmieniała się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Począwszy od roku 2007, do roku 2010 liczba osób bezrobotnych na obszarze gminy malała (z 719 na koniec roku 2006 do 581 na koniec roku 2010), by, po symbolicznym wzroście w roku 2011 (+ 1 osoba) wzrosnąć wyraźnie w roku 2012 (627 osób bezrobotnych). Wśród osób bez pracy przeważają kobiety, które stanowiły na koniec roku 2012 prawie 62% ogółu zarejestrowanych. Wskaźnik bezrobocia liczony jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił na koniec 2012 r. 5,5%, wobec 5,2 % na koniec roku 2010 i 4,1% na koniec roku 2008.

Na koniec roku 2012 do rejestru REGON wpisanych było 1465 podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działalność prowadziły 22 podmioty, pozostałe zaś działalność gospodarczą

prowadziły w sektorze prywatnym, który stanowił 98,5% ogółu zarejestrowanych przedsiębiorstw.

VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Powodzie

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, opublikowanymi w kwietniu 2015 r. przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią wydzielono tereny w dolinie Wisły i Soły. Tereny o możliwości zalania wodą o prawdopodobieństwie raz na 100 lat ($Q=1\%$, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat) i raz na 10 lat ($Q=10\%$, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat) występują w dolinie Wisły i w dolinie Soły. Tereny na których istnieje zagrożenie powodziowe to w dużej większości obszary międzywala tak Wisły jak i Soły. Tereny te są wolne od zabudowy, stąd też nie występuje zagrożenie dla mienia. W sołectwach Harmężę, Pławy, Brzezinka i Babice dla rzeki Wisły oraz w sołectwie Rajsko i Grojec dla rzeki Soły, wody powodziowe mieszczą się w obszarze międzywala, gdzie nie występuje zabudowa mieszkaniowa. Natomiast dużym zagrożeniem powodziowym cechuje się sołectwo Broszkowice, gdzie Soła łączy się z Wisłą. Jak wykazują mapy zagrożeń powodziowych duża część terenu sołectwa jest zagrożona zalaniem wodami powodziowymi. Zagrożenie powodziowe występuje również w sołectwie Dwory Drugie, gdzie zagrożone są przysiółki położone najbliżej koryta Wisły, a więc Przerwa, Suchodębnie i Białe. Na tych terenach znajdują się pojedyncze zabudowania. Obszary z możliwością zalania wodą $Q=10\%$ i $Q=1\%$ to obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Prócz tych wód na terenie gminy Oświęcim wydzielono również wody $Q=0,2\%$ (obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat), które mają nieco szerszy zasięg niż wody $Q=1\%$. Na terenie gminy występują również obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Tereny te obejmują znacznie szersze powierzchnie niż obszary wymienione powyżej. Podobnie jak i obszary $Q=0,2\%$ obszary narażone na zalanie w wyniku przzerwania wału nie stanowią obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i nie obowiązują dla nich przepisy odrębne.

Osuwiska

Wg bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego SOPO na terenie gminy nie występują osuwiska, ani obszary zagrożone masowymi ruchami ziemi.

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

VIII.1. Potrzeby gminy

Kierunki rozwoju gminy i związane z tym potrzeby/cele rozwojowe zostały sformułowane w *Strategii rozwoju gminy Oświęcim 2007 – 2013*. Zdefiniowana w tym dokumencie misja gminy, oraz cele strategiczne warunkujące jej osiągnięcie obejmują następujące zagadnienia:

- podnoszenie standardów ekologicznych gminy (ochrona środowiska przyrodniczego, rozbudowa sieci kanalizacyjnej, likwidacja azbestu),
- polepszenie infrastruktury publicznej (modernizacja sieci dróg lokalnych, poprawa zaplecza placówek edukacyjnych, kulturalnych i sportowych,
- budowanie pozytywnego wizerunku terenu wokół KL Auschwitz-Birkenau,
- tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- promocja tożsamości gminy.

VIII.2. Potrzeby mieszkańców

W toczącej się procedurze zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy mieszkańcy zgłosili 11 wniosków. Wszystkie złożone wnioski dotyczą możliwości przekształcenia terenów rolnych/nieużytków na tereny z prawem zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej).

VIII.3. Możliwości rozwoju gminy

Gmina dostrzega możliwość swojego rozwoju na kilku płaszczyznach, poprzez realizację zadań priorytetowych, do których należą między innymi:

- rozbudowa sieci infrastruktury technicznej (w tym szczególnie sieci kanalizacji sanitarnej),
- likwidacja azbestu, dzikich składowisk odpadów,
- wdrożenie programu edukacji ekologicznej dorosłych mieszkańców,
- modernizacja dróg gminnych,
- modernizacja wałów przeciwpowodziowych i rowów melioracyjnych,
- budowa obwodnicy przed obozem KL Auschwitz-Birkenau, rozbudowa zaplecza infrastrukturalnego w sąsiedztwie obozu,
- promocja budowy drogi krajowej S1,
- opracowanie programu rewitalizacji gminy.

Systematyczna i kompleksowa realizacja zadań wymienionych w strategii rozwoju, jak również w innych dokumentach strategicznych (w tym w niniejszym studium) sprawi, że wzrośnie szeroko pojęta atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania i wypoczynku zarówno dla obecnych, jak i przyszłych mieszkańców/odwiedzających.

IX. ANALIZY ZWIĄZANE Z BILANSEM TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Dane statystyczne i prognozy demograficzne wykorzystane przy określaniu maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę pozyskano z dostępnych (na dzień 01.06.2016 r.) publikacji Głównego

Urzędu Statystycznego. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę określono na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych warunkujących skalę i zakres rozwoju zabudowy o określonej funkcji. Pod uwagę wzięte zostały prognozy demograficzne, jakość, ilość i wykorzystanie zasobów zabudowy o określonej funkcji, jak również funkcje i rolę gminy w strukturze osadniczej.

ZABUDOWA MIESZKANIOWA

Na potrzeby bilansu przyjęto założenie, iż jakość życia mieszkańców, w zakresie warunków mieszkaniowych, będzie dążyć do osiągnięcia standardów europejskich (uśrednionych), tj. średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wyniesie 40 m², a liczba mieszkań na 1000 mieszkańców wyniesie 500. Zapotrzebowanie na nową zabudowę będzie wynikało również z ubytków w istniejącej substancji (degradacja techniczna, inwestycje-wyburzenia, zmiana funkcji), które będą częściowo niwelowane przez rozbudowę i zmianę funkcji istniejącej zabudowy.

Tabela nr 11. Deficyt mieszkań w stosunku do średniej europejskiej dla różnych jednostek terytorialnych w 2014 r.

Gmina	Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców	Rzeczywista liczba mieszkań	Deficyt liczby mieszkań ws. do przyjętej średniej europejskiej
Oświęcim	295	5318	3704 (41%)
Brzeszcze	349	7534	3259 (30,2%)
Polanka Wielka	268	1146	988 (46,3%)

Deficyt mieszkań, określony na podstawie liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w stosunku do przyjętej średniej europejskiej, wynosi obecnie około 41%. Należy przy tym zauważyć, iż konieczna do zrealizowania liczba mieszkań będzie maleć, wraz z postępującym spadkiem liczby ludności. Jednak z uwagi na to, iż średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wynosi obecnie 31,7 m², należy założyć, iż zapotrzebowanie na nową powierzchnię mieszkaniową będzie rosło, do osiągnięcia średniego wskaźnika na poziomie 40 m² na 1 osobę.

Długoterminowe prognozy demograficzne przewidują, iż liczba ludności powiatu oświęcimskiego będzie systematycznie spadać (o około 10% do roku 2045). W związku z niepewnością procesów rozwojowych i demograficznych w długim okresie czasu, do analiz związanych z zapotrzebowaniem na nową zabudowę mieszkaniową przyjęto, że liczba mieszkańców gminy spadnie o 5% i wyniesie w roku 2045 r. około 17.142 osoby. W związku z tym, w perspektywie 30-letniej, konieczna do zrealizowania nowa powierzchnia użytkowa mieszkań (dla osiągnięcia założonej średniej europejskiej wynoszącej 40 m² na 1 mieszkańca) kształtuje się na poziomie 113,5 tys. m².

Tabela nr 12. Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w roku 2045.

	rok		
	2014	2045	
Liczba ludności	18044	17142	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań do 2045 r. [m ²]
Powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 osobę [m ²]	31,7	40,0	

Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	572149	685680	113531
--	--------	--------	--------

Na potrzeby niniejszej analizy zapotrzebowanie to zostało zwiększone o 30% (z uwagi na niepewność procesów rozwojowych w perspektywie 30 lat), w związku z czym, prognozowane, maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań wyniesie 147,6 tys. m².

ZABUDOWA USŁUGOWA

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę usługową określono na podstawie danych dotyczących jej rozwoju w latach 2005 – 2014 oraz oszacowano prawdopodobne zapotrzebowanie na tego typu zabudowę w najbliższych 30 latach. Pod uwagę wzięto również stopień wypełnienia istniejących terenów usługowych, jak również istniejący potencjał lokalizacyjny (DK 44) oraz możliwość lokalizowania nowych działalności usługowych (rozwój bazy ekonomicznej gminy – miejsca pracy, dochody z podatków).

Powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej oddanej do użytkowania w przeciągu ostatnich 10 lat wyniosła 9,3 tys. m². Można założyć, iż trend ten utrzyma się w najbliższych 30 latach. Zapotrzebowanie na nowe powierzchnie handlowe w gminie powinno się ustabilizować lub nawet zmniejszyć (z uwagi na ich znaczny rozwój w analizowanych latach), natomiast zwiększyć powinno się zapotrzebowanie na powierzchnie usługowe związane z innymi typami usług (medyczne, biurowe, turystyczne/hotelowe, gastronomiczne). W związku z tym przyjęto, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową w najbliższych 30 latach wyniesie 27,9 tys. m². Mając na uwadze niepewność procesów rozwojowych w najbliższych 30 latach zwiększono zapotrzebowania na nowe powierzchnie usługowe o 30%. Do dalszych analiz przyjęto maksymalne zapotrzebowanie na nowe powierzchnie w zabudowie usługowej na poziomie 36,3 tys. m².

ZABUDOWA PRZEMYSŁOWA

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę przemysłową określono na podstawie danych dotyczących jej rozwoju w latach 2005 – 2014 oraz oszacowano prawdopodobne zapotrzebowanie na tego typu zabudowę w najbliższych 30 latach. Pod uwagę wzięto również stopień wypełnienia istniejących terenów przemysłowych, konieczność zabezpieczenia możliwości rozwoju istniejącym przedsiębiorstwom działającym w branży przemysłowej, jak również możliwość lokalizowania nowych (rozwój bazy ekonomicznej miasta – miejsca pracy, dochody z podatków).

Powierzchnia użytkowa zabudowy przemysłowej oddanej do użytkowania w przeciągu ostatnich 10 lat wyniosła 4,5 tys. m². Mając na uwadze niepewność procesów rozwojowych w najbliższych 30 latach, jak również planowane na obszarze gminy inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej zwiększono zapotrzebowania na nowe powierzchnie przemysłowe o 30%. Zakładając zachowanie tego trendu przyjęto, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową w najbliższych 30 latach wyniesie 17,5 tys. m².

CHŁONNOŚĆ ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH DO ZABUDOWY

Chłonność terenów o różnych funkcjach, dotychczas niezagospodarowanych, a przeznaczonych (możliwych) do zabudowy określono na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego definiują różne przeznaczenia terenów (różne typy zabudowy, w tym np. mieszane: mieszkaniowe z rzemiosłem usługowo-produkcyjnym, czy mieszkaniowo-usługowe) dla różnych obszarów gminy, określając różne wskaźniki zabudowy dla konkretnych terenów. Stąd też, na potrzeby niniejszej analizy dokonano pewnych uproszczeń i zblokowano poszczególne kategorie przeznaczeń terenu w trzy główne grupy: budownictwo mieszkaniowe usługi i przemysł.

Chłonność terenów mieszkaniowych oszacowano z uwzględnieniem wskaźników zagospodarowania terenu zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także przyjmując współczynnik ilości mieszkańców na za poziomie 35 osób na 1 ha powierzchni zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 100 osób na 1 ha powierzchni zabudowy wielorodzinnej, oraz średnią wielkość powierzchni użytkowej mieszkania przypadającą na 1 osobę w wysokości 40 m². Mając na uwadze powyższe założenia obliczono, że tereny predysponowane do lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej dają możliwość realizacji około 42,5 tys. m² nowej powierzchni użytkowej.

Chłonność terenów zabudowy usługowej oszacowano z uwzględnieniem wskaźników zagospodarowania terenu zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także przyjmując wskaźnik powierzchni użytkowej przypadającej na 1 ha terenu na poziomie 2500 m². Biorąc pod uwagę przyjęte założenia obliczono, iż możliwa do realizacji powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej (bez zabudowy sportowo-rekreacyjnej) wynosi 18,6 tys. m².

Chłonność terenów zabudowy przemysłowej oszacowano z uwzględnieniem wskaźników zagospodarowania terenu zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także przyjmując wskaźnik powierzchni użytkowej przypadającej na 1 ha terenu na poziomie 3000 m². Biorąc pod uwagę przyjęte założenia obliczono, iż możliwa do realizacji powierzchnia użytkowa zabudowy przemysłowej wynosi 19,3 tys. m².

Reasumując: łączna, oszacowana rezerwa terenów niezabudowanych, na których istnieje możliwość realizacji nowej zabudowy wynosi 80,4 tys. m² powierzchni użytkowej. Z czego 52,9% nowej powierzchni użytkowej przewidzianych jest dla zabudowy mieszkaniowej, 24% dla zabudowy przemysłowej i 23,1% dla zabudowy usługowej.

ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ A MOŻLIWOŚĆ JEJ LOKALIZACJI

Maksymalne, oszacowane zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje, a także oszacowaną, maksymalną możliwość realizacji nowych powierzchni zabudowy

użytkowej w podziale na funkcje zabudowy przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13. Zestawienie maksymalnego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy z możliwością jej realizacji⁵.

Funkcja zabudowy	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę [tys. m ²]	Możliwość realizacji nowej zabudowy [tys. m ²]	Różnica pomiędzy zapotrzebowaniem a możliwością realizacji [tys. m ²]
mieszkaniowa	113,5	42,5	71
usługowa	36,3	18,6	17,7
produkcyjna	17,5	19,3	-1,8
ogółem	167,3	80,4	86,9

Prognozowane zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na poszczególne funkcje zabudowy nie we wszystkich rozpatrywanych przypadkach znajduje pokrycie w rezerwach chłonności terenów przeznaczonych obecnie do zabudowy. W związku z tym wymagane jest zabezpieczenie możliwości ich pokrycia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tylko w przypadku terenów mieszkaniowych i przemysłowych.

MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Oszacowane prognozach finansowych wydatki związane z realizacją infrastruktury społecznej i technicznej na obszarach przewidzianych do zabudowy wynoszą łącznie około 30,5 mln zł. Część tych wydatków została już zrealizowana, część jest w trakcie realizacji (przede wszystkim w zakresie budowy sieci infrastruktury komunikacyjnej i technicznej), natomiast wydatki związane z infrastrukturą (w tym społeczną) zostały ujęte w wieloletniej prognozie finansowej i są przewidziane do realizacji w latach 2016 – 2023. Poniesione wydatki inwestycyjne kompensowane są (i będą) również poprzez zwiększenie bazy dochodowej gminy i wpływy zarówno z podatków od nieruchomości, jak i sprzedaży gminnych nieruchomości pod inwestycje budowlane. Część obszarów z możliwością lokalizacji zabudowy znajduje się w obszarach wyposażonych w infrastrukturę społeczną, techniczną i komunikacyjną, tak więc jej realizacja nie jest konieczna.

Analizując dane zawarte w wieloletniej prognozie finansowej, w tym limity na wydatki inwestycyjne gminy należy zauważyć, iż realizacja infrastruktury społecznej, komunikacyjnej i technicznej stanowiła będzie znaczne obciążenie dla budżetu, ale nie będzie niemożliwa do realizacji. Tym bardziej, że w długim horyzoncie czasowym, dochody i wydatki inwestycyjne gminy będą wzrastać (v. wieloletnia prognoza finansowa – uchwała Rady Gminy Oświęcim nr XV/166/15 z dnia 29 grudnia 2015 r.), po pewnej stagnacji w latach 2016 – 2018. Należy przy tym podkreślić konieczność racjonalnego podejścia do sytuowania nowej zabudowy, przede wszystkim w obszarach już zainwestowanych i posiadających wyposażenie w infrastrukturę. Pozwoli to ograniczyć koszt ich realizacji, związany z lokalizacją nowej

⁵ Wartość ujemna w tabeli oznacza nadmierną podaż terenów w stosunku do oszacowanego zapotrzebowania.

zabudowy.

Reasumując: potrzeby inwestycyjne związane z lokalizacją nowej zabudowy, pomimo tego, iż będą stanowiły znaczne obciążenie dla budżetu gminy, nie przekraczają jednak jej możliwości finansowych, a przewidziana do realizacji infrastruktura techniczna, społeczna i komunikacyjna jest możliwa do realizacji w długim horyzoncie czasowym.

X. WYSTĘPOWANIE TERENÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

X.1. Ochrona zasobów przyrodniczych

W myśl ustawy o ochronie przyrody na terenie gminy Oświęcim występują: jeden rezerwat przyrody, cztery obszary Natura 2000, dziewiętnaście pomników przyrody. Tereny starorzeczy Wisły oraz wąwozy leśne w Puścinach były wskazywane do objęcia ochroną. Poza tymi nie występują żadne inne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust.1 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm).

REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat Żaki – rezerwat położony jest w sołectwie Dwory Drugie, ale funkcjonalnie przynależy on do kompleksu Stawów Monowskich. Rezerwat został utworzony w 1959 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Nr 18 z dnia 28 stycznia 1959 roku. (M. P. 1959, Nr 23, poz. 104). Obszar rezerwatu o powierzchni 11,80 ha obejmuje zespół naturalnego lasu grądowego *Tilio-Carpinetum* z przewagą starodrzewia lipowego, obrazującego fragment pierwotnego krajobrazu doliny Wisły. Rezerwat obejmuje niewielki fragment prawobrzeżnej doliny Wisły porośniętej grądem subkontynentalnym. W warstwie drzew, o zwarcie od 70 do 100 %, oprócz lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, spotyka się graba pospolitego *Carpinus betulus* oraz dęba szypułkowego *Quercus robur*. Podszyt w większości płatów jest dobrze rozwinięty. Występuje tu szereg roślin chronionych, typowych dla lasów grądowych. W wyniku budowy Kanału Wiślanego pierwotny obszar rezerwatu uległ zmniejszeniu do powierzchni 11,80 ha (pierwotnie 17,52 ha). Budowa kanału spowodowała nie tylko zdegradowanie północnej części rezerwatu, ale również w wyniku obniżenia zwierciadła wody na pozostałym terenie (do ok. 2m), usychanie starodrzewia dębu szypułkowego. Następują także zmiany gatunkowe w składzie runa leśnego, do którego przenikają coraz liczniej nitrofity m.in. pokrzywa zwyczajna, bluszcz kurdybanek, poziwnik miękkowłosy i inne.

OBSZARY NATURA 2000

Stawy w Brzeszczach (kod PLB120009) – obszar specjalnej ochrony ptaków powołany rozporządzeniem ministra środowiska z dnia 27 października 2008r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000 (dz. U. z 2008r. Nr 198, poz. 1226). Obszar ostoi ptasiej

zajmuje łącznie prawie 3101 ha. W skład ostoi ptasiej wchodzi kompleksy stawów hodowlanych w Dolinie Górnej Wisły, położone po obu stronach rzeki. Wisła ma tutaj naturalny charakter, meandruje i w jej dolinie znajduje się sporo niewielkich starorzeczy. Część ostoi znajdująca się na terenie województwa śląskiego obejmuje dolinę Wisły oraz stawy hodowlane w gminie Miedźna. Na terenie gminy Oświęcim w skład obszaru wchodzi stawy w Rajsku i Harmężu oraz dolina Wisły do Babic. Wg SDF⁶ dla tego obszaru znaczące populacje ptaków gniazdujących (A-C) to: *Ixobrychus minutus* Bączek, *Nycticorax nycticorax* ślepowron, *Larus melanocephalus* Mewa czarnogłowa, *Chlidonias hybrida* Rybitwa białowąsa. Natomiast z ptaków przelotnych występuje: *Podiceps cristatus* Perkoz dwuczuby, *Podiceps nigricollis* Perkoz zausznik, *Anas strepera* Krakwa, *Aythya fuligula* Czernica, *Tringa totanus* Krwawodziób, *Larus ridibundus* Mewa śmieszka. Zagrożenie dla obszaru jest zaniechanie lub zmiana użytkowania stawów hodowlanych, likwidacja wysp na stawach i wycinanie zakrzewień, likwidacja szuwarów i roślinności wodnej na stawach, zmiana przeznaczenia stawów hodowlanych na stawy rekreacyjne, zaniechanie gospodarki stawowej, regulacja Wisły, wycinanie zakrzewień nadrzecznych i składowanie odpadów górniczych w jej dolinie.

Dolina Dolnej Soły (kod PLB120004) – obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000 (Dz. U. z 2008r. Nr 198, poz. 1226). Obszar ostoi ptasiej „Dolina dolnej Soły”, zajmuje łącznie prawie 4016 ha. Obejmuje on Stawy Adolfińskie, Stawy Grojeckie, stawy w Zaborzu i stawy w Porębie, dolinę Soły oraz zwirownię Rajsko. W krajobrazie ostoi dominują pola uprawne, które zajmują ponad połowę jej powierzchni, natomiast zbiorniki wodne ok. 23% i to one stanowią zasadnicze siedlisko dla ptaków, choć sprzyja temu ogólna mozaikowość terenu. Rzeka Soła ma tu charakter naturalnej podgórskiej rzeki, z szerokim kamienistym korytem i fragmentami lasów łągowych na brzegach. Wg SDF⁷ dla tego obszaru znaczące populacje ptaków gniazdujących (A-C) to: *Ixobrychus minutus* Bączek, *Nycticorax nycticorax* ślepowron, *Sterna hirundo* Rybitwa rzeczna. Natomiast z ptaków przelotnych występuje: *Tachybaptus ruficollis* perkozek, *Podiceps cristatus* Perkoz dwuczuby, *Podiceps nigricollis* Perkoz zausznik, *Anas strepera* Krakwa, *Aythya fuligula* Czernica, *Gallinula chloropus* kokoszka zwyczajna, *Charadrius dubius* sieweczka rzeczna, *Tringa totanus* Krwawodziób, *Larus ridibundus* Mewa śmieszka. Zagrożeniem dla obszaru jest zaniechanie lub zmiana użytkowania stawów hodowlanych, likwidacja wysp na stawach, likwidacja szuwarów i roślinności wodnej na stawach, regulacja Soły i wycinanie zakrzeczeń nadrzecznych, nielegalna i rabunkowa eksploatacja żwiru w korycie Soły.

Dolina Dolnej Skawy (kod PLB120005) – obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000 (Dz. U. z 2008r. Nr 198, poz. 1226). Obszar obejmuje największe kompleksy stawów w dolinie górnej Wisły. Powierzchnia tego obszaru wynosi 7389 ha.

⁶ Wg <http://natura2000.gdos.gov.pl>, data aktualizacji SDF sierpień 2012 r.

⁷ Wg <http://natura2000.gdos.gov.pl>, data aktualizacji SDF sierpień 2012 r.

Na terenie gminy Oświęcim obejmuje on teren Stawów Monowskich. Wg SDF⁸ dla tego obszaru znaczące populacje ptaków gniazdujących (A-C) to: *Ixobrychus minutus* bączek, *Nycticorax nycticorax* ślepowron, *Aythya nyroca* podgorzałka, *Larus melanocephalus* mewa czarnogłowa, *Sterna hirundo* rybitwa rzeczna, *Chlidonias hybrida* rybitwa białowąsa, *Luscinia svecica* podróżniczek. Natomiast z ptaków przelotnych występuje: *Tachybaptus ruficollis* perkozek, *Podiceps cristatus* perkoz dwuczuby, *Podiceps grisegena* perkoz rdzawoszyi, *Podiceps nigricollis* perkoz zausznik, *Anser anser* gęś gęgawa, *Anas strepera* krakwa, *Anas querquedula* cyranka, *Netta rufina* hełmiatka, *Aythya ferina* głowienka, *Aythya fuligula* Czernica, *Gallinula chloropus* kokoszka zwyczajna, *Charadrius dubius* sieweczka rzeczna, *Tringa totanus* Krwawodziób, *Larus ridibundus* Mewa śmieszka, *Chlidonias leucopterus* rybitwa białoskrzydła, *Larus cachinnans* mewa białogłowa. Zagrożeniem dla obszaru jest Zaniechanie lub intensyfikacja gospodarki stawowej, likwidacja wysp na stawach, likwidacja szuwarów i roślinności wodnej na stawach, regulacja rzek i wycinanie zakrzaczeń nadrzecznych, wprowadzenie masowej rekreacji połączonej ze sportami wodnymi w nieużytkowanych zwirowniach.

Dolna Soła (kod PLH120083) – specjalny obszar ochrony siedlisk obejmuje rzekę Soła na odcinku od mostu drogowego na trasie Kęty – Harszówki Dolne do dolnej granicy Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego wraz z czterema użytkami ekologicznymi znajdującego się w granicach miasta Oświęcim. Obszar został zaakceptowany przez Komisję Europejską 10 stycznia 2011 r. (Decyzja Komisji Nr 2011/64/EU z dn. 10.01.2011 r. Dz. Urz. UE L 33/146 z dn. 08.02.2011 r.) W jej skład wchodzi stawy hodowlane, fragment doliny Soły z polami uprawnymi oraz łąkami. Intensywność produkcji ryb na poszczególnych stawach jest różna. Jeden z kompleksów stawów jest mocno zarośnięty szuwarami, pozostałe zaś są zupełnie pozbawione szuwarów. Dolina Soły ma tu charakter naturalnej podgórskiej rzeki, z szerokim kamienistym korytem i fragmentami lasów łągowych na brzegach. Rozproszona zabudowa i niewielkie wioski rozmieszczone są pomiędzy kompleksami stawów. Na terenie tym pospolicie występuje kumak nizinny, dla którego rozwoju doskonałe warunki zapewniają liczne stawy - rozlewiska, ciągnące się wzdłuż rzeki Soły. Kumaki te do rozrodu wykorzystują nie tylko trwałe stanowiska - stawy, ale również doły powyroboiskowe w rzece, czy też zagłębienia wypełnione wodą, będące rozlewiskami rzeki. Nie tylko stanowisk jest dużo (kilkadziesiąt) na całej długości obszaru ale w zależności od warunków pogodowych na stanowisku o wielkości ok. 1 ara może znajdować się kilkadziesiąt kumaków nizinnych. Kumakom tym często na stanowiskach towarzyszą również licznie występujące traszki grzebieniasta i zwyczajna. Stanowiska kumaków nizinnych na tym terenie należą do jednych z liczniejszych na terenie woj. małopolskiego. Obszar jest miejscem występowania 5 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, w tym dominujących powierzchniowo łągów wierzbowo-topolowych, ale znacznie przekształconych. Ponadto na obszarze tym stwierdzono 7 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w tym 1 gatunek ssaka, 2 gatunki płazów i 3 gatunki ryb. Obszar uzupełnia reprezentację bolenia, brzanki

⁸ Wg <http://natura2000.gdos.gov.pl>, data aktualizacji SDF wrzesień 2011 r.

i głowacza białopłetwego w regionie kontynentalnym.

Do głównych zagrożeń obszaru należą:

- intensywna eksploatacja żwiru rzecznoego powodująca zanikanie kamienistych tarlisk litofilnych gatunków ryb,
- realizacja programów ochrony przeciwpowodziowej, wynikających z nadmiernej zabudowy terenów zalewowych i polegających na szybkim odprowadzeniu wód powodziowych z obszaru zagrożonego,
- prace wykonywane w korycie rzeki, związane z zabudową hydrotechniczną (utrzymaniem i regulacją wód),
- rolnicze i przemysłowe zagospodarowanie terasy zalewowej jako "ziemi niczyjej",
- zabudowa terenów zalewowych połączona z ubezpieczaniem i nadsypywaniem brzegów prowadząca do stopniowego zmniejszania szerokości koryta rzecznoego,
- zanieczyszczenia obszarowe i punktowe (komunalne, small biznes),
- zaśmiecanie koryta rzecznoego obcym materiałem skalnym (gruzem) użytym do ubezpieczania brzegów,
- gospodarka wodna na zbiornikach kaskady Soły powyżej obszaru prowadząca do istotnych zmian w reżimie hydrologicznym rzeki powodująca przesuszenie siedlisk nadbrzeżnych w dolinie rzeki,
- wycinka lasów łęgowych oraz inwazja obcych gatunków roślin.

Na terenie obszaru "Dolna Soła" zagrożenie dla kumaków nizinnych i traszek grzebieniastych stanowi zanik i zanieczyszczenie zbiorników wodnych stanowiących ich miejsce rozrodu. Kumak nizinny i traszka grzebieniasta w porównaniu z innymi gatunkami płazów należą do gatunków najbardziej związanych ze środowiskiem wodnym - w zbiornikach wodnych przebywają od wiosny do jesieni, a czasem nawet zimę spędzają na dnie zbiorników. Zanieczyszczenia wody, regulacja koryt rzecznych, utwardzanie (betonowanie) brzegów rzek, rowów eliminuje miejsca rozrodu kumaków i traszek.

Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

- 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
- 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
- 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum*)
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*)

Zwierzęta wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

- *Lutra lutra* wydra,
- *Triturus cristatus* traszka grzebieniasta,
- *Bombina bombina* kumak nizinny,
- *Aspius aspius* boleń pospolity,
- *Cottus gobio* głowacz białopłetwy,
- *Barbus peloponnesius* brzanka.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie gminy Oświęcim znajduje się dziewiętnaście drzew, które zostały uznane za pomniki przyrody, przedstawiono je w tabeli poniżej. Drzewa zgrupowane są w czterech miejscach: w parku w Porębie Wielkiej, przy przedszkolu w Zaborzu, w parku w Rajsku oraz w parku w Grojcu. Ze względu na skalę mapy, na mapie uwarunkowań środowiska przedstawiono lokalizację zgrupowań, a nie poszczególne drzewa.

Tabela nr 14. Pomniki przyrody w gminie Oświęcim.

I.p. (woj.)	Nr rejestru woj.	L.p. (gm)	Stary nr rejestru woj.	Gatunek	Rodzaj	Data utworzenia	Akt utworzenia	Sołectwo	Działka	Położenie	Obwód (cm)
0641	121306-001	001	198	dąb (3 szt.)	grupa drzew	1968-04-01	Dec. RL-op-8311/68/68 PWRN w Krakowie z dn. 01.04.1968 r.	Zaborze	154	przy przedszkolu	od 390 do 491
0642	121306-002	002	229	dąb (2 szt.)	grupa drzew	1968-05-11	Dec. RL-op-8311/168/68 PWRN w Krakowie z dn. 11.05.1968 r.	Grojec	186/6	w parku wiejskim	520 i 600
0643	121306-003	003	312	lipa	drzewo	1988-12-31	Dec. 262 Woj. Bielsk. z dn. 31.12.1988 r. Rozp. Nr 3/96 Woj. Bielsk. z dn. 04.03.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. Nr 5/96, poz. 36)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku w odl. 60m od dworu	515
0644	121306-004	004	470	kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	drzewo	1995-02-25	Rozp. Nr 3/95 Woj. Bielsk. z dn. 25.02.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. Nr 4/95, poz. 71)	Grojec	182	w parku, przed frontową ścianą pałacu, obok placu zabaw dla dzieci	350
0645	121306-005	005	520	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (4 szt.), lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	3	w parku, obok stawu przy drodze wjazdowej do pałacu	od 269 do 490
0646	121306-006	006	521	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku, w centralnej części, w pobliżu pałacu	400 i 500
0647	121306-007	007	522	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (1 szt.), lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku, w południowej części	od 355 do 470

0648	121306-008	008	523	klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	w środkowej części parku, przy drodze dojazdowej do pałacu	375
0649	121306-009	009	524	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	północne obrzeże parku, w odl. 20 m na zach. od boiska	307
0650	121306-010	010	525	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	w zachodniej części parku, przy drodze, naprzeciwko zabudowań prywatnych	420
0651	121306-011	011	528	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) (4 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197) Rozp. Nr 3/09 Woj. Małop. z dn. 31.07.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 493, poz. 3697)	Zaborze	154	przy przedszkolu	od 355 do 490
0652	121306-012	012	529	kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>) (1 szt.), dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) (1 szt.), grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w środkowej części parku	od 280 do 450
0653	121306-013	013	530	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w parku, 50 m na pn. od starego kościoła	420
0654	121306-014	014	531	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w parku, na przeciwko budynku Ośrodka Zdrowia	455
0655	121306-015	015	532	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (2 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w środkowej części parku	od 297 do 300
0656	121306-016	016	533	tulipanowiec amerykański (<i>Liriodendron tulipifera</i>) (1 szt.), miłorząb dwukłapowy (<i>Ginkgo biloba</i>) (1 szt.), magnolia drzewiasta (<i>Magnolia acuminata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	we wsch. części parku	od 289 do 365
0657	121306-017	017	534	wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w pn części parku, obok ścieżki	300
0658	121306-018	018	535	klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w parku	253

0659	121306-019	019	536	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w pn części parku, poza ogrodzeniem, obok szkoły	360
------	------------	-----	-----	--	--------	------------	--	--------	-----	--	-----

X.2. Proponowane formy ochrony przyrody

Gmina Oświęcim posiada bardzo duży potencjał przyrodniczy związany z kompleksami stawów oraz z położeniem w dolinie Wisły i Soły. Część terenów gminy została objęta ochroną w ramach obszarów Natura 2000. W literaturze przedmiotu⁹ wskazywano także do objęcia ochroną starorzecza Wisły oraz las Puściny. Pomimo, że tereny starorzeczy znajdują się w granicach obszaru Natura 2000, to wydaje się celowym ich dodatkowe objęcie ochroną w ramach użytków ekologicznych lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. We wspomnianej wyżej publikacji wymienia się następujące tereny:

- Stare Wiślisko,
- Starorzecza niedaleko przysiółku Chropań,
- Starorzecze koło Babic,
- Starorzecze koło Broszkowic,
- Puściny - Obejmuje pagórkowaty obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu, porośnięty lasem gospodarczym z przewagą drzew liściastych w drzewostanie. Niezwykle ciekawe zarówno przyrodniczo jak i krajobrazowo są występujące tu, głębokie jary wypreparowane w czwartorzędowych osadach typu pylastego. Większość z nich w górnej części porasta dobrze wykształcona roślinność źródłiskowa z udziałem: rzeżuchy gorzkiej *Cardamine amara ssp. amara*, śledziennicy skrętolistnej *Chrysosplenium alternifolium*, knieci błotnej *Caltha palustris* oraz masowo występującego skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia* - gatunku chronionego. W dalszych partiach jarów wzdłuż cieków rozwija się roślinność szuwarowa przechodząca następnie w łęgową ze związku *Alno-Ulmion* (lasy łęgowe *Fraxino-alnetum*) z dominacją olszy czarnej *Alnus glutinosa* w drzewostanie. Również tu skrzyp olbrzymi wykazuje duże pokrycie. Z roślin chronionych licznie występują również pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszyna pospolita *Frangula alnus* oraz kalina koralowa *Yiburnum opulus*.
- Las Kmiece Goje – obejmuje niewielki kompleks leśny, w którego granicach występują głęboko wcięte jary wypreparowane w utworach lessowych. Na stokach zboczy rośnie las zbliżony do grądu *Tillio-Carpinetum*, a dno doliny zajmują łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-alnetum*. W dnie jarów znajdują się lub też znajdowały się dawniej niewielkie stawy.

Ponieważ na terenie doliny Wisły znajduje się większa ilość starorzeczy w ekofizjografii proponuje się, by cały teren dolin Wisły objąć ochroną w ramach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,

⁹ Śmieja A, Ledwoń M., Inwentaryzacja przyrodnicza wschodniej części Kotliny Oświęcimskiej, Oświęcim 2004,

a poszczególne, najcenniejsze starorzecza dodatkowo zabezpieczyć ochroną w ramach użytków ekologicznych. Wszystkie wymienione wyżej tereny wypełniają ustawową definicję zespołu przyrodniczo-krajobrazowego i użytku ekologicznego¹⁰:

„Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.”

„Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.”

Tereny wskazane powyżej zasługują na objęcie ochroną przyrodniczą. Niestety obejmowanie ochroną w formie użytków ekologicznych czy zespołów przyrodniczo-krajobrazowych nie jest sytuacją zbyt częstą, dlatego propozycje objęcia ochroną należy traktować przynajmniej jako zakaz wprowadzania zmian w dokumentach planistycznych i wprowadzania zmian sposobu zagospodarowania.

W związku z brakiem dokładnych, potwierdzonych badaniami naukowymi, opracowań dotyczących flory i fauny gminy Oświęcim zwraca się uwagę na konieczność przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej dla zbiorowisk roślinnych oraz dla następujących grup systematycznych: ssaki, ptaki, gady, płazy, rośliny naczyniowe (stosownie do możliwości i potrzeb)¹¹. Szczególnie ważne wydaje się rozpoznanie flory i fauny na terenach na i w pobliżu poszczególnych kompleksów stawowych, gdzie mogą istnieć duże, ciągle niezbadane walory przyrodnicze (lasy łęgowe, bagniska, zbiorowiska roślinności szuwarowej). Stawy co prawda w większości są chronione w ramach obszarów Natura 2000, ale należy pamiętać, że szczególnie zainteresowaniu podlegają tu siedliska ptaków, a nie zbiorowiska roślinne. Podobnie ma się sprawa starorzeczy w ramach obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach, gdzie starorzecza Wisły o ile nie występują na nich gatunki priorytetowe, nie podlegają ochronie. Dopiero wykonanie kompleksowej inwentaryzacji przyrodniczej z uwzględnieniem wykonania mapy roślinności rzeczywistej i wyszukiwania najcenniejszych siedlisk pozwoliłoby na wyszukanie wszystkich cennych siedlisk. Należy mieć nadzieję, że część tej pracy zostanie wykonana w ramach opracowywania planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

X.3. Zagrożenia geologiczne

Warunki geologiczne – glebowe eliminują powstawanie osuwisk oraz speływanie warstwy glebowej ze stoków, co mogłoby zagrażać budynkom i infrastrukturze technicznej. Na terenie gminy nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani występowania terenów zagrożonych ruchami

¹⁰ art. 42 i 43 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm)

¹¹ Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007

masowymi ziemi, za wyjątkiem jednego terenu – Grojeckiej Góry, gdzie przy DW 948 utworzyło się osuwisko, które zostało już ustabilizowane. Wg bazy danych programu SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH

XI.1. Złóża kopalin

Pod całym terenem gminy występują udokumentowane złoża węgla kamiennego. Poza złożami węgla kamiennego na terenie gminy występują udokumentowane złoża kruszyw naturalnych Rajsko 2 i Stawy Monowskie. Na przestrzeni wieków eksploatacja kruszyw prowadzona była również ze żwirowisk Soły, choć brak jest tu udokumentowanych złóż kopalin. W poniższym zestawieniu zebrano istotne informacje dotyczące udokumentowanych złóż występujących na terenie gminy.

Tabela nr 15. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Oświęcim.

ID Midas	Kopalina	Złoże/ Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/	Stan zagospodarowania
297	Węgiel kamienny	Zator / 6176,23 ha/ 347145 tys. ton	-	Złoże rozpoznane wstępnie
299	Węgiel kamienny	Piast / 4839,38 ha/ 952575 tys. ton	Bieruń II	Złoże zagospodarowane Koncesja: 132/94 Data wydania: 1994-05-30 Termin ważności: 2019-01-31 Użytkownik: KWK "Piast" Kompania Węglowa S.A.
306	Węgiel kamienny	Janina/ 6216,71ha/ 1445291 tys. Ton (złoże poza terenem gminy, na terenie gminy tylko obszar i teren górnicy)	Libiąż IV	Złoże zagospodarowane Koncesja: 190/93 Data wydania: 1993-10-01 Termin ważności: 2016-10-01 Użytkownik: KWK "Janina" Nadwiślańska Spółka Węglowa S.A.
326	Węgiel kamienny	Brzeszcze/ 8215,5 ha/ 2700,92 tys. ton	Brzeszcze II/Brzeszcze IV	Złoże zagospodarowane Koncesja: 12/2004 Data wydania: 2004-09-23 Termin ważności: 2040-09-23 Użytkownik: KWK "Brzeszcze" Kompania Węglowa S.A.
383	Węgiel kamienny	Czeczott/ 2859,45 ha/ 535950 tys. ton	Wola I	Złoże zagospodarowane, eksploatacja zaniechana Koncesja: 164/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: 2020-08-31 Użytkownik: KWK "Piast" Kompania Węglowa S.A.
1075	Węgiel kamienny	Oświęcim-Polanka/ 12968,6 ha/ 1863474 tys. ton	-	Złoże rozpoznane wstępnie

8239	Kruszywa naturalne	Stawy Monowskie/ 27,04 ha/ 3630 tys. ton	Stawy Monowskie	Złoże zagospodarowane Koncesja: SW.V.RE.7515/1-10/08 Data wydania: 2008-05-29 Termin ważności: 2020-12-31 Użytkownik: Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.
8418	Kruszywa naturalne	Rajsko 2/ 6,3 ha/ 3892 tys. ton	Rajsko 2	Złoże zagospodarowane Koncesja: Z1:SR-IX.7422.2.21.2014.BK Data wydania: 2014-10-22 Termin ważności: 2025-12-31 Użytkownik: Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.
8601	Węgiel kamienny	Czczott-Wschód/ 2848,56 ha/ 434914 tys. ton	-	Złoże rozpoznane szczegółowo
11545	Kruszywa naturalne	Brzeszcze-Buczaki (złoże na terenie gminy Brzeszcze, na terenie gminy Oświęcim tylko teren górniczy)	Buczaki I	Złoże zagospodarowane Koncesja: SR-IX.7422.2.19.2011.RŁ Data wydania: 2011-10-28 Termin ważności: 2026-12-31 Użytkownik: Hydrostal S.A.
16650	Węgiel kamienny	Oświęcim-Polanka 1/ 4204 ha/ 534 002 tys. ton	-	Złoże rozpoznane szczegółowo

Zator, Oświęcim-Polanka słabo rozpoznane złoża węgla kamiennego. Występują tu węgle energetyczne związane z warstwami libiąskimi i łaziskimi, niekiedy także z orzeskimi. Zasoby tych złóż udokumentowane zostały w oparciu o dane z otworów wiertniczych małej wiarygodności. Przed ewentualnymi decyzjami o ich eksploatacji konieczne będzie przeprowadzenie badań geologicznych uzupełniających. Łączna ilość udokumentowanych w tych złożach zasobów węgla kamiennego stanowi dużą wartość gospodarczą. W 2012 r. ze złoża Oświęcim-Polanka udokumentowane zostało nowe złożo Oświęcim-Polanka 1.

Piast złożo węgla kamiennego o powierzchni 48313 ha. Średnia miąższość udokumentowanej do głębokości 1000 m serii złożowej wynosi 550 m, natomiast sumaryczna miąższość pokładów przemysłowych waha się od 20 do 50 m. Należą one do warstw łaziskich i orzeskich. Występują w nich węgle energetyczne typu 31 i 32, zawartość siarki całkowitej w węglu mieści się w przedziale od 0,4 do 5%, średnio 1,20%, zawartość popiołu w przedziale od 6,0 do 38,0%, średnio 15%, a wartość opałowa w przedziale od 16800 do 29800 kJ/kg, średnio 24173 kJ/kg. Eksploatacja w złożu Piast prowadzona jest intensywnie od 1975 r przez KWK Piast z siedzibą w Bieruniu. Złoże obejmuje niewielki północny fragment gminy w sołectwie Babice.

Janina złożo węgla kamiennego. Udokumentowano tu 28 pokładów warstw łaziskich i libiąskich (pokłady grup 100 i 200) o miąższościach wahających się od 0,7 do 5 m. Największymi miąższościami odznacza się pokład 209. W złożu występują węgle energetyczne typu 31,1 i 31,2. Zawierają one średnio 17% popiołu i 1,37% siarki. Złoże Janina eksploatowane jest przez KWK Janina z siedzibą w Libiążu od 1907 r. Złoże położone jest poza terenem gminy, ale na teren gminy wkracza obszar górniczy Libiąż II oraz teren górniczy Libiąż IV.

Brzeszcze złoża węgla kamiennego. Jakość węgla jest zmienna w zależności od pozycji stratygraficznej i tektonicznej pokładów oraz głębokości ich położenia. W pokładach leżących bliżej powierzchni występują węgle energetyczne (typu 31-33), w głębiej położonych – koksowe (typu 34). Zawartość popiołu w pokładach węgla zmienia się w szerokich granicach od kilku do 20 % w węglach niskopopiołowych i do 39 % w węglach wysokopopiołowych. Związane z tym jest zróżnicowanie wartości opałowej węgla od około 15000 do około 34000 kJ/kg. Pokłady węgla warstw łaziskich (grupy 200) odznaczają się stosunkowo wysoką zawartością siarki całkowitej (średnio ponad 1%). W węglach warstw orzeskich, rudzkich i siodłowych (grup 300, 400 i 500) zawartość siarki jest niższa od 1 %. W złożach eksploatowanych („Brzeszcze”) średnia zawartość popiołu w węglu wynosi 14,6-16,2 %, wartość opałowa 26000-26300 kJ/kg, a zawartość siarki 0,66-0,76 %. Eksploatację węgla w tym złożu prowadzi KWK Brzeszcze z siedzibą w sąsiednich Brzeszczach. Złoże obejmuje południowe części sołectw Harmężę i Rajsco. Kopalnia „Brzeszcze” działająca od 1907 roku wydobywa rocznie około 2,1 mln ton węgla i 29,5 mln m³ metanu. Złoże udostępnione jest na 9 poziomach. Eksploatacja prowadzona jest obecnie na 3 poziomach (na głębokości 512-740 m), systemem ścianowym z zawałem stropu. Przewiduje się udostępnienie dalszej części złoża na poziomie 930 m. Dopływy wody do kopalni wynoszą około 9 m³/min, w tym około 5 m³/min wód zasolonych, o mineralizacji średnio 5,8 g/dm³. Zrzut soli z wodami odprowadzanymi z kopalni wynosi około 50 ton/dobę. Kopalnia jest silnie metanowa. Metanowość wynosi przeciętnie 250-260 m³/min. Na terenie gminy Oświęcim znajduje się szyb Andrzej należący do KWK Brzeszcze.

Czczott złoża węgla kamiennego o powierzchni 2850 ha. Udokumentowane zostało do głębokości 1050 m. Występuje tu 28 pokładów, należących do warstw łaziskich (głębokość od 200 do 930 m) i warstw orzeskich (głębokość od 380 do 1320 m) o łącznej miąższości 40 m. Występujące tu węgle należą głównie do węgla energetycznych, w pokładach głębszych zalegają węgle koksujące. W warstwach łaziskich występują przerosty łupku ogniotrwałego o grubości od 3 do 10 cm, który zawiera 22,99% Al₂O₃ i posiada ogniotrwałość 165 SP. Ze względu na brak możliwości selektywnej eksploatacji nie posiada on wartości przemysłowej. Zawartość popiołu w węglach waha się od 8,25 do 27,81%, średnio 16,7%, zawartość siarki mieści się w przedziale od 0,64 do 1,27%, średnio 0,93%. Wartość opałowa węgla wynosi od 21463 do 27407 kJ/kg. Dla eksploatacji tego złoża utworzono kopalnię „Czczott”, która rozpoczęła wydobywanie w 1985 r. W ramach restrukturyzacji kopalń podjęto decyzję o likwidacji kopalni. W 2005 r. zakończono wydobywanie węgla kamiennego w tym rejonie. Obecnie w jej wyrobiskach zrzucane są wody dołowe z KWK Piast. Złoże obejmuje niewielki zachodni fragment gminy w sołectwie Harmężę.

Stawy Monowskie Jest to złoża kruszyw naturalnych. Ma powierzchnie ok. 27 ha. Miąższość serii złożowej wynosi średnio 9,4 m. Zawartość frakcji poniżej 2 mm wynosi średnio 60,9% nasiąkliwość 2,5%, zawartość pyłów mineralnych 1,1%. Złoże to eksploatowane jest od 2004 r.

Rajsco 2 Jest to złoża kruszyw naturalnych. Nadkład o miąższości od 1,2 do 4,8 m stanowią glina

i piasek gliniasty. Miąższość złoża waha się od 4,4 do 8,1 m i średnio wynosi 6,4 m. Zawartość pyłów mineralnych waha się od 13,3 do 21,0%, zawartość ziarn mniejszych od 2 mm mieści się w przedziale 40,8 – 55,5%, a mrozoodporność w przedziale 0,6 – 2,0%. Kopalina nie zawiera zanieczyszczeń obcych i organicznych. Na północ od złoża znajdowało się złożo Rajsco, obecnie już wybilansowane. Złożo to eksploatowane było odkrywkowo w latach 1954 – 1974. Eksploatację wznowiono w 1983 r. Złożo było częściowo zawodnione, a eksploatacja odbywała się spod wody. Obecnie wyrobiska po tej kopalni są wykorzystywane jako stawy dla wędkarzy. Od 2014 r. rozpoczęto eksploatację w zachodniej części złoża.

Czczott-Wschód złożo węgla kamiennego o powierzchni 2908 ha. Węgiel występuje w warstwach łaziskich i orzeskich. Miąższość serii złożowej waha się od 465 do 950 m. Zawartość popiołu waha się od 8,99 do 24,53%, średnio 16,87%, a zawartość siarki od 0,61% do 1,57%, średnio 1,08%. Wartość opałowa mieści się w przedziale od 21611 do 26741 kJ/kg, średnio wynosząc 24483 kJ/kg. Złożo to nie było eksploatowane.

Oświęcim-Polanka 1 to nowo udokumentowane złożo węgla kamiennego o powierzchni 4204 ha. Prace na udokumentowaniu tego złoża prowadziła spółka Kopex-Ex-Coal Sp. z o.o., złożo zostało udokumentowane w 2012 r., w związku z chęcią zagospodarowania tego złoża w przyszłości. Złożo węgla kamiennego „Oświęcim-Polanka 1” jest złożem wielopokładowym, o zmiennej miąższości i jakości pokładów oraz skomplikowanej tektonice i z tego powodu zostało zaliczone do II grupy zmienności złóż. Pokłady węgla zalegają na głębokości od około 250 do 650 m (głębokość dokumentowania) i zapadają łagodnie na północ pod kątem 4 - 10°, lokalnie większym. Złożo pocięty jest uskokami o dużych zrzutach od 100 do około 200 m. W złożu „Oświęcim - Polanka 1” udokumentowano 17 pokładów węgla kamiennego. Warstwy te zostały zaliczone do krakowskiej serii piaskowcowej: warstwy libiąskie (westfal D), warstwy łaziskie (westfal C) i seria mułowcowa: warstwy orzeskie (westfal B), przy czym pokłady warstw libiąskich nie są dokumentowane ze względu na niewielki zasięg występowania. Złożo węgla kamiennego „Oświęcim-Polanka 1” charakteryzuje się następującymi parametrami jakościowymi:

- zawartość popiołu od 4,70 do 31,19%,
- wartość opałowa od 18 248 do 29 030 kJ/kg,
- zawartość siarki całkowitej waha się od 0,51 do 12,04%,
- gęstość przestrzenna waha się od 1,29 do 1,55 g/cm³.

Średnie wartości ww. parametrów przedstawiają się następująco:

- zawartość popiołu 13,08%,
- wartość opałowa 23647 kJ/kg,
- zawartość siarki całkowitej 1,41%,
- gęstość przestrzenna 1,35 g/cm³.

W dokumentowanym złożu stwierdzono występowanie węgla: płomiennego typu 31.1, 31.2 i gazowo – płomiennego typu 32.1. Zasoby węgla kamiennego w złożu „Oświęcim-Polanka 1” obliczone według stanu

na dzień 31.12.2012 r. do głębokości 650 m wynoszą 534 002 tys. ton. W złożu udokumentowano tylko zasoby bilansowe

XI.2. Tereny górnicze

W myśl ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* na obszarze objętym studium zostało wyznaczonych siedem obszarów i terenów górniczych: Bieruń II (KWK Piast), Libiąż IV (KWK Janina), Brzeszcze II (KWK Brzeszcze), Stawy Monowskie 2, Rajsco 2 i Buczaki I (eksploatacja kruszyw). Niewielki północno-zachodni fragment gminy znajduje się w granicach terenu górniczego Piast II, w którym eksploatację prowadzi KWK Piast z siedzibą w Bieruniu.

Zgodnie z mapami przedstawionymi przez KWK Piast wpływy eksploatacji uwidocznia się do 2020 r. I i II kategoria terenu górniczego wystąpią na niewielkim fragmencie sołectwa Babice, w rejonie Chropania. Uwidocznia się tu wyłącznie kategorie terenu górniczego, osiadań zaś brak, wystąpią one po północnej stronie Wisły na terenie miasta Bieruń. Po 2020 r. KWK Piast nie przewiduje wystąpienia jakichkolwiek wpływów eksploatacji.

W terenie górniczym Libiąż IV nie wystąpią osiadania terenu na terenie gminy, te tereny górnicze obejmują tylko niewielkie skrawki gminy.

Południowe części sołectw Harmężę i Rajsco objęte są wpływami eksploatacji prowadzonej przez KWK Brzeszcze z siedzibą w Brzeszczach. Dla potrzeb eksploatacji wyznaczono obszar i teren górniczy Brzeszcze II. W południowej części Harmęży wpływy eksploatacji obejmują tereny niezabudowane. Przedsiębiorca górniczy planuje tu wystąpienie III kategorii terenu górniczego oraz osiadań do 0,5 m. Wokół szybu „Andrzej” utworzono filar ochronny w związku z czym nie występują tu wpływy eksploatacji. O wiele większe wpływy przewiduje się w południowej części Rajska. W rejonie stawów Strzelec Duży i Gliniak wystąpią osiadania do 6,5 m oraz czwarta kategoria terenu górniczego. Te tereny w większości nie są zabudowane. Na terenach zabudowanych, a więc w rejonie ul. Tarninowej czy ul. Cegielnianej wystąpi II kategoria terenu górniczego oraz osiadania do 3 metrów.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

XII.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłami wody pitnej dla gminy Oświęcim są:

1. stacja uzdatniania wody „Zasole” składająca się z 13 studni kopano – wierconych, o głębokości od 10 do 13 m. Bazuje na wodach infiltracyjnych rzeki Soły, a średnia wydajność stacji wynosi $Q_{sr} = 9000 \text{ m}^3/\text{d}$. Stacja ta zaopatruje sołectwa Rajsco, Pławy, Harmężę, Brzezinka, Babice, Broszkowice i Stawy Grojeckie,
2. stacja uzdatniania wody „Zaborze” składająca się z 11 studni wierconych, o głębokości od 10 do

27 m, których średnia sumaryczna wydajność wynosi $Q_{sr} = 6000 \text{ m}^3/\text{d}$. Stacja ta zaopatruje sołectwa Zaborze, Poręba Wielka, Włosienica, Stawy Monowskie i Dwory II,

3. wodociąg grupowy „KRAK”, zasilany wodą pobieraną ze zbiornika Czaniec i uzdatnianą na stacji wodociągowej w Kobiernicach, który zaopatruje sołectwa Grojec i Łazy (jest on również docelowym źródłem wody dla gmin Osiek i Chełmek oraz dla Libiąża i Chrzanowa).

Gmina Oświęcim zaopatrywana jest w wodę do picia i potrzeb gospodarczych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Oświęcimiu, które od roku 1998 jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, udziałem miasta Oświęcim i gminy Oświęcim. Cechą charakterystyczną systemu zaopatrzenia w wodę na tym terenie jest silne powiązanie z gminami sąsiednimi, a szczególnie z miastem Oświęcim.

Przez obszar gminy przebiegają również magistralne sieci wodociągowe:

1. z południa na północ – wodociągu „KRAK” o średnicy $\varnothing 1000 \text{ mm}$,
2. ze wschodu na zachód:
 - a) wodociąg przerzutowy wody surowej z rzeki Skawy o średnicy $2 \times \varnothing 1400 \text{ mm}$,
 - b) wodociąg przerzutowy wody surowej z rzeki Soły i Skawy o średnicy $3 \times \varnothing 1200 \text{ mm}$,
3. ujęcie jazowe – przerzutowe (w Broszkowicach) do zbiornika Dzieckowice.

Długość czynnej sieci wodociągowej (rozdzielczej) na terenie gminy wynosiła 170 km, a liczba przyłączy wodociągowych wynosiła 4484 sztuk. Z sieci wodociągowej korzystało 17090 mieszkańców gminy, tj. 96,9% ogółu ludności¹².

XII.2. Odprowadzanie ścieków

Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta. Kanalizacja sanitarna obejmuje swoim zasięgiem jedynie sołectwo Zaborze, a długość czynnej sieci wynosiła 15,1 km. Do istniejącej sieci kanalizacyjnej podłączone były 474 budynki, co umożliwiało korzystanie z niej 2473 mieszkańców, tj. 14% ogółu mieszkańców gminy.

Ścieki sanitarne odprowadzane są do Miejsko – Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków sp. z o.o. w Oświęcimiu będącej współwłasnością firmy chemicznej Synthos S.A. oraz miasta Oświęcim. Oczyszczanie ścieków obejmuje procesy mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania, a jej przepustowość wynosi $45000 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Oczyszczalnia pracuje z 61% obciążeniem, zaś odbiornikiem ścieków jest potok Macocha-Poręba (Włosienica), uchodzący do nowo wybudowanego kanału lateralnego „Dwory-Las” i dalej do Wisły.

Gmina Oświęcim rozpoczęła już budowę kanalizacji sanitarnej dla sołectw Babice, Broszkowice i Brzezinka. W sołectwie Harmężę realizowana jest oczyszczalnia ścieków o wydajności docelowej $176 \text{ m}^3/\text{d}$, wraz z systemem kanalizacji sanitarnej. Na pozostałym obszarze gminy Oświęcim ścieki są gromadzone w przydomowych zbiornikach na nieczystości. Nieszczelne lub przelewowe szamba oraz nawożenie użytków

¹² Stan na 31.XII.2011 r., dane GUS.

rolnych ściekami jest główną przyczyną zanieczyszczenia gruntu, wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy. Problem ten powinno rozwiązać szybkie skanalizowanie pozostałej części gminy. Ścieki z budynków użyteczności publicznej są wywożone taborem asenizacyjnym do stacji zlewnej zlokalizowanej w pobliżu M-POŚ w Oświęcimiu.

XII.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Na obszarze gminy znajdują się następujące gazociągi (magistralne sieci gazowe) i obiekty systemu przesyłowego gazu :

1. gazociągi wysokoprężne:
 - a) DN 500 PN, 4,0 MPa relacji Oświęcim – Szopienice – Tworzeń,
 - b) DN 500 PN 6,3 MPa relacji Zelczyna – Oświęcim,
 - c) DN 400 PN 2,5 MPa relacji Oświęcim – Radlin,
 - d) DN 400 PN 6,3 MPa relacji Oświęcim – Komorowice,
 - e) DN 150 PN 2,5 MPa relacji Oświęcim – Kęty,
 - f) DN 150 PN 2,5 MPa relacji Oświęcim – Kęty, odgałęzienie do stacji redukcyjno – pomiarowej (SRP) 1° Grojec,
 - g) DN 100 PN 2,5 MPa relacji Oświęcim – Radlin, odgałęzienie do SRP 1° Rajsko,
 - h) DN 200/350 CN 2,5 MPa relacji Dulowa – Oświęcim,
2. stacje redukcyjno – pomiarowe (SRP):
 - a) 1° Grojec o wydajności $Q=1\ 500\ \text{nm}^3/\text{h}$,
 - b) 1° Rajsko o wydajności $Q=3\ 150\ \text{nm}^3/\text{h}$,
3. węzeł Zaborze o wydajności $Q=360\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$,
4. stacja pomiarowa Rajsko.

Długość czynnej sieci gazowej (sieć średnioprężna, rozdzielcza) wynosiła 145,3 km, a liczba czynnych podłączeń do budynków 3162 sztuki. Z sieci gazowej korzystało 12078 mieszkańców, co stanowiło około 68,5% mieszkańców gminy. Gaz do ogrzewania mieszkań wykorzystywało 1591 odbiorców zużywając do tego celu 1433,2 tys m³ gazu.

Zaopatrzeniem w ciepło zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Oświęcimiu, które nie posiada własnych kotłowni, zakupując potrzebne ciepło w Elektrociepłowni EC-1 należącej do przedsiębiorstwa *Synthos Dwory 7 sp. z o.o. sp. K.A.* Sumaryczna długość sieci C.O. wynosi 45,7 km, a zasięg obsługi przez system centralnego ogrzewania obejmuje zaledwie około 5% całej powierzchni gminy i około 7% ogółu liczby mieszkańców. Pozostała, przeważająca część zabudowy na obszarze gminy posiada własne, indywidualne źródła zaopatrzenia w ciepło, często o przestarzałej konstrukcji (kotły komorowe tradycyjne o sprawności nie przekraczającej 65%)

XII.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na obszarze gminy znajdują się następujące obiekty krajowego systemu elektroenergetycznego:

1. stacja elektroenergetyczna 220/100 kV Poręba,
2. linie elektroenergetyczne:
 - a) 220 kV relacji Byczyna – Poręba, Poręba – Czeczott,
 - b) 220 kV relacji Bieruń – Komorowice, Byczyna – Poręba,
 - c) 220 kV relacji Bieruń – Komorowice, Poręba – Czeczott,
 - d) 220 kV relacji Byczyna – Bujaków,
 - e) 110 kV relacji Poręba – Dwory 1, Poręba – Dwory 2,
 - f) 110 kV relacji Poręba – GPZ Zaskawie, Poręba – GPZ Andrychów (z odczepem do Wadowic),
 - g) 110 kV relacji Poręba – GPZ Jawiszowice, Kęty – Poręba,
 - h) 110 kV relacji GPZ Klucznikowice – GPZ Zasole,
 - i) 110 kV relacji GPZ Kęty – GPZ Brzeszcze,
 - j) 110 kV relacji GPZ Brzeszcze – GPZ Zasole.

Gmina otrzymuje energię elektryczną z rozdzielni (głównych punktów zasilania – GPZ):

1. GPZ 110/15 kV Dwory,
2. GPZ 110/15 kV Klucznikowice,
3. GPZ 110/15 kV Zasole,
4. GPZ 110/15kV Chełmek.

Energia elektryczna na teren gminy jest dostarczana liniami napowietrznymi i kablowymi 15 kV, wyprowadzonymi z wymienionych powyżej obiektów elektroenergetycznych. Linie średniego napięcia 15 kV zasilają transformatory 15/0,4 kV, za których pośrednictwem energia elektryczna jest przesyłana odbiorcom poprzez sieć rozdzielczą niskiego napięcia.

XII.5. Komunikacja drogowa i kolejowa

Podstawowy układ drogowo - uliczny gminy tworzą:

1. drogi krajowe:
 - a) nr 44 (DK 44) relacji Gliwice – Tychy – Oświęcim – Skawina – Kraków,
2. drogi wojewódzkie:
 - a) nr 933 (DW 933) relacji Rzuchów – Jastrzębie Zdrój – Pszczyna – Oświęcim – Chrzanów,
 - b) nr 948 (DW 948) relacji Oświęcim – Kęty – Żywiec,
3. drogi powiatowe:
 - a) nr 1864 K – ul. K. Jagiellończyka, Główna (Grojec), ul. Lanckorona (Łazy), ul. Pólka (Poręba Wielka),
 - b) nr 1865 K – ul. Tyszkiewicza (Poręba Wielka),

- c) nr 1866 K – ul. Grottgerówka (Poręba Wielka), ul. Sośnina, Suskiego (Włosienica),
- d) nr 1867 K – ul. Kasztanowa (Grojec), ul. Grojecka (Zaborze),
- e) nr 1868 K – ul. Wilamowicka (Rajsko),
- f) nr 1877 K – ul. Borska, Browarna, Borowskiego (Harmężę), ul. Wojewódzka (Pławy), ul. Pławska, Ofiar Faszyzmu, Niwy, Sportowa (Brzezinka), ul. Greglów, Spacerowa (Brzezinka),
- g) nr 1878 K – ul. Męczeństwa Narodów, Kombatantów (Brzezinka),
- h) nr 1879 K – ul. Grunwaldzka (Babice),
- i) nr 1895 K – ul. Oświęcimska (Dwory II),
- j) nr 1897 K – ul. Pod Górką, Jezioro, Porębska (Zaborze), ul. Wadowicka, Kasztanowa (Polanka Wielka),
- k) nr 1898 K – ul. Centralna (Stawy Monowskie).

Lokalny układ drogowy tworzony jest przez sieć dróg gminnych funkcjonujących jako drogi publiczne klasy „lokalna” lub „dojazdowa”.

Przez teren gminy przebiegają również dwutorowe, zelektryfikowane linie kolejowe pozostające w zarządzie PKP PLK:

- a) nr 93 relacji Trzebinia – Oświęcim – Zebrzydowice (stacja kolejowa w Oświęcimiu),
- b) nr 94 relacji Kraków Płaszów – Oświęcim (przystanek kolejowy we Włosienicy),
- c) nr 138 relacji Katowice – Oświęcim (stacja kolejowa w Oświęcimiu).

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa łącząca kopalnię „Piast” w Bieruniu ze stacją kolejową w Oświęcimiu.

XIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ponadlokalne cele publiczne dotyczą działań o znaczeniu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Cele publiczne szczegółowo określa ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. 1997, nr 115, poz. 741). W przypadku gminy Oświęcim celami publicznymi są:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymanie tych dróg,
- wydzielanie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie,
- budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem,
- budowa i utrzymanie urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków,
- budowa oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronę przed powodzią,

a także regulacja i utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji widnych będących własnością Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,

- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wydobywanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
- zakładanie i utrzymanie cmentarzy.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego ujęto następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowę drogi ekspresowej nr S1 Cieszyn – Pyrzowice, wraz z jej połączeniem z istniejącym układem drogowym (drogą krajową nr 44 – DK 44),
- modernizację drogi krajowej nr 44 (DK 44) wraz obwodnicą Oświęcimia,
- modernizacja dróg wojewódzkich nr 933 i nr 948 (DW 933, DW 948),
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Skoczów – Komorowice – Oświęcim (DN500, 8,4 MPa),
- ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego (rezerwaty przyrody, obszar NATURA 2000, parki kulturowe),
- modernizacja linii kolejowych (wraz z budową sieci światłowodowych).

XIV. WIZJA I CELE ROZWOJU GMINY

1. Głównym celem rozwoju przestrzennego jest harmonijny, równomierny rozwój całej gminy z jej podstawowymi funkcjami. ze szczególnym uwzględnieniem funkcji rolniczej i funkcji turystycznej, przy zachowaniu wartości kulturowych, powstrzymaniu degradacji oraz przywracaniu walorów środowiska naturalnego. Osiągnięcie celu głównego jest możliwe poprzez realizację celów strategicznych długo i średniookresowych jakimi są:
 - 1) rozwój bazy ekonomicznej gminy:
 - a) rozwój działalności gospodarczej – przemysłowej, drobnej przedsiębiorczości, usługowej, jako istotnych źródeł utrzymania mieszkańców gminy,
 - b) rozwój produkcji rolniczej oraz przetwórstwa rolnego, o kierunkach dostosowanych do specyficznych warunków gminy, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki rybackiej,
 - 2) poprawa warunków zamieszkania, podnoszenie jakości życia mieszkańców:
 - a) przygotowywanie terenów pod zabudowę (uzbrojenie terenu, prawidłowa obsługa komunikacyjna – normatywne szerokości dróg, propagowanie scaleń i wtórnych podziałów nieruchomości), rozwój funkcji osadniczych na terenach stanowiących strefę podmiejską miasta Oświęcimia,
 - b) rozbudowa i rozwój systemów infrastruktury technicznej ze szczególnym uwzględnieniem kanalizacji sanitarnej,
 - c) modernizacja sieci dróg gminnych oraz ich wyposażenie w chodniki/ścieżki rowerowe,
 - 3) ochrona wartości środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu:
 - a) wyeliminowanie zagrożeń dla środowiska wynikających z procesów wytwórczych i działalności komunalnej ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji,
 - b) ochronę dolin rzek i potoków poprzez utrzymanie ich naturalnego charakteru w celu ochrony terenów potencjalnie zalewowych, ochronę terenów prawnie chronionych, zalesionych, rolnych, rezerwatów, zabezpieczenie osuwisk, prowadzenie dolesień i zadrzewień,
 - c) rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
 - d) wprowadzanie nowych elementów kompozycyjnych wiążących w całość strukturę architektoniczno – krajobrazową poszczególnych zespołów zabudowy (nowe obiekty, mała architektura, zieleń),
 - e) ochronę kulturowych wartości środowiska.

XV. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. Realizacja zabudowy i przekształcenia terenów prowadzone będą na podstawie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koordynujących racjonalne i ekonomiczne wykorzystanie terenu oraz zapewnienie ładu przestrzennego.
2. Podejmowanie działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców w tym poprawa i rozwój warunków zamieszkiwania (program likwidacji niskiej emisji), rozwijanie działalności usług podstawowych, doskonalenie, poprawa poziomu wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, właściwa obsługa ludności w zakresie infrastruktury społecznej oraz zgodna z warunkami technicznymi obsługa komunikacyjna:
 - a) budowa drogi krajowej S1 (klasy ekspresowa) wraz z budową obwodnicy miasta Oświęcimia w ciągu drogi krajowej nr 44 (DK44) spowoduje istotne przekształcenia istniejącego układu komunikacyjnego. Wpłyne to na zmianę warunków powiązania gminy z otoczeniem oraz spowoduje wzrost walorów ekonomicznych niektórych fragmentów gminy usytuowanych w obrębie planowanego węzła drogi S1 z drogami niższych klas,
 - b) realizacja nowych, normatywnych dróg obsługujących tereny zabudowy i poprawa obsługi komunikacyjnej istniejących terenów mieszkaniowych spowoduje wzrost atrakcyjności gminy jako terenu osadniczego,
 - c) uzupełnienie sieci kanalizacyjnej na całym obszarze jednostki będzie źródłem poprawy stanu sanitarnego wód powierzchniowych oraz gleby,
 - d) realizacja zabudowy uzupełniającej oraz nowe tereny mieszkaniowe spowodują wzrost zainteresowania inwestowaniem na obszarze gminy.
3. Ochrona istniejących wartości środowiska przyrodniczego, krajobrazu, istniejącego dziedzictwa kulturowego oraz efektywne ich wykorzystanie:
 - a) zachowany zostanie układ (lokalnych) korytarzy ekologicznych,
 - b) ochrona terenów otwartych i zalewowych przed zabudową, lub jej ograniczanie na tych terenach (sołectwo Broszkowice),
 - c) powierzchnia lasów docelowo ulec winna powiększeniu, szczególnie w obszarach objętych ochroną. Procesem zalesiania powinny być objęte gleby o niskich klasach bonitacyjnych oraz o niskiej wartości przyrodniczej i przydatności rolniczej,
 - d) obszary zurbanizowane i wskazane do urbanizacji w znacznej mierze oddzielone będą od korytarzy ekologicznych poprzez obszary rolniczo – ekologiczne, na których zabudowa będzie zabroniona lub ograniczona,
 - e) obiekty i obszary zabytkowe, jak również walory przyrodnicze gminy będą efektywnie

wykorzystywanie do promocji gminy,

4. racjonalne i efektywne wykorzystanie wartości użytkowych i technicznych istniejącego zagospodarowania:
 - a) rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych gminy polegał będzie na porządkowaniu i uzupełnianiu istniejącej struktury z ograniczeniem zajmowania nowych terenów,
 - b) w poszczególnych jednostkach, w nawiązaniu do istniejących obiektów usługowych i użyteczności publicznej realizowane będą zespoły usługowe w których kształtowane przestrzenie publiczne umożliwią większą integrację mieszkańców i identyfikację przestrzenną.

XVI. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

1. Rozwój gminy projektuje się przy ustaleniu podziału jego obszaru na tereny o różnej polityce przestrzennej, dla których wyznaczono kierunki zmian i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Są to następujące obszary funkcjonalne oznaczone na rysunku ustaleń studium symbolami:
 - 1) **MNZ** – obszary zabudowy ekstensywnej, jednorodzinnej i zagrodowej,
 - 2) **MU** – obszary mieszkaniowo – usługowe,
 - 3) **MW** – obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie wielorodzinnej,
 - 4) **MN** – obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie jednorodzinnej,
 - 5) **U** – obszary usług,
 - 6) **US** – obszary sportu i rekreacji,
 - 7) **P** – obszary działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej,
 - 8) **PG** – obszary powierzchniowej eksploatacji surowców,
 - 9) **R** – obszary użytków rolnych,
 - 10) **RL** – obszary użytków rolnych z możliwością zalesienia,
 - 11) **RPO** – obszary rolniczego wykorzystania wód – stawy hodowlane,
 - 12) **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
 - 13) **ZC** – obszary cmentarzy,
 - 14) **Zł** – obszary dolin cieków, zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzewień,
 - 15) **ZL** – obszary lasów,
 - 16) **W** – obszary wód powierzchniowych,
 - 17) **IT** – obszary urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
 - 18) **KK** – tereny kolejowe.
2. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się etapowanie wyznaczania terenów pod zabudowę.

3. Granice terenów dróg publicznych, pokazane na rysunku studium, mogą ulegać zmianie w planie miejscowym w zakresie wynikającym z optymalizacji przebiegu dróg (ze względu na m.in. ukształtowanie terenu, stan jego zagospodarowania, czynniki ekonomiczne) lub ze sporządzonych projektów budowlanych albo z decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej ustalającej inne granice planowanych elementów układu drogowego.
4. Szczegółowe ustalenia dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych:

XVI.1. **Obszary zabudowy ekstensywnej, jednorodzinnej i zagrodowej – MNZ**

- 1) Funkcją dominującą obszarów zabudowy ekstensywnej (**MNZ**) jest funkcja mieszkaniowa z usługami jako uzupełnieniem. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki mieszkalne, gospodarcze wraz z usługami oraz infrastrukturą komunikacyjną (garaże, parkingi),
 - b) zabudowę zagrodową i inwentarską,
 - c) budynki rzemieślnicze i produkcyjne nieuciążliwe dla otoczenia,
 - d) tereny i obiekty sportowo-rekreacyjne,
 - e) budynki i obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty sakralne,
 - f) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - g) zieleń urządzoną i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 0,7,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie - 30%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 12 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) każdy teren przeznaczony do zabudowy musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
 - b) ochrona obiektów zabytkowych oraz ich historycznego układu wraz z towarzyszącą zielenią; możliwe jest przeprowadzanie remontów i modernizacji obiektów, z ewentualnymi zmianami funkcji oraz dostosowaniem standardów użytkowych i wyposażenia do potrzeb współczesnych,
 - c) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, głównie:
 - modernizacja terenów w ciągach komunikacyjnych (poszerzenia dróg i ulic), wyznaczenie tras rowerowych, realizacja chodników oraz zagospodarowanie terenów zielenią),
 - realizacja w nowych oraz uzupełnienie istniejących zespołów mieszkaniowych o wewnętrzny układ komunikacyjny tworzony na zasadzie układów przejazdowych i unikaniu układów dróg ślepych, bez przejazdu,
 - realizacja niezbędnej ilości miejsc parkingowych szczególnie towarzyszących funkcji usługowej; użytkownicy poszczególnych działek powinni mieć wyznaczone miejsca do

- parkowania oraz garażowania pojazdów w obrębie tych działek,
- d) wyposażenie terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych; do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej dopuszczenie rozwiązań indywidualnych, w tym z zastosowaniem szczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków,
 - e) na terenach stref ochronnych i izolacyjnych od sieci infrastruktury technicznej zachowanie warunków wynikających z przebiegu sieci.

XVI.2. **Obszary mieszkaniowo – usługowe MU**

- 1) Funkcją obszarów mieszkaniowo – usługowych (**MU**) jest funkcja mieszkaniowa oraz usługowa. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki mieszkalne i gospodarcze wraz z infrastrukturą komunikacyjną (garaże, parkingi),
 - b) budynki usługowe, handlowe, produkcyjne oraz rzemieślnicze nieuciążliwe dla otoczenia,
 - c) tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne,
 - d) budynki i obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty sakralne,
 - e) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - f) zielenią urządzonej i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 1,5,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 15%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 16 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) każdy teren przeznaczony do zabudowy musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
 - b) ochrona obiektów zabytkowych oraz ich historycznego układu wraz z towarzyszącą zielenią; możliwe jest przeprowadzanie remontów i modernizacji obiektów, z ewentualnymi zmianami funkcji oraz dostosowaniem standardów użytkowych i wyposażenia do potrzeb współczesnych,
 - c) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, głównie:
 - modernizacja terenów w ciągach komunikacyjnych (poszerzenia dróg i ulic), wyznaczenie tras rowerowych, realizacja chodników oraz zagospodarowanie terenów zielenią),
 - realizacja w nowych oraz uzupełnienie istniejących zespołów mieszkaniowych i usługowych o wewnętrzny układ komunikacyjny celem ograniczania liczby bezpośrednich włączeń do drogi krajowej i dróg wojewódzkich. Układ ten winien być tworzony na zasadzie układów przejazdowych i unikania układów dróg ślepych, bez przejazdu,
 - realizacja niezbędnej ilości miejsc parkingowych szczególnie towarzyszących funkcji usługowej; użytkownicy poszczególnych działek powinni mieć wyznaczone miejsca do

- parkowania oraz garażowania pojazdów w obrębie tych działek,
- d) wyposażenie terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych; do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej dopuszczenie rozwiązań indywidualnych, w tym z zastosowaniem szczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków,
 - e) na terenach stref ochronnych i izolacyjnych od sieci infrastruktury technicznej zachowanie warunków wynikających z przebiegu sieci.

XVI.3. **Obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie wielorodzinnej – MW**

- 1) Funkcją dominującą obszarów mieszkaniowo – usługowych o przeważającej zabudowie wielorodzinnej (**MW**) jest funkcja mieszkaniowa oraz usługowa. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki mieszkalne wielorodzinne oraz infrastrukturę komunikacyjną (garaże, parkingi),
 - b) budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie zwartej (szeregowej, atrialnej itp.),
 - c) budynki usługowe oraz budynki użyteczności publicznej,
 - d) tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne,
 - e) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - f) zieleń urządzonej i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 4,0,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 10%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 25 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) każdy teren przeznaczony do zabudowy musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
 - b) ochrona istniejących zespołów zieleni urządzonej niskiej oraz wysokiej (zadrzewień),
 - c) realizacja elementów małej architektury i atrakcyjnej ogólnodostępnej przestrzeni w otoczeniu zabudowy usługowej przy wykorzystaniu zieleni do eksponowania obiektów,
 - d) realizacja niezbędnych urządzeń z zakresu komunikacji, w tym modernizacja terenów w ciągach komunikacyjnych (poszerzenia dróg i ulic), wyznaczenie tras rowerowych, realizacja chodników, parkingów, garaży,
 - e) wyposażenie terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych,
 - f) na terenach objętych obowiązującymi strefami ochronnymi i technicznymi – zachowanie wynikających stąd warunków.

XVI.4. Obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie jednorodzinnej – MN

- 1) Funkcją dominującą obszarów mieszkaniowo – usługowych o przeważającej zabudowie jednorodzinnej (**MN**) jest funkcja mieszkaniowa wraz z towarzyszącą funkcją usługową. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki mieszkalne, gospodarcze, wraz z usługami, handlem oraz infrastrukturą komunikacyjną (garaże, parkingi),
 - b) budynki usługowe oraz rzemieślnicze nieuciążliwe dla otoczenia,
 - c) tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne,
 - d) budynki i obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty sakralne,
 - e) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - f) zieleń urządzonej i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 1,0,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 25%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 12 m, z dopuszczeniem wyższych dominant przestrzennych.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) każdy teren przeznaczony do zabudowy musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
 - b) likwidacja zagospodarowania i użytkowania terenu naruszającego funkcję obszaru oraz obiektów i zabudowy, które utraciły wartość techniczną i użytkową, a nie przedstawia wartości kulturowych,
 - c) utrzymanie istniejącej, nowe nasadzenia i pielęgnacja zieleni publicznej; realizacja elementów małej architektury i atrakcyjnej ogólnodostępnej przestrzeni w otoczeniu zabudowy usługowej; wykorzystywanie zieleni do wyeksponowania lub przesłaniania obiektów,
 - d) zapewnienie dostępności komunikacyjnej terenów, głównie:
 - modernizacja terenów w ciągach komunikacyjnych (poszerzenia dróg i ulic), wyznaczenie tras rowerowych, realizacja chodników oraz zagospodarowanie terenów zielenią),
 - realizacja w nowych oraz uzupełnienie istniejących zespołów mieszkaniowych o wewnętrzny układ komunikacyjny tworzony na zasadzie układów przejazdowych i unikaniu układów dróg ślepych, bez przejazdu,
 - realizacja niezbędnej ilości miejsc parkingowych szczególnie towarzyszących funkcji usługowej; użytkownicy poszczególnych działek powinny mieć wyznaczone miejsca do parkowania oraz garażowania pojazdów w obrębie tych działek,
 - e) wyposażenie terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych; do czasu realizacji

sieci kanalizacyjnej dopuszczenie rozwiązań indywidualnych, w tym z zastosowaniem szczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków,

- f) na terenach stref ochronnych i izolacyjnych od sieci infrastruktury technicznej zachowanie warunków wynikających z przebiegu sieci.

XVI.5. **Obszary usług – U**

- 1) Funkcją dominującą obszarów usług (**U**) jest funkcja usługowa. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki handlowe, usługowe oraz rzemieślnicze,
 - b) budynki mieszkalne towarzyszące funkcji usługowej,
 - c) obiekty i urządzenia o funkcji produkcyjnej, nieuciążliwe dla otoczenia,
 - d) budynki i obiekty użyteczności publicznej,
 - e) obiekty i urządzenia obsługi samochodów, w tym parkingi, garaże i stacje paliw,
 - f) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - g) zielenią urządzoną i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 4,0,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 10%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 20 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) każdy teren przeznaczony do zabudowy musi mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej,
 - b) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach realizacji inwestycji,
 - c) eliminacja (odzyskiwanie wolnych terenów pod nowe inwestycje):
 - użytkowania i zagospodarowania terenu sprzecznego z funkcjami obszaru,
 - zabudowy, której wartość techniczna lub użytkowa zostały utracone, a nie przedstawiają wartości zabytkowej,
 - obiektów tymczasowych lub gospodarczych, zwłaszcza zabudowy o niskich walorach estetycznych bądź blokujących tereny cenne z punktu widzenia możliwości ich wykorzystania na cele usługowe bądź inne, zgodne z funkcją strefy,
 - d) wyposażenie obszarów w urządzenia obsługujące z zakresu komunikacji, w tym:
 - realizacja sieci ulicznej wyprzedzająco w stosunku do nowych inwestycji,
 - modernizacja i uzupełnianie sieci dróg i ulic o niezbędne poszerzenia jezdni, wyznaczenie normatywnych pasów ruchu dla rowerzystów, urządzenie chodników z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, urządzenie zieleni towarzyszącej,
 - e) wyposażenie terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną, ze szczególnym uwzględnieniem

- sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych,
- f) na terenach stref ochronnych i izolacyjnych od sieci infrastruktury technicznej zachowanie warunków wynikających z przebiegu sieci,
 - g) możliwość realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m² w strefach oznaczonych graficznie na rysunku nr 3 studium,
 - h) dopuszcza się możliwość zachowania (przebudowa, rozbudowa i modernizacja) istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

XVI.6. **Obszary sportu i rekreacji – US**

- 1) Funkcją dominującą obszarów sportu i rekreacji (**US**) jest funkcja wypoczynkowa, rekreacyjna i sportowa. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) obiekty i urządzenia sportowo – rekreacyjne i rehabilitacyjne (np. baseny, boiska piłkarskie, stadiony lekkoatletyczne, hale sportowe, itp.),
 - b) budynki i obiekty użyteczności publicznej,
 - c) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (parkingi),
 - d) zielenią urządzonej i obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 3,0,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie - 40%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 16 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) utrzymanie, rozbudowa, modernizacja i realizacja nowych obiektów i urządzeń sportowych oraz obiektów towarzyszących (wypożyczalnie sprzętu, szatnie, przebieralnie, sanitariaty, obiekty małej gastronomii itp.), z dopuszczeniem urządzeń turystyczno – rekreacyjnych,
 - b) utrzymanie i realizacja publicznej zieleni urządzonej o charakterze parkowym oraz uzupełnienie o ciągi spacerowe, trasy rowerowe oraz miejsca wypoczynku,
 - c) wyposażenie terenu w urządzenia komunikacyjne (parkingi) oraz zaplecze higieniczno – sanitarne,
 - d) utrzymanie oraz wyposażenie terenu i obiektów w niezbędną infrastrukturę techniczną.

XVI.7. **Obszary działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej – P**

- 1) Funkcją dominującą obszarów o symbolu **P** jest działalność produkcyjna, składowa, magazynowa i usługowa. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) zakłady produkcyjne, bazy, składy, magazyny, w tym handel hurtowy,
 - b) urządzenia i obiekty obsługi komunikacji kołowej, w tym stacje paliw,
 - c) tereny i obiekty sportowo – rekreacyjne,

- d) urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi,
 - e) budynki biurowe, socjalne,
 - f) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - g) zieleń urządzoną i izolacyjną, obiekty małej architektury,
 - h) dopuszcza się utrzymanie (rozbudowa, przebudowa, modernizacja) istniejącej zabudowy mieszkaniowej,
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
- a) maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 4,0,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 5%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 25 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego obszarów P:
- a) harmonijnie wpisywać w istniejący krajobraz dbając o unikanie tworzenia obiektów o nadmiernej kubaturze i wysokości,
 - b) realizacja zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
 - c) wyprzedzające wyposażenie terenu w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną; zapewnienie dojazdu do terenu prowadzenia działalności gospodarczej oraz wyznaczenie miejsca parkowania bądź garażowania pojazdów w obrębie działek poszczególnych użytkowników,
 - d) wyprzedzające wyposażenie terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną w stosunku do realizowanej działalności gospodarczej; realizacja sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych.

XVI.8. Obszary powierzchniowej eksploatacji surowców – PG

- 1) Funkcją dominującą obszarów o symbolu **PG** jest powierzchniowa eksploatacja surowców naturalnych. W obrębie obszaru można lokalizować:
- a) urządzenia i obiekty służące do pozyskiwania i przeróbki surowców naturalnych,
 - b) zakłady produkcyjne, bazy, składy, magazyny, budynki socjalne,
 - c) urządzenia i obiekty obsługi komunikacji samochodowej,
 - d) urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi,
 - e) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
 - f) zieleń urządzoną i izolacyjną, obiekty małej architektury.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
- a) maksymalną intensywność zabudowy – 0,3,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 30%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 15,0 m, z dopuszczeniem obiektów wyższych ze względów

technologicznych.

- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) utrzymanie istniejących oraz realizacja nowych obiektów i urządzeń zgodnych z funkcją obszaru przy stosowaniu metod zagospodarowania terenu oraz technologii ograniczających uciążliwości oddziaływania na otoczenie,
 - b) obiekty i urządzenia należy harmonijnie wpisywać w istniejący krajobraz dbając o unikanie dalszego tworzenia dominant kubaturowych i wertykalnych,
 - c) realizacja zieleni izolacyjnej, przesłaniającej i uzupełniającej w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, istniejących i projektowanych zespołów zabudowy oraz na granicy obszaru,
 - d) utrzymanie istniejącego oraz wyposażenie terenu w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną; zapewnienie dojazdu do terenu oraz wyznaczenie miejsca parkowania bądź garażowania pojazdów w obrębie obszaru,
 - e) utrzymanie istniejącego uzbrojenia oraz dalsze wyposażenie terenu w niezbędną nowoczesną infrastrukturę techniczną; realizacja sieci kanalizacyjnej oraz stosowanie proekologicznych systemów grzewczych,
 - f) rekultywacja i przekształcanie terenów górniczych po eksploatacji w kierunku wodnym, leśnym, (realizacja stawów, zalesień) lub innym, pozwalającym racjonalnie zagospodarować niecki terenowe.

XVI.9. **Obszary użytków rolnych – R**

- 1) Funkcją dominującą obszarów użytków rolnych (**R**) jest polowa produkcja rolnicza (uprawy polowe, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane). W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) drogi dojazdowe, gospodarcze, wewnętrzne, ścieżki rowerowe,
 - b) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) przeznaczenie terenów pod uprawy polowe oraz produkcję rolniczą prowadzone zgodnie predyspozycją gleb oraz zasadami ochrony gruntów,
 - b) zakaz realizacji nowej zabudowy (nie dotyczy sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej),
 - c) dopuszcza się:
 - urządzenia działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, w tym w szczególności – wymagającej zachowania określonych odległości od zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
 - urządzenia związane z gospodarką wodną,
 - wykorzystane terenu dla potrzeb turystyki i wypoczynku, pod warunkiem, że turystyczny

ruch pieszy, rowerowy i konny należy ograniczyć do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras; miejsca rekreacji i wypoczynku uzupełnione zostaną wyłącznie o elementy małej architektury,

- utrzymuje się istniejące przebiegi tras komunikacyjnych oraz sieci infrastruktury technicznej, z możliwością ich przebudowy oraz realizacji nowych połączeń i powiązań (np. nowe powiązania drogowe, linie elektroenergetyczne, telekomunikacyjne, gazociągi, przebiegi połączeń wodociągowych, kanalizacyjnych itp.),
- dopuszcza się możliwość zachowania (przebudowa, rozbudowa i modernizacja) istniejącej zabudowy zagrodowej.

XVI.10. **Obszary użytków rolnych z możliwością zalesienia – RL**

- 1) Funkcją dominującą obszarów przeznaczonych pod zalesienie (**RL**) jest funkcja bioklimatyczna, a do czasu faktycznego zalesienia – uprawy polowe, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) drogi dojazdowe, gospodarcze, wewnętrzne, ścieżki rowerowe,
 - b) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) przeznaczenie terenów pod uprawy polowe oraz produkcję rolniczą prowadzone zgodnie predyspozycją gleb oraz zasadami ochrony gruntów do czasu zalesienia gruntów,
 - b) zakaz realizacji zabudowy,
 - c) dopuszcza się:
 - urządzenia działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, w tym w szczególności – wymagającej zachowania określonych odległości od zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
 - urządzenia związane z gospodarką wodną,
 - wykorzystane terenu dla potrzeb turystyki i wypoczynku, pod warunkiem, że turystyczny ruch pieszy, rowerowy i konny należy ograniczyć do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras; miejsca rekreacji i wypoczynku uzupełnione zostaną wyłącznie o elementy małej architektury,
 - d) utrzymuje się istniejące przebiegi tras komunikacyjnych oraz sieci infrastruktury technicznej, z możliwością ich przebudowy oraz realizacji nowych połączeń i powiązań (np. nowe powiązania drogowe, linie elektroenergetyczne, telekomunikacyjne, gazociągi, przebiegi połączeń wodociągowych, kanalizacyjnych itp.).

XVI.11. Obszary rolniczego wykorzystania wód – stawy hodowlane – RPO

- 1) Funkcją dominującą obszarów stawów hodowlanych o symbolu **RPO** to specjalistyczne ośrodki produkcji rolniczej. W obrębie obszaru można lokalizować:
 - a) budynki produkcyjne oraz rzemieślnicze związane bezpośrednio z hodowlą ryb, nieuciążliwe dla otoczenia,
 - b) zabudowę zagrodową i agroturystyczną (rozbudowa i modernizacja istniejącej zabudowy, możliwość realizacji zabudowy uzupełniającej) oraz obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną,
 - c) drogi dojazdowe, gospodarcze, wewnętrzne, ścieżki rowerowe,
 - d) sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- 2) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalna intensywność zabudowy – 0,4,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 80%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 12 m.
- 3) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania i kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) wykorzystane terenu dla potrzeb turystyki i wypoczynku, zapewnienie niezbędnej obsługi komunikacyjnej,
 - b) utrzymanie i ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych, w tym zieleni niskiej, zadrzewień oraz zakrzewień jako elementów obszaru tworzących podstawowy układ korytarzy ekologicznych gminy i jej otoczenia.

XVI.12. Obszary ogrodów działkowych – ZD

- 1) Funkcją dominującą obszarów ogrodów działkowych (**ZD**) jest funkcja rekreacyjna i estetyczna terenów.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania i kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) zielenią urządzone, ogrodowa wraz z obiektami małej architektury,
 - b) istniejące oraz planowane na terenie ogrodów działkowych urządzenia towarzyszące (altany, działkowe, dom działkowca itp.),
 - c) ścieżki spacerowe, rowerowe, urządzenia rekreacyjne i rozrywkowe, place zabaw dla dzieci, tymczasowe urządzenia estradowe, wystawowe i gastronomiczne,
 - d) usuwanie zagospodarowania terenu kolidującego w sposób istotny z funkcjami strefy,
 - e) możliwość rozbudowy i modernizacji istniejących obiektów,
 - f) wyposażenie terenu w obsługujące sieci infrastruktury technicznej, w tym w szczególności w oświetlenie i niezbędne urządzenia wodociągowe – kanalizacyjne oraz drogi wewnętrzne, parkingi, itp.

- 3) Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów:
 - a) maksymalna intensywność zabudowy – 0,1,
 - b) minimalna powierzchnia terenów czynnych biologicznie – 85%,
 - c) maksymalna wysokość zabudowy – 5 m.

XVI.13. Obszary cmentarzy – ZC

- 1) Obszary o symbolu **ZC** pełnią funkcję cmentarzy.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) utrzymanie i rozbudowa cmentarzy, utrzymanie zieleni na ich terenie,
 - b) wyposażenie terenów w niezbędne obiekty i urządzenia towarzyszące (kaplice cmentarne itp.), urządzenia infrastruktury technicznej (zaopatrzenie w wodę, urządzenia gromadzenia i usuwania odpadów itp.) oraz urządzenia komunikacyjne, (dojazdy, parkingi),
 - c) dopuszcza się lokalizację funkcji usługowych związanych z funkcjonowaniem cmentarza.

XVI.14. Obszary dolin cieków, zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzewień – ZŁ

- 1) Funkcją dominującą obszarów zieleni dolin cieków, zieleni łąkowej o symbolu **ZŁ** jest funkcja bioklimatyczna i krajobrazowa terenów.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) utrzymanie i ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych, w tym zieleni niskiej, zadrzewień oraz zakrzewień jako elementów obszaru tworzących podstawowy układ korytarzy ekologicznych gminy i jej otoczenia,
 - b) wykorzystanie terenów jako użytki zielone (pastwiska, łąki) oraz rolne,
 - c) zakaz sytuowania zabudowy; dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną i infrastrukturą techniczną,
 - d) tereny mogą być wykorzystane dla turystyki, sportu i wypoczynku, przy zachowaniu zasady, że ruch pieszy, rowerowy oraz konny powinien odbywać się po wyznaczonych i urządzonych trasach,
 - e) utrzymuje się istniejące trasy komunikacyjne i ciągi infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich przebudowy oraz uzupełnień (np. nowe powiązania drogowe, telekomunikacyjne, elektroenergetyczne, gazociągi, wodociągowe, kanalizacyjne itp.).

XVI.15. Obszary lasów – ZL

- 1) Obszary o symbolu **ZL** to tereny lasów o dominującej funkcji bioklimatycznej i rekreacyjnej.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) utrzymanie i ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych obszarów tworzących podstawowy zasób przyrodniczy gminy,

- b) zakaz zabudowy; w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się urządzenia związane z gospodarką wodną i leśną,
- c) preferencje dla zwiększenia powierzchni zadrzewionych oraz tworzenia stawów hodowlanych i rekreacyjnych,
- d) tereny mogą być wykorzystane dla turystyki i wypoczynku, przy stosowaniu się do zaleceń służb leśnych oraz zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy, powinien odbywać się na wyznaczonych ścieżkach, z dopuszczeniem względnie swobodnej penetracji terenu,
 - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras,
- e) utrzymuje się istniejące trasy komunikacyjne i ciągi infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień (np. nowe powiązania drogowe, telekomunikacyjne, linie elektroenergetyczne, gazociągi, niezbędne przebiegi przewodów wodociągowych, kanalizacyjnych itp.).

XVI.16. Obszary wód powierzchniowych – W

- 1) Obszary o symbolu **W** to obszary wód powierzchniowych stanowiące istotny element systemu przyrodniczego gminy.
- 2) Ustala się następujące kierunki zagospodarowania oraz kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) ochrona wód przed zanieczyszczeniem obszarowym i punktowym (z gospodarki rolniczej oraz z terenów nieskanalizowanych),
 - b) realizacja zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwerozyjnych oraz urządzeń gospodarki wodnej,
 - c) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi cieków,
 - d) zapewnienie wzdłuż cieków pasów ochronnych o szerokości minimum 5,0 m od ich brzegów, w celu:
 - umożliwienia dostępu do wody w ramach powszechnego korzystania z wód,
 - umożliwienia administratorowi cieków prowadzenia robót związanych z utrzymaniem i konserwacją terenu w korytach cieków,
 - ochrony otuliny biologicznej cieków wodnych,
 - e) utrzymanie zbiorników wodnych i przystosowywanie ich na cele rekreacyjne.

XVI.17. Obszary urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej - IT

- 1) Funkcją dominującą obszarów o symbolu **IT** są urządzenia infrastruktury technicznej.
- 2) Ustala się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego obszarów IT:
 - a) utrzymanie, modernizacja i rozbudowa urządzeń zgodnych z funkcją obszaru oraz realizowanie

nowych urządzeń infrastruktury technicznej, pod warunkiem stosowania technologii nie powodujących uciążliwości do otoczenia,

- b) zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenu; place manewrowe i miejsca parkowania bądź garażowania pojazdów związanych z funkcjonowaniem terenu, powinny być zapewnione na terenach poszczególnych użytkowników,
- c) tworzenie pasów zieleni izolacyjnej z udziałem zadrzewień i zakrzewień, zwłaszcza na styku z terenami mieszkaniowymi i usługowymi.

XVII. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

XVII.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

- 1) W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy:
 - a) przeciwdziałać rozpraszaniu się zabudowy w celu ochrony występujących tu kompleksów rolnych i leśnych,
 - b) zaplanować rozwój urbanistyczny w zespołach i kompleksach uporządkowanych przestrzennie,
 - c) chronić przed zabudową tereny stanowiących korytarze ekologiczne (doliny cieków i lasy),
 - d) zachować istniejące i tworzyć nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

XVII.2. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych

- 1) W zakresie ochrony systemu wód powierzchniowych tworzonego przez ciek układu hydrograficznego Wisły i Soły oraz wód podziemnych ustala się:
 - a) przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i dążenie do poprawy ich klasy czystości poprzez zdecydowane ograniczenie występowania zabudowy bez oczyszczania ścieków bytowych oraz działania ograniczające zanieczyszczenie wód związkami chemicznymi wykorzystywanymi w rolnictwie,
 - b) należy egzekwować obowiązek systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenach nie objętych systemem kanalizacji,
 - c) dążenie do rozbudowy sieci kanalizacyjnej w gminie,
 - d) w strefie 15 m od cieków i zbiorników wodnych (licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej) wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy i innej działalności wywołującej degradację szaty roślinnej,
 - e) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi cieków,
 - f) regulacje techniczne cieków wodnych muszą być ograniczone do niezbędnego minimum, musi zostać zachowana więź hydrologiczna koryt z otoczeniem, a także zachowana ich obudowa biologiczna,

- g) dopuszcza się wykonywanie robót konserwacyjnych, regulacyjnych, a także związanych z ochroną przeciwpowodziową na ciekach występujących na terenie gminy,
 - h) postuluje się zachowanie ciągłości cieków naturalnych oraz ich dolin.
- 2) Dla ochrony stabilności i szczelności wałów przeciwpowodziowych wprowadza się:
- a) zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego po stronie odpowietrznej,
 - b) zakaz przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami lub konno oraz przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,
 - c) zakaz uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału po stronie odpowietrznej,
 - d) zakaz rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby,
 - e) zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie od-powietrznej,
 - f) zakaz uszkodzania darniny lub innych umocnień skarp i korony wałów.
- 3) Odstępstwa od powyższych zakazów możliwe są w przypadkach określonych w przepisach odrębnych.
- 4) Dla ochrony ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych Zasole i Zaborze należy egzekwować powołujące je rozporządzenia.

XVII.3. Ochrona powietrza

- 1) Ochrona powietrza atmosferycznego wymaga:
- a) termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
 - b) wprowadzenia zasady używania do celów grzewczych urządzeń o jak najwyższej sprawności energetycznej, korzystających z paliw niskoemisyjnych. Zasada winna zostać wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej, produkcyjnych, ogrzewanych zbiorowo i nowo realizowanej zabudowy,
 - c) konsekwentnej realizacji polityki zmierzającej do likwidacji tzw. niskiej emisji, czyli małych, lokalnych kotłowni, pieców i palenisk domowych opalanych nieuszlachetnionym węglem wraz z rozbudową sieci ciepłej i gazowej,
 - d) ograniczenia ruchu samochodowego w obszarach intensywnie zabudowanych,
 - e) kształtowania obudowy tranzytowych ciągów komunikacyjnych zielenią, w tym w formie alej i szpalerów drzew.

XVII.4. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym

- 1) Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:

- a) lokalizacja nowej zabudowy, w szczególności wzdłuż głównych dróg, wymaga zachowania odległości zapewniającej ochronę przed hałasem (w zależności od rodzaju tej zabudowy) oraz minimalizowane zasięgu i wpływu negatywnego oddziaływania tych dróg dla nowej zabudowy poprzez stosowanie barier i przegród akustycznych i strefowanie zabudowy – w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy tereny narażone na ponadnormatywne emisje hałasu przeznaczać na takie użytkowania, które nie są objęte ochroną przed hałasem (przemysł, usługi itp.), lub na których dopuszczalne poziomy hałasu mogą być podwyższone (np. tereny mieszkaniowo – usługowe),
- b) poprawy jakości nawierzchni dróg,
- c) eliminowanie i ograniczenie zabudowy w polach elektromagnetycznych linii wysokiego napięcia i stacji transformatorowych,
- d) nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach, w miejscach nie ekspozowanych, przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno – prawnych,
- e) uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania.

XVII.5. Złoża kopalni i warunki ich eksploatacji

- 1) Zgodnie z ustawą Prawo górnicze i geologiczne w studium uwzględniono następujące udokumentowane złoża, obszary i tereny górnicze:

ID Midas	Kopalina	Złoże/ Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/	Stan zagospodarowania
297	Węgiel kamienny	Zator / 6176,23 ha/ 347145 tys. ton	-	Złoże rozpoznane wstępnie
299	Węgiel kamienny	Piast / 4839,38 ha/ 952575 tys. ton	Bieruń II	Złoże zagospodarowane Koncesja: 132/94 Data wydania: 1994-05-30 Termin ważności: 2019-01-31 Użytkownik: KWK "Piast" Kompania Węglowa S.A.
306	Węgiel kamienny	Janina/ 6216,71ha/ 1445291 tys. Ton (złoże poza terenem gminy, na terenie gminy tylko obszar i teren górnicy)	Libiąż IV	Złoże zagospodarowane Koncesja: 190/93 Data wydania: 1993-10-01 Termin ważności: 2016-10-01 Użytkownik: KWK "Janina" Nadwiślańska Spółka Węglowa S.A.

326	Węgiel kamienny	Brzeszcze/ 8215,5 ha/ 2700,92 tys. ton	Brzeszcze II/Brzeszcze IV	Złoże zagospodarowane Koncesja: 12/2004 Data wydania: 2004-09-23 Termin ważności: 2040-09-23 Użytkownik: KWK "Brzeszcze" Kompania Węglowa S.A.
383	Węgiel kamienny	Czeczott/ 2859,45 ha/ 535950 tys. ton	Wola I	Złoże zagospodarowane, eksploatacja zaniechana Koncesja: 164/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: 2020-08-31 Użytkownik: KWK "Piast" Kompania Węglowa S.A.
1075	Węgiel kamienny	Oświęcim-Polanka/ 12968,6 ha/ 1863474 tys. ton	-	Złoże rozpoznane wstępnie
8239	Kruszywa naturalne	Stawy Monowskie/ 27,04 ha/ 3630 tys. ton	Stawy Monowskie	Złoże zagospodarowane Koncesja: SW.V.RE.7515/1-10/08 Data wydania: 2008-05-29 Termin ważności: 2020-12-31 Użytkownik: Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.
8418	Kruszywa naturalne	Rajsko 2/ 6,3 ha/ 3892 tys. ton	Rajsko 2	Złoże zagospodarowane Koncesja: Z1:SR-IX.7422.2.21.2014.BK Data wydania: 2014-10-22 Termin ważności: 2025-12-31 Użytkownik: Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.
8601	Węgiel kamienny	Czeczott-Wschód/ 2848,56 ha/ 434914 tys. ton	-	Złoże rozpoznane szczegółowo
11545	Kruszywa naturalne	Brzeszcze-Buczaki (złoże na terenie gminy Brzeszcze, na terenie gminy Oświęcim tylko teren górniczy)	Buczaki I	Złoże zagospodarowane Koncesja: SR-IX.7422.2.19.2011.RŁ Data wydania: 2011-10-28 Termin ważności: 2026-12-31 Użytkownik: Hydrostal S.A.
16650	Węgiel kamienny	Oświęcim-Polanka 1/ 4204 ha/ 534 002 tys. ton	-	Złoże rozpoznane szczegółowo

Granice złóż, obszarów i terenów górniczych przedstawiono na rysunku ustaleń studium.

- 2) Eksploatacja kruszyw naturalnych w istniejących terenach górniczych prowadzona będzie na podstawie obowiązujących koncesji. Dopuszcza się nowe tereny eksploatacji kruszyw naturalnych Rajsko 2.
- 3) Dopuszcza się rekultywację w kierunku rolnym, leśnym, wodnym lub innym, który umożliwi racjonalne korzystanie z terenu po zakończonej eksploatacji.
- 4) W przypadku wykształcenia się w wyrobiskach cennych zbiorowisk roślinnych, siedlisk dogodnych dla bytowania płazów i ptaków lub odkrycia interesujących form geologicznych miejsce to należy poddać ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie przyrody.

XVII.6. Prawne formy ochrony wartości przyrodniczych

1) W myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku utworzono na obszarze gminy następujące formy ochrony przyrody ożywionej:

a) rezerwat przyrody „Żaki”,

b) obszary NATURA 2000:

- specjalnej ochrony ptaków: Stawy w Brzeszczach PLB120009, Dolina Dolnej Soły PLB120004, Dolina Dolnej Skawy PLB12005,
- specjalnej ochrony siedlisk: Dolna Soła PLH120083,

a) dziewiętnaście pomników przyrody:

I.p. (woj.)	Nr rejestru woj.	L.p. (gm)	Stary nr rejestru woj.	Gatunek	Rodzaj	Data utworzenia	Akt utworzenia	Sołectwo	Działka	Położenie	Obwód (cm)
0641	121306-001	001	198	dąb (3 szt.)	grupa drzew	1968-04-01	Dec. RL-op-8311/68/68 PWRN w Krakowie z dn. 01.04.1968 r.	Zaborze	154	przy przedszkolu	od 390 do 491
0642	121306-002	002	229	dąb (2 szt.)	grupa drzew	1968-05-11	Dec. RL-op-8311/168/68 PWRN w Krakowie z dn. 11.05.1968 r.	Grojec	186/6	w parku wiejskim	520 i 600
0643	121306-003	003	312	lipa	drzewo	1988-12-31	Dec. 262 Woj. Bielsk. z dn. 31.12.1988 r. Rozp. Nr 3/96 Woj. Bielsk. z dn. 04.03.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. Nr 5/96, poz. 36)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku w odl. 60m od dworu	515
0644	121306-004	004	470	kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	drzewo	1995-02-25	Rozp. Nr 3/95 Woj. Bielsk. z dn. 25.02.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. Nr 4/95, poz. 71)	Grojec	182	w parku, przed frontową ścianą pałacu, obok placu zabaw dla dzieci	350
0645	121306-005	005	520	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (4 szt.), lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	3	w parku, obok stawu przy drodze wjazdowej do pałacu	od 269 do 490
0646	121306-006	006	521	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku, w centralnej części, w pobliżu pałacu	400 i 500
0647	121306-007	007	522	dąb szypułkowy (<i>Qercus robur</i>) (1 szt.), jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (1 szt.), lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	na terenie zabytkowego parku, w południowej części	od 355 do 470
0648	121306-008	008	523	klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	w środkowej części parku, przy drodze dojazdowej do pałacu	375

0649	121306-009	009	524	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	północne obrzeże parku, w odl. 20 m na zach. od boiska	307
0650	121306-010	010	525	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Poręba Wielka	2/1	w zachodniej części parku, przy drodze, naprzeciwko zabudowań prywatnych	420
0651	121306-011	011	528	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) (4 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197) Rozp. Nr 3/09 Woj. Małop. z dn. 31.07.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 493, poz. 3697)	Zaborze	154	przy przedszkolu	od 355 do 490
0652	121306-012	012	529	kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>) (1 szt.), dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) (1 szt.), grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w środkowej części parku	od 280 do 450
0653	121306-013	013	530	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w parku, 50 m na pn. od starego kościoła	420
0654	121306-014	014	531	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Grojec	186/6	w parku, na przeciwko budynku Ośrodka Zdrowia	455
0655	121306-015	015	532	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) (2 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w środkowej części parku	od 297 do 300
0656	121306-016	016	533	tulipanowiec amerykański (<i>Liriodendron tulipifera</i>) (1 szt.), miłorząb dwuklapowy (<i>Ginkgo biloba</i>) (1 szt.), magnolia drzewiasta (<i>Magnolia acuminata</i>) (1 szt.)	grupa drzew	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	we wsch. części parku	od 289 do 365
0657	121306-017	017	534	wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w pn części parku, obok ścieżki	300
0658	121306-018	018	535	klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w parku	253
0659	121306-019	019	536	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	1996-12-06	Rozp. Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 06.12.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Bielsk. nr 21, poz. 197)	Rajsko	189	w pn części parku, poza ogrodzeniem, obok szkoły	360

2) W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy respektować ograniczenia nałożone przez rozporządzenia powołujące te formy ochrony przyrody oraz ograniczenia i zalecenia

ustalone w ich planach ochrony.

- 3) Gmina Oświęcim posiada duży potencjał przyrodniczy (doliny cieków, wilgotne łąki, śródpolne zadrzewienia o charakterze łągów lub grądów), nie do końca jeszcze poznany. Zaleca się wyznaczenie obszarowych form ochrony przyrody i ustalenie dla nich indywidualnych form ochrony dla obszarów o cennych wartościach przyrodniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w zależności od potrzeb, uwarunkowań lokalnych oraz nowych odkryć przyrodniczych na terenie gminy. Obszary o których wiadomo obecnie, że posiadają delegację ustawową do utworzenia form ochrony przyrody to Dolina Wisły (jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy, w jego obrębie jako użytki ekologiczne poszczególne starorzecza) oraz proponowane użytki ekologiczne Las Puściny i Las Kmiece Goje.

Powyższą listę nie należy traktować jako zamkniętą, powinna ona być aktualizowana w miarę postępu poznania zasobów przyrodniczych gminy.

- 4) Obejmować formami ochrony przyrody oraz chronić przed zabudową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wymienione w punkcie 3 tereny, a także te siedliska o których jest mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w *sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* (dz. U. z 2001 r. nr 92 poz. 1029).
- 5) W celu ochrony gatunków i siedlisk chronionych w ramach obszarów NATURA 2000, o których mowa w pkt 1b), w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przyjąć następujące zasady:
 - a) zakaz zmiany dotychczasowej funkcji stawów hodowlanych,
 - b) zakaz przeznaczania kolejnych terenów pod lokalizację zabudowy przyczyniającej się do ograniczenia miejsc dogodnych dla łągów i żerowisk oraz płożenia ptaków (za wyjątkiem działań służących prowadzeniu prawidłowej gospodarki rybackiej);
 - c) zakaz prowadzenia regulacji koryta rzeki Soły i eliminacji struktur w obrębie koryta rzeki (wyrwy i skarpy brzegowe, kamieńce, piaszczyste i żwirowe łachy);
 - d) zakaz pozyskiwania piasku i żwiru z koryta rzeki Soły.

XVIII. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Ustala się że ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków kultury współczesnej w procesie rozwoju gminy realizowana będzie poprzez:
 - 1) zachowanie i ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
 - 2) utrzymanie istniejących oraz wyznaczenie nowych stref ochrony konserwatorskiej,
 - 3) ochronę obiektów o charakterze zabytkowym wskazanych do objęcia gminną ewidencją

zabytków.

2. Ustala się ochronę konserwatorską oraz zachowanie obiektów i założeń wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego, do których należą:

- 1) Brzezinka - dawny obóz koncentracyjny „Auschwitz-Birkenau” (nr rej. A-714/95 z 02.08.1995 [A-959/M]),
- 2) Brzezinka - ruiny tzw. ziemniaczarek i kwaszarni przy ul. Piwnicznej (nr rej. A 1205/M, 10.06.2010),
- 3) Grojec - kościół p.w. św. Wawrzyńca (nr rej. A70 z 4.12.1968, aktual. A 277/78 z 27.02.1978 [A836/M]),
- 4) Grojec - zespół pałacowy: pałac, park, resztówka zabudowań gospodarczych (nr rej. A 673/91 z 10.02.1994 [A835/M]),
- 5) Harmężę - zespół dworsko-parkowy (nr rej. A606/94 z 11.10.1994 [A842/M]),
- 6) Poręba Wielka - kościół p.w. św. Bartłomieja, cmentarz wraz z drzewami (nr rej. A118 z 30.04.1934 oraz A364/78 z 17.10.198 [A981/M]),
- 7) Poręba Wielka - dwór, otoczenie, drzewostan (nr rej. A392 z 17.11.1972 oraz A 290/78 z 30.03.1978 [A980/M]),
- 8) Rajsco - pałac, park (nr rej. A 395 z 17.11.1972, aktual. A 286/78 z 24.03.1978 [A879/M]).

Ścisłą ochroną konserwatorską objęte są wymienione zabytki wraz ze strefami ochronnymi określonymi w decyzjach o wpisie do rejestru zabytków.

3. Ustala się ochronę założeń i obiektów w strefie A ochrony konserwatorskiej obejmującej obszary i obiekty szczególnie wartościowe, wpisane do rejestru zabytków. W strefie tej obowiązują następujące ustalenia:

- 1) zakaz lokalizacji obiektu o wysokości większej niż wysokości istniejących obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie lokalizowanej zabudowy,
- 2) ochronę starodrzewu na terenie obszarów objętych ochroną oraz w sąsiedztwie obiektów objętych ochroną konserwatorską w tym kapliczek, figur, krzyży, kościołów, budynków i zespołów budynków,
- 3) nakaz zachowania wysokich walorów architektonicznych zabudowy, w tym również realizowanych okresowo obiektów handlowych, gastronomicznych związanych z imprezami kulturalnymi,
- 4) nakaz utrzymania historycznych dominant architektonicznych z wykluczeniem wprowadzania nowych,
- 5) zakaz lokalizacji jednokondygnacyjnych dobudówek i zabudowy gospodarczej,
- 6) nakaz utrzymania i pielęgnacji istniejącej zieleni przy obiektach zabytkowych oraz przywrócenia i rewaloryzacji zieleni zdegradowanej,
- 7) nakaz wprowadzania naturalnych nawierzchni ulic i placów, rewaloryzacji i uzupełniania

- historycznych nawierzchni brukowych,
- 8) nakaz wprowadzania tradycyjnych materiałów pokryć dachowych (ceramika, łupek, gont, blacha na rąbek stojący). Dopuszcza się pokrycia dachówką cementową w kolorystyce pokryć tradycyjnych (ceglasty, grafit, zieleń) oraz tymczasowo pokrycia bitumiczne,
 - 9) nakaz zachowania istniejących (pierwotnych) podziałów stolarki okiennej i drzwiowej,
 - 10) nakaz zachowania istniejącej (pierwotnej) kolorystyki stolarki okiennej i drzwiowej z dopuszczeniem zastosowania nowych kolorów w przypadku kompleksowej wymiany stolarki,
 - 11) zakaz instalowania urządzeń teletechnicznych stanowiących dominanty w zabudowie,
 - 12) zakaz lokalizacji elementów technicznego wyposażenia budynków (klimatyzatory, anteny satelitarne, przewody dymowe i wentylacyjne itp.) na eksponowanych elewacjach,
 - 13) zakaz montażu banerów reklamowych, transparentów, plakatów na ogrodzeniach nieruchomości, słupach oświetleniowych,
 - 14) zakaz sytuowania wolnostojących urządzeń wielkoformatowych, w tym tablic.
4. Ustala się ochronę założeń i obiektów w strefie W – *stanowi rozpoznany i potencjalny teren badań archeologicznych*. Dla obiektów i obszarów objętych strefą obowiązuje:
- 1) zachowanie istniejącego układu topograficznego,
 - 2) zakaz lokalizacji obiektów budowlanych i budowli naziemnych,
 - 3) dopuszcza się realizację podziemnych sieci infrastruktury technicznej.
5. Ustala się ochronę założeń i obiektów w strefie OW – *obserwacji archeologicznej*. Jest wyznaczana dla każdego stanowiska archeologicznego indywidualnie i swoim zasięgiem obejmuje obszar w najbliższym otoczeniu zabytku archeologicznego.
6. Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Oświęcim:

Babice

1. stanowisko archeologiczne nr 1 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 7 (śląd osadniczy – epoka kamienna),
2. stanowisko archeologiczne nr 2 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 8 (śląd osadniczy – epoka kamienna),
3. stanowisko archeologiczne nr 3 obszar AZP 102-49 nr st. ob. 9 nr st. 3 (śląd osadniczy – epoka kamienna),

Grojec

1. stanowisko archeologiczne i obszar 104-49 nr st. ob. 1 nr rej. A-438/84 grunty pól uprawnych nr 935/1, 935/2, 935/3, 935/4, 935/5, 935/8, 935/9, 935/10, 935/11, 939/1, 939/2, 938, 940, 941 (neolit, kultura łużycka, wczesne średniowiecze),
2. stanowisko archeologiczne 7 obszar AZP 103-49 st. ob. 4 (osadn. późnośredniow. i nowożytny),
3. stanowisko archeologiczne 8 obszar AZP 103-49 st. ob. 5 (epoka kamienna),
4. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 104-49 st. ob. 2 (osada wczesnośredniow. i średniow.),
5. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 104-49 st. ob. 3 (osada z okresu rzymskiego i śląd osady wczesnośredniowiecznej),
6. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 104-49 st. ob. 4 (osada średniowieczna),
7. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 104-49 st. ob. 5 (domniemana osada średniowieczna),
8. stanowisko archeologiczne 6 obszar AZP 104-50 st. ob. 1 (epoka brązu),

Harmęże

1. stanowisko archeologiczne i obszar AZP 103-49 ob. 6 (śląd osadnictwa pradziejowego i z epoki kamienia),

Łazy

1. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 104-50 st. ob. 3 rej. zab. nr A-441/84 nr kat. pgr 101/4,
2. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 104-50 st. ob. 2 (śląd osadnictwa średniowiecznego),

Poreba Wielka

1. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 103-50 st. ob. 7 (śląd osadnictwa z epoki kamiennej i średniowiecznej),
2. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 103-50 st. ob. 10 (śląd osadnictwa, epoka kamienna i średniowieczna),
3. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 103-50 st. ob. 11 (śląd osadnictwa średniowiecznego),
4. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 103-50 st. ob. 12 (osadnictwo późnośredniowieczne),
5. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 103-50 st. ob. 13 (śląd osadnictwa, pradzieje),

Włosienica

1. stanowisko archeologiczne 1 obszar AZP 103-50 st. ob. 4 (osada kultury łużyckiej),
2. stanowisko archeologiczne 2 obszar AZP 103-50 st. ob. 5 (ślady osady epoka kamienia),
3. stanowisko archeologiczne 3 obszar AZP 103-50 st. ob. 6 (ślady osadnictwa - pradzieje i średniowiecze),
4. stanowisko archeologiczne 4 obszar AZP 103-50 st. ob. 8 (śląd osadnictwa - pradzieje),
5. stanowisko archeologiczne 5 obszar AZP 103-50 (ślady osadnictwa – epoka kamienia),

Zaborze

1. stanowisko archeologiczne nr 1 - osada pradziejowa.

7. Na terenie miasta znajdują się również obiekty o charakterze zabytkowym, nie wpisane do rejestru zabytków, figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Lista tych obiektów znajduje się w części A studium, w punkcie V.3. Dla obiektów tych ustala się:

- 1) nakaz stosowania materiałów tradycyjnych np. dla ścian kamień, cegła elewacyjna lub cegła, tynk oraz materiały pomocnicze typu: kamień, drewno, tynk, szkło, stal a na pokrycie dachów gont, dachówki ceramicznej lub innych materiałów dachówko podobnych o kształtach zbliżonych do dachówki (np. blacha, dachówki bitumiczne, cementowe itp.) - w przypadku dachów o spadkach większych niż 15%,
- 2) zakaz stosowania sidingów, blach trapezowych, blach falistych, przęseł z betonowych prefabrykatów jako ogrodzeń,
- 3) nakaz zachowania gabarytów budynku, kształtu dachu, rodzaj pokrycia dachu (o ile zachowany jest pierwotny lub tradycyjny materiał – w razie wymiany pokrycia należy wprowadzić materiał nowy zgodny z tradycyjnym), wystrój architektoniczno-sztukatorski elewacji, zachowana stolarka okienna i drzwiowa, zachowane – o istotnych walorach zabytkowych – wyposażenie i wystrój wnętrz, historyczna kompozycja obiektów,
- 4) nakaz zachowania otoczenia obiektów w granicach ogrodzenia wraz ze starodrzewiem i zielenią komponowaną, ogrodzeniami, nawierzchniami,
- 5) zakaz docieplania budynków od zewnątrz elewacji budynków posiadających cenny wystrój i detal architektoniczny oraz oryginalne wykończenie elewacji,

- 6) zakaz lokalizacji na eksponowanych elewacjach elementów technicznego wyposażenia budynku np. klimatyzatory, anteny, przewody dymowe i wentylacyjne itp.,
- 7) dopuszczenie rozbiórki,
- 8) nakaz zachowania obiektów małej architektury (kapliczki, figury, krzyże przydrożne) wraz z otoczeniem – zabytkowym starodrzewiem wkomponowanym w otoczenie obiektu,
- 9) dopuszczenie przeniesienia istniejących kapliczek i krzyży przydrożnych, jedynie w przypadku lokalizacji nowych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- 10) nakaz zachowania całości cmentarza wraz z układem przestrzennym, rozplanowaniem, ogrodzeniem, drzewostanem, zabytkowymi pomnikami nagrobnymi.

XIX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

XIX.1. Komunikacja drogowa

1. Ustala się, że rozwój systemów komunikacji gminy powinien zapewniać warunki sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego transportu zarówno w powiązaniach zewnętrznych jak i wewnętrznych, przy jednoczesnej minimalizacji uciążliwości komunikacyjnych związanych z ruchem pojazdów (zarówno kołowych jak i szynowych).
2. Ustala się, że w zakresie rozwoju systemów komunikacji działania będą się koncentrować na:
 - 1) możliwie bezkonfliktowym przeprowadzeniu ruchów tranzytowych przez obszar gminy, skutkującym doprowadzeniem do odpowiedniej hierarchizacji układu drogowego,
 - 2) zapewnieniu dogodnych powiązań wewnętrznych w obszarze gminy, np. poprzez wykorzystanie tzw. „Tatarskiej Grobli” celem usprawnienia komunikacji pomiędzy sołectwem Zaborze (ul. Grojecka) i sołectwem Grojec (Adolfin),
 - 3) zapewnieniu dobrej dostępności zewnętrznej wszystkich obszarów zainwestowanych,
 - 4) modernizacji/przebudowie istniejących ciągów drogowych w celu dostosowania ich parametrów technicznych i użytkowych do obowiązujących normatywów, jak również funkcji pełnionej w układzie,
 - 5) przestrzeganiu zakazu lokalizacji reklam świetlnych (w szczególności o zmiennej treści) skierowanych do uczestników ruchu drogowego drogi krajowej nr 44 (DK44), jak również dróg wojewódzkich (DW 933, DW 948) i powiatowych,
 - 6) realizacji wewnętrznych układów dróg obsługujących tereny przewidziane dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej oraz obszarów inwestycyjnych (usługowych i przemysłowych) wraz z zabezpieczeniem terenów pod realizację parkingów w ramach wyżej wymienionych funkcji.
3. Podstawowym kierunkiem rozwoju układu komunikacyjnego na obszarze gminy będzie:
 - 1) budowa drogi ekspresowej S1 (w jednym z możliwych wariantów) wraz z węzłem z drogą DK44

na terenie sołectwa Pławy,

- 2) budowa nowego przebiegu DK44 (klasy technicznej G lub GP),
 - 3) budowa południowej i zachodniej obwodnicy miasta Oświęcim,
 - 4) modernizacja dróg wojewódzkich nr 933 i nr 948 do parametrów technicznych klasy G (G 1/2).
4. Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjmowanie minimalnej szerokości nowoprojektowanych dróg w liniach rozgraniczających:
- 1) dla dróg klasy „G” - szerokość drogi oraz ulicy – 25 m,
 - 2) dla dróg klasy „Z” - szerokość drogi oraz ulicy – 20 m,
 - 3) dla dróg klasy „L” - szerokość drogi – 15 m, szerokość ulicy – 12 m,
 - 4) dla dróg klasy „D” - szerokość drogi – 15 m, szerokość ulicy – 10 m.

XIX.2. Komunikacja kolejowa

1. Utrzymuje się obecny system komunikacji kolejowej, na który składają się linie kolejowe:
 - 1) nr 93 relacji Trzebinia – Oświęcim – Zebrzydowice,
 - 2) nr 94 relacji Kraków Płaszów – Oświęcim,
 - 3) nr 138 relacji Katowice – Oświęcim,
 - 4) linia łącząca KWK „Piast” ze stacją kolejową Oświęcim.
2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić obszar uciążliwego oddziaływania (oddziaływanie akustyczne, drgania) linii kolejowych w aspekcie zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi. W planach miejscowych należy rozważyć wprowadzenie stref ograniczonego użytkowania wzdłuż linii kolejowych, bądź też zaplanować lokalizację pasów zieleni ochronnej.

XIX.3. Komunikacja piesza i rowerowa

1. Utrzymuje się obecny system komunikacji rowerowej.
2. Decyzje dotyczące szczegółowych rozwiązań technicznych dla tras rowerowych winny być podejmowane w fazie projektowania technicznego.
3. Ustala się możliwość wyznaczania i realizacji innych (nowych) dróg rowerowych w powiązaniach wewnętrznych i zewnętrznych gminy.
4. Kształtowanie ciągów pieszych powinno preferować rozwiązania zapewniające pełną segregację ruchu pieszego od innych typów ruchu (rowerowego, samochodowego).

XX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XX.1. Zaopatrzenie w wodę.

- 1) Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę gminy Oświęcim ma na celu zapewnienie mieszkańcom i innym odbiorcom niezawodność dostawy wody w wymaganej ilości i jakości.

- 2) Dopuszcza się zaopatrzenie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej z indywidualnych studni, z uwzględnieniem warunków jak w przepisach szczególnych.
- 3) Ustala się, że realizacja sieci wodociągowej powinna wyprzedzać lub być wyprowadzona równoległe z realizacją inwestycji na terenach przewidzianych do zabudowy.

XX.2. Odprowadzanie ścieków.

- 1) Rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków ma na celu zapewnienie mieszkańcom i innym użytkownikom niezawodność pracy urządzeń kanalizacji sanitarnej oraz utrzymania standardu oczyszczenia ścieków, w tym także odprowadzenie i zagospodarowanie wód opadowych. Realizacja tego zadania wymaga modernizacji i rozbudowy istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.
- 2) Ustala się, że realizacja sieci kanalizacyjnej powinna wyprzedzać lub być prowadzona równoległe z realizacją inwestycji na terenach przewidzianych do zabudowy.
- 3) Dopuszcza się, na obszarze nie wyposażonym w sieć kanalizacji sanitarnej do czasu jej realizacji, odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni indywidualnych, grupowych lub szczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków.
- 4) W przypadku odprowadzania ścieków jak w ust. 3) ustala się konieczność zapewnienia dojazdu samochodu asenizacyjnego do zbiorników na ścieki oraz przeprowadzenia okresowej kontroli szczelności zbiorników lub pracy oczyszczalni przydomowych.

XX.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło.

- 1) Funkcjonowanie i rozwój systemu zaopatrzenia w gaz i ciepło ma na celu zapewnienie mieszkańcom i innym odbiorcom niezawodności dostaw gazu/ciepła w wymaganej ilości i jakości.
- 2) Utrzymuje się istniejący system zaopatrzenia w gaz ziemny i ciepło sieciowe oraz ustala się możliwość jego modernizacji, przebudowy i rozbudowy.
- 3) W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć rezerwy terenu wolne od zabudowy i zieleni wysokiej umożliwiającej rozwój sieci gazowej/ciepłowniczej oraz dopuścić do ich realizacji w liniach rozgraniczających dróg.
- 4) **Wzdłuż gazociągów wysokiego ciśnienia ustala się strefy kontrolowane gazociągów wysokiego ciśnienia zgodnie z przepisami odrębnymi, oznaczone graficznie na rysunku nr 3 studium. W strefach tych obowiązuje:**
 - a) **zakaz realizacji wszelkiej zabudowy, urządzania składów, magazynów,**
 - b) **zakaz sadzenia drzew i krzewów w pasie 2 m (obustronnie) od osi gazociągu do średnicy DN 300 i 3 m od gazociągów o średnicy większej niż DN 300.**
- 5) Ustala się, że w terenach położonych w strefach obsługi technicznej i ochronnych sieci

i urządzeń gazowniczych/ciepłowniczych ewentualna modernizacja, przebudowa i rozbudowa istniejącej zabudowy możliwa jest wyłącznie przy zachowaniu warunków administratorów sieci.

- 6) W strefach kontrolowanych istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych.

XX.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną i ochrona przed promieniowaniem niejonizującym.

- 1) Utrzymuje się istniejący system zaopatrzenia w energię elektryczną oraz ustala się jego modernizację, możliwość przebudowy i rozbudowy.
- 2) Do istniejących oraz projektowanych urządzeń elektroenergetycznych należy zapewnić możliwość dojazdu oraz dostępu dla zarządcy w celu prowadzenia eksploatacji, modernizacji i przebudowy.
- 3) Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych ustala się strefę oddziaływania linii (pas technologiczny) obejmującą pasy terenu o szerokości (mierząc poziomo i prostopadłe do osi skrajnego przewodu):
 - a) 25 m każdej strony od osi linii dla linii 220 kV,
 - b) 14,5 m z każdej strony od osi linii dla linii 110 kV,
 - c) 6 m z każdej strony od osi linii SN,
 - d) 2 m od osi linii dla linii nN,
 - e) 2 m z każdej strony od osi kabla dla linii kablowych SN i nN,
 - f) dla stacji transformatorowych SN/nN – 5 x 5 m.
- 4) Zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone wyłącznie w uzgodnieniu z operatorem linii.
- 5) Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:
 - nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w miejscach nie ekspozycyjnych przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych,
 - uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem promieniowania.

XXI. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mają na celu wytworzenie nowych środków trwałych lub rozwoju istniejących, służących lokalnej społeczności. Przewiduje się zatem następujące obszary lokalizacji inwestycji o znaczeniu lokalnym:
 - 1) obszary jednostek funkcjonalnych przeznaczone do zabudowy, wymagające realizacji dróg

- lokalnych i dojazdowych lub ciągów pieszo-jezdnym,
- 2) rejonów tworzenia nowych, lokalnych ciągów drogowych,
- 3) obszary wymagające budowy lub rozbudowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- 4) tereny, na których zlokalizowane będą obiekty użyteczności publicznej.

XXII. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (uchwała nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r.) ujęto ujęto następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym:
 - 1) budowę drogi ekspresowej nr S1 Cieszyn – Pyrzowice, wraz z jej połączeniem z istniejącym układem drogowym (drogą krajową nr 44 – DK 44),
 - 2) modernizację drogi krajowej nr 44 (DK 44),
 - 3) budowa południowej i zachodniej obwodnicy miasta Oświęcim,
 - 4) modernizacja dróg wojewódzkich nr 933 i nr 948 (DW 933, DW 948),
 - 5) ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego (rezerваты przyrody, obszar NATURA 2000, parki kulturowe),
 - 6) modernizacja linii kolejowych (wraz z budową sieci światłowodowych).
2. Do ponadlokalnych celów publicznych na obszarze gminy należy również:
 - 1) realizacja zadań planowanych w ramach *Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły*,
 - 2) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymanie tych dróg,
 - 3) wydzielanie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie,
 - 4) budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem,
 - 5) budowa i utrzymanie urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków,
 - 6) budowa oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronę przed powodzią, a także regulacja i utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji widnych będących własnością Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,
 - 7) opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz opieka nad miejscami pamięci,
 - 8) budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół

publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych,

9) zakładanie i utrzymanie cmentarzy,

10) budowa ścieżek rowerowych w powiązaniu z systemem połączeń z gminami sąsiednimi,

11) ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody.

XXIII. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE LOKALIZACJA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

1. *Z uwagi na to, iż gmina posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny w otoczeniu Pomnika Zagłady KL Auschwitz-Birkenau (publikacja: Dz.U. Woj. Małopolskiego nr 64 z dnia 31.03.2003 r. poz. 924) nie wskazuje się w studium obszaru Pomnika Zagłady i jego strefy ochronnej jako obszaru, dla którego obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego. Natomiast zgodnie z ustaleniami zawartymi w *Analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Oświęcim w latach 2011 – 2015* (uchwała Rady Gminy Oświęcim nr XX/208/16 z dnia 25 maja 2016 r.) plan ten wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów prawa.*
2. W studium nie wyznacza się obligatoryjnie obszarów wymagających przeprowadzenia procedury scalenia i podziału nieruchomości.
3. Na obszarze gminy zostały wyznaczone obszary z możliwością lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², oznaczone graficznie na rysunku ustaleń studium (rys. nr 3). Dopuszcza się dla tych obszarów określenie w planie miejscowym przeznaczenia nieprzewidującego możliwości lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
4. Wyznacza się obszary przestrzeni publicznych, oznaczone graficznie na rysunku ustaleń studium (rys. nr 3). Granice te należy szczegółowo określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w dostosowaniu do skali rysunku planu miejscowego.
5. W planie miejscowym należy ustalić szczegółowe zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w przestrzeni publicznej, a w szczególności zasady i warunki sytuowania tymczasowych obiektów usługowo – handlowych, obiektów małej architektury, urządzeń technicznych, tablic i urządzeń reklamowych, ogrodzeń i ich gabarytów, rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, a także zasady kształtowania zieleni, z uwzględnieniem zasad ochrony zabytków usytuowanych na tych obszarach.

XXIV. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

- 1) Docelowo zamierza się sporządzić plany miejscowe dla części terenów nieobjętych dotychczas planami miejscowymi, jak również dla terenów przeznaczonych do rozwoju zabudowy (mieszkaniowej/zagrodowej, usługowej, produkcyjnej) w poszczególnych sołectwach, w powiązaniu z występującymi potrzebami w tym zakresie.
- 2) Zagospodarowanie terenów przemysłowych (P) położonych wzdłuż DK44 w sołectwie Włosienica wymaga wskazania obsługi komunikacyjnej tego terenu (włączenie do DK 44), w związku z tym powinno zostać poprzedzone opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego regulującego te kwestie.
- 3) Określa się obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych/leśnych na cele nierolnicze/nieleśne – tereny wyznaczone na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” (rysunek nr 3, skala 1:10000) o łącznej powierzchni około 420 ha.

XXV. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

XXV.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

- 1) W studium wyznaczono tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej stanowiące podstawowy zasób użytków rolnych na terenie gminy. Tereny te obejmują obszary oznaczone symbolem R. Uzupełnieniem terenów rolnych będą tereny zabudowy zagrodowej, a w mniejszym stopniu tereny ogrodów działkowych ZD oraz zieleni łąkowej ZŁ. Sposoby zagospodarowania tych terenów przedstawiono w rozdziale IV.

XXV.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

- 1) W studium wyznaczono tereny ZL - Lasów stanowiące główne powierzchnie przeznaczone dla leśnej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy. Uzupełnieniem terenów leśnych ZL obejmujących znaczące powierzchnie kompleksów leśnych będą tereny zieleni łąkowej ZŁ oraz terenów R na których dopuszcza się wprowadzanie przeznaczenia leśnego. Sposoby zagospodarowania tych terenów przedstawiono w rozdziale IV.

XXVI. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

XXVI.1. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

- 1) Na obszarze gminy nie wykazywano terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi ani osuwisk, za wyjątkiem jednego terenu w rejonie Góry Grojeckiej. Osuwisko to zostało ustabilizowane, tak więc za wyjątkiem wskazania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako warstwy

informacyjnej nie przedstawia się innych warunków.

XXVI.2. Zagrożenie powodziowe

- 1) Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi: raz na 10 lat (Q10%), obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz tereny międzywala Wisły, Soły, Macochy i Macochy Łęki. Na tych terenach obowiązują przepisy ustawy *Prawo Wodne*. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego ujawniono również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%), a także obszary zagrożone zalaniem w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych.
- 2) W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią należy przyjąć rozwiązania wynikające z przepisów prawa wodnego, w tym tam, gdzie to możliwe, zakaz zabudowy. Na obszarze Broszkowic na terenach szczególnego zagrożenia powodzią należy zdecydowanie ograniczyć rozwój nowej zabudowy.

XXVII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

- 1) Na terenie gminy Oświęcim znajduje się jeden filar ochronny, ustanowiony on został dla ochrony szybu „Andrzej” w Harmężach. Na terenie gminy nie ustanowiono innych filarów ochronnych. Na terenie gminy na dzień dzisiejszy nie występują formy eksploatacji kopalni, które powodowałyby konieczność wyznaczenia filarów ochronnych. Nie występują również obszary i obiekty, które byłyby narażone na uszkodzenia, a które ze względu na swoją wartość wymagałyby objęcia ochroną w postaci filaru ochronnego.
- 2) Niemniej jednak w procesie rozwoju gminy filary takie mogą być wyznaczone w zależności od potrzeb niezależnie od ustaleń studium, w koncesji na wydobywanie, a na etapie późniejszym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego. Plan terenu górniczego może w szczególności określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalni nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

XXVIII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 maja 1999 r. *w sprawie określenia granic Pomnika Zagłady, na którego obszarze położony jest Pomnik Męczeństwa w Oświęcimiu, oraz obszaru i granic strefy ochronnej tego Pomnika* część sołectwa Brzezinka znajduje się w jego obrębie (wraz ze strefą ochronną), oznaczonym graficznie na rysunku nr 3.

Rejon związany z Państwowym Muzeum Auschwitz – Birkenau, ze względu na swoje ponadlokalne (a właściwie międzynarodowe) znaczenie posiada szczególny charakter i wymaga szczególnego traktowania. Z punktu widzenia zagospodarowania gminy są to tereny całkowicie lub częściowo wyłączone z normalnego użytkowania (teren Muzeum i jego strefy ochronnej – całkowicie, a rejon przedpola – częściowo). Wyważając interesy właścicieli terenu z potrzebami ochrony przed zabudową mieszkaniową terenów w partii wejściowej do Muzeum przyjęto zasadę ograniczenia jej dalszego rozwoju w całym rejonie, z wyjątkiem obszarów przeznaczonych do takiego zagospodarowania w poprzedniej edycji studium, celem zachowania ciągłości procesów planistycznych. Główną funkcją terenów położonych na tyłach byłego obozu od strony zachodniej oraz północno i południowo - zachodniej nadal pozostaje funkcja osłonowa (w związku z tym tereny te potraktowano jako części rejonu przyrodniczego). Niezbędne parkingi wraz z urządzeniami towarzyszącymi powinny być usytuowane możliwie dyskretnie, ze wskazaniem ich osłonięcia zielenią.

XXIX. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Eksploatacja podziemna, jak i powierzchniowa złóż surowców prowadzi do degradacji i przekształcenia terenów na znacznych obszarach. Z uwagi na prowadzoną eksploatację złóż kruszyw naturalnych na terenach oznaczonych na rysunku nr 3 studium symbolem PG wyznacza się te obszary, jako wymagające rekultywacji po zakończeniu eksploatacji. Rekultywacja i przekształcanie terenów górniczych po eksploatacji winna być dokonana w kierunku wodnym, leśnym, (realizacja stawów, zalesień) lub innym, pozwalającym racjonalnie zagospodarować niecki terenowe. Celowym wydaje się również udostępnienie turystyczne zrehabilitowanych terenów.

XXX. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy Oświęcim występują tereny zamknięte. Są to tereny pod infrastrukturą linii kolejowych, oznaczone graficznie na rysunku nr 3 studium.

XXXI. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ – SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1. Podstawa prawna opracowania.

Niniejsza zmiana studium sporządzona została na podstawie uchwały nr X/103/15 Rady Gminy Oświęcim z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – dalej ustawa PZP (tj. Dz.U. 2016 r. poz. 778 ze zm.). Opracowana zmiana studium dotyczy aktualizacji dokumentu, przede wszystkim w części dotyczącej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jak również udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów i terenów górniczych. Dokument studium został również dostosowany do przepisów obowiązującego prawa, tj. wymagań (analizy i bilanse) określonych w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a wynikających z wejścia w życie ustawy o rewitalizacji.

2. Cel i zawartość studium.

Cel opracowania studium uwarunkowań określony został w ustawie PZP, gdzie wskazano, iż celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, a w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Minimalny zakres tematyczny studium oraz jego formę i treść określa ustawa PZP wraz z rozporządzeniami wykonawczymi. W związku z powyższym niniejsze studium składa się z 3 części:

- a) uwarunkowania rozwoju gminy. Część ta składa się z tekstu i załączników graficznych nr 1, i 2 (w skali 1:15000) analizujących i opisujących istniejący stan/sposób zagospodarowania obszaru gminy, istniejące uwarunkowania środowiskowe (w tym np. obszary chronione, tereny zagrożone powodzią, osuwiskami, złoża surowców mineralnych, itd.), kulturowe, demograficzne, komunikacyjne (linie kolejowe, sieć dróg), planowane zadania publiczne itd.;
- b) kierunki zagospodarowania przestrzennego – ustalenia studium. Część ta składa się z tekstu i załącznika graficznego nr 3 (w skali 1:10000), które zawierają przyszłe zasady zagospodarowania przestrzennego i warunki zagospodarowania i użytkowania terenów na obszarze gminy;
- c) uzasadnienie przyjętych rozwiązań – synteza ustaleń studium.

3. Wpływ uwarunkowań rozwoju na kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego.

Podstawę ustaleń studium stanowią uwarunkowania rozwoju gminy zdiagnozowane w zakresie zgodnym z ustawą PZP. Bezpośredni i wiążący wpływ na ustalenia studium miały rozpoznane zagadnienia w zakresie:

- a) obowiązujących na obszarze gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- b) ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- c) obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (złoża kopalin, obiekty

i obszary wpisane do rejestru zabytków, objęte ewidencją gminną zabytków, podlegające ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody, obszary objęte zagrożeniem powodziowym, itd.)

- d) (planowanych) inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- e) otrzymanych wniosków i informacji właściwych instytucji i organów, jak również społeczności lokalnej i inwestorów,
- f) ramowych wytycznych przyjętych w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego,
- g) założeń przyjętych w powiatowych i gminnych strategiach, planach i programach,
- h) bieżącego przeznaczenia, użytkowania i zagospodarowania terenów,
- i) ograniczeń wynikających z występujących zagrożeń powodziowych i osuwiskowych, występowania obszarów chronionych, jak również potrzeby ochrony gleb o najwyższych klasach bonitacji (I – III) i gruntów leśnych,
- j) potrzeb wynikających z aktualnych zmierzeń i kierunków działań organów administracji gminy.

Mając powyższe na uwadze, jak również inne (niewymienione tutaj) czynniki określono kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy zapewniające możliwości realizacji indywidualnych potrzeb mieszkańców, potrzeb lokalnej wspólnoty, jak również realizację zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym/regionalnym/krajowym.

Kierunki zmian struktury przestrzennej podtrzymują i rozwijają więc ustalenia zawarte w dotychczas obowiązujących dokumentach planistycznych głównie w zakresie dysponowania terenami przeznaczonymi do zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej). W trakcie wyznaczania terenów pod przyszłą zabudowę (a dotychczas pozostających w przyrodniczym użytkowaniu) kierowano się zasadą ochrony przed zabudową terenów zalewowych (dolin cieków), lasów, gleb najwyższych klas bonitacyjnych, terenów o najwyższych wartościach przyrodniczych, jak również niewprowadzaniu zabudowy na tereny o niekorzystnych warunkach środowiskowych. Wyznaczanie nowych terenów budowlanych miało na celu uporządkowanie i wypełnienie bieżącej struktury zabudowy, z uwzględnieniem racjonalnego wykorzystania istniejących sieci infrastruktury technicznej.

Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym ustalono na podstawie uwarunkowań związanych z poszczególnymi strefami ochronnymi/oddziaływania ustalonymi na podstawie ustaw/aktów wykonawczych i zarządzeń uprawnionych organów/zarządców infrastruktury.

Wskaźniki dotyczące parametrów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zostały ustalone na podstawie obecnie obowiązujących w tym zakresie wytycznych zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wzięto również pod uwagę charakter zabudowy poszczególnych sołectw i ogólne zasady kształtowania ładu przestrzennego.

4. Synteza ustaleń studium.

Planowanie rozwoju przestrzennego gminy Oświęcim ma na celu zapewnienie możliwości realizacji zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, jak również indywidualnych zamierzeń inwestycyjnych (potrzeb w tym zakresie) mieszkańców/przedsiębiorców na obszarze gminy. Istotne w tym zakresie było wyważenie i pogodzenie interesu prywatnego (silna presja na tworzenie terenów budowlanych związanych z procesem przenoszenia się mieszkańców Oświęcimia na teren gminy i związane z tym oczekiwania dotyczące możliwości sprzedaży działek budowlanych) z interesem publicznym (możliwość realizacji zadań publicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym), jak również wymaganiami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy podtrzymują (na zasadzie utrzymywania ciągłości procesów planistycznych) dotychczasowe ustalenia w zakresie przeznaczenia terenów i możliwości/zasad ich zabudowy, z uwzględnieniem ograniczeń zdiagnozowanych na etapie badania uwarunkowań rozwoju gminy.

Zasadnicze kierunki kształtowania struktury przestrzennej polegać będą na:

- a) możliwości rozwoju obszarów usługowych i przemysłowych w sołectwie Włosienica, wzdłuż drogi DK44,
- b) ewolucyjnym rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej,
- c) porządkowaniu i uzupełnianiu istniejącej zabudowy, z ograniczaniem zajmowania nowych terenów,
- d) poprawie dostępności i obsługi komunikacyjnej sołectw,
- e) ochronie terenów zalewowych (dolin rzek i cieków), a w szczególności Wisły, Soły i Macochy,
- f) ochronie obszarów, terenów i obiektów przyrodniczo cennych lub o znacznej wartości kulturowej,
- g) ochronie gruntów rolnych (w tym szczególnie najwyższych klas bonitacyjnych) i leśnych przed zabudową.

W związku z powyższym wyznaczone zostały na obszarze gminy obszary funkcjonalne o zróżnicowanym charakterze, dla których określono zasady i warunki ich zagospodarowania, możliwe do skonkretyzowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wyróżnione zostały następujące obszary funkcjonalne:

- h) **MNZ** – obszary zabudowy ekstensywnej, jednorodzinnej i zagrodowej,
- i) **MU** – obszary mieszkaniowo – usługowe,
- j) **MW** – obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie wielorodzinnej,
- k) **MN** – obszary mieszkaniowo – usługowe o przeważającej zabudowie jednorodzinnej,
- l) **U** – obszary usług,
- m) **US** – obszary sportu i rekreacji,
- n) **P** – obszary działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej,

- o) **PG** – obszary powierzchniowej eksploatacji surowców,
- p) **R** – obszary użytków rolnych,
- q) **RL** – obszary użytków rolnych z możliwością zalesienia,
- r) **RPO** – obszary rolniczego wykorzystania wód – stawy hodowlane,
- s) **ZD** – obszary ogrodów działkowych,
- t) **ZC** – obszary cmentarzy,
- u) **Zł** – obszary dolin cieków, zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzewień,
- v) **ZL** – obszary lasów,
- w) **W** – obszary wód powierzchniowych,
- x) **IT** – obszary urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
- y) **KK** – tereny kolejowe.

Dla niektórych z tych obszarów ich funkcja została ściśle określona (są monofunkcyjne), pozostałe zaś mają określony katalog dopuszczalnych przeznaczeń terenu, które można uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ustalono również ograniczenia w przeznaczaniu terenów pod różne funkcje, nie związane z dominującym na danym obszarze charakterem zabudowy i zagospodarowania (i tak np. na terenach P nie ma możliwości lokalizacji zabudowy mieszkaniowej).

Wskazano również zostały tereny wyłączone z możliwości zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej) obejmujące obszary funkcjonalne związane z ochroną zasobów środowiska przyrodniczego (w tym tereny zalewowe) lub możliwością prowadzenia produkcji rolnej i leśnej. Tereny te obejmują również obszary przeznaczone pod realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz chronione na podstawie przepisów odrębnych.

Określono w dokumencie wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów wyznaczają maksymalne bądź minimalne wartości, które należy przyjąć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Parametry te zostały odniesione do powierzchni działki i określają: maksymalną wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wielkość powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej. Wskaźniki te mogą zostać zmodyfikowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ale wymagane jest zachowanie wartości maksymalnych lub minimalnych ustalonych w studium.

Nie wyznaczono w studium obszarów wymagających przeprowadzenia obligatoryjnego scalenia i podziału nieruchomości, terenów zamkniętych, obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wyznacza się w złożu kopaliny filar ochrony. Nie wyznaczono również obszarów wymagających rehabilitacji lub rekultywacji, jak również obszarów lokalizacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Zostały wskazane w studium tereny, których zagospodarowanie/zabudowa wymaga uprzedniego uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych/leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Przyjęto

również zasadę tworzenia wzdłuż cieków i zbiorników wodnych zasadę chroniącą ich obudowę biologiczną (zakaz lokalizacji zabudowy 15 m od krawędzi cieków lub zbiornika wodnego, zakaz grodzienia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od jego krawędzi).

Określone w studium zostały zasady ochrony dziedzictwa kulturowego (w związku z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) obejmujące obszar Pomnika Zagłady, strefy ochrony konserwatorskiej, obiekty i założenia wpisane do rejestru zabytków województwa małopolskiego, ewidencji zabytków województwa małopolskiego, jak również obiekty i założenia postulowane do ochrony w zapisach planów miejscowych.

Wprowadzono również ochronę (wraz z zasadami) zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, powietrza atmosferycznego oraz ochronę przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody wyznaczono/utrzymano na obszarze gminy formy ochrony przyrody ożywionej w postaci:

- a) rezerwatu przyrody („Żaki”)
- b) obszarów NATURA 2000 (Stawy w Brzeszczach PLB120009, Dolina Dolnej Soły PLB120004, Dolina Dolnej Skawy PLB12005, Dolna Soła PLH120083),
- c) 19 pomników przyrody.

Wskazano również postulowane do ochrony obszary/obiekty o cennych wartościach przyrodniczych:

- a) Dolina Wisły (w tym starorzecza),
- b) Las Puściny,
- c) Las Kmiece Goje.

Utrzymano bieżący przebieg sieci komunikacji kołowej i kolejowej wraz z możliwością ich modernizacji i przebudowy, przewidziano również możliwość rozwoju i rozbudowy sieci dróg (w tym rowerowych) na obszarze gminy.

Nie przewiduje się zasadniczych zmian w zakresie źródeł i kierunków zaopatrzenia gminy w poszczególne media (woda, prąd, gaz, kanalizacja). Planuje się rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej, jak również możliwość przebudowy/rozbudowy/modernizacji istniejących sieci. Wzdłuż istniejących sieci infrastruktury technicznej zostały wyznaczone strefy oddziaływania sieci (ochronne i techniczne) wraz z zasadami zagospodarowania terenu w ich obszarze.

Jako tematy problemowe wskazane zostały zagadnienia związane z terenami eksploatacji kruszyw na obszarze gminy, ochrona terenów rolnych klas I-III w związku z istniejącą presją urbanizacyjną, a przede wszystkim lokalizacja na terenie gminy planowanej drogi ekspresowej S1 wraz z południową i zachodnią obwodnicą miasta Oświęcim (w ciągu DK44).